

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 126 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku — Ilustrirana priloga „Teden v slikah“

SCLOVENECC

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Neodvisna Avstrija (K bivanju Neuratha na Dunaju)

Obisk nemškega zunanjega ministra barona Neuratha na Dunaju je v hrupu narodnosocialističnih demonstracij znova postavil vprašanje nemško-avstrijskih odnosov, ki jih je lanski sporazum, podpisan dne 11. julija na Dunaju, na zunaj sicer uredil, a ni mogel odstraniti osnovnih napetosti, ki medsebojne odnose obeh nemških držav v Evropi še vedno od vseh strani obdajajo. Nasilnost dunajskih hitlerjevcev, ki s svojimi nemškimi tovariši delijo isto usodno napako, da ob velikih trenutkih, kadar bi bilo treba največ modre razsodnosti in previdne prisebnosti, izgubijo živce in glavo, je zopet napravila slabo uslugo onim, ki se prizadevajo, da bi čimprej vso nemščino v Evropi spravili pod streho enotnega gospodarskega, političnega in kulturnega vodstva.

Zgodovina avstro-nemških odnosov nam je znana. Od leta 1931, ko je marca meseca takratni avstrijski kancler Schöber sklepal z nemškim zunanjim ministrom Curtiusom carinsko zvezo, ki je pa zaradi splošne burje, ki jo je po Evropi povzročila, morala nemudoma oditi v arhive, pa do današnjega bivanja nemškega zunanjega ministra na Dunaju, se je med obema državama nagrmadilo toliko nezaupljivosti, srda in tudi krvi, da teh ovir, dokler živi sedanji rod ne more zbrisati nobena diplomatska listina, ker so pregloboko vsekana v živo življenje obeh narodov. Spomnimo se izгона nemškega državnega ministra Franka iz Dunaja, kamor je nameraval priti kot propagandist hitlerizma, spomnimo se maščevalnih ukrepov, ki so udarce za udarce sledila: prepoved za Nemce, da obiskujejo Avstrijo, načrt za izkorenjevanje avstrijskega turizma, teroristični vali narodnih socialistov, organizirani in plačani iz nemške blaginje in končno katastrofa v juliju 1934, ko je padel avstrijski kancler dr. Dollfuss kot žrtev narodnosocialističnih upornikov. Napetost je takrat dosegla svoj višek in se je zahvaliti le premikanju italijanskih čet proti Brennerju in Kanalski dolini, da hitlerizem v svoji brezglavosti ni napravil zadnjega koraka, da namreč ni poskušal Avstrijo enostavno zasedeti. V Avstriji je sledila doba še tesnejše priklonitve k Italiji in še bolj trdne notranje zgraditve avtoritativnega režima, v Nemčiji pa doba navideznega stremenja, ki jo je mogel izkoristiti modri Neurath, da se je kot zunanji minister zopet uveljavil nad brezglavimi kričarji narodnosocialistične stranke, ki so doslej strahovali tudi zunanje ministrstvo. Neurathova politika je prišla še bolj do veljave, ko je splošno evropski položaj naložil nemški vladi dolžnost, da si poljske italijansko prijateljstvo, ki je bilo sicer dosegljivo, a pod neobhodno potrebnim pogojem, da nemška vlada končno neveljavno prizna neodvisnost Avstrije in s tem tudi osnovno pogrbenost svoje dosedanje politike, ki se je izčrpavala v neprestanem nasokovanju Avstrije s pomočjo terorističnih dejanj narodnosocialistične stranke. Baron Neurath je s pomočjo opore, ki jo je našel v vojaških krogih, svoj cilj tudi dosegel, in če je bila lani, dne 11. julija na Dunaju podpisana pravna pogodba, je to v prvi vrsti njegova zasluga. Ustvarjena je bila osnova za italijansko-nemško sodelovanje, a tudi osnova za organsko zblizjevanje obeh nemških narodov, ki bi moralo biti delo demokracije, časa in zakonov narave.

Hitlerjevske demonstracije ob Neurathovem prihodu na Dunaj so pokazale, da je imel avstrijski zvezni kancler Schuschnigg zopet prav, ko ni dovolil, da bi se sedanja Avstrija z vsem ognjem vrgla v naročje nemške sestre, marveč je brez ozira na juljski sporazum lanskega leta tako rekoč trmasto nadaljeval svojo pot, da z dosledno politično organizacijo avstrijskega naroda in v vzgojo avstrijske politične samozavesti odstrani nevarnost, da bi kdaj čustva narekovala avstrijsko zunanjo politiko do Nemčije, vsaj tako dolgo, dokler bo v Berlinu vladal osvojevalni duh, ki ga dunajski sporazum ni odstranil, marveč samo pokrtil. Tako je Schuschnigg znal na kulturne načine, a z veliko energijo izključiti Starhembergove prostostrelce iz javnega življenja, da bi mu v težkih časih ne ovirali enotnega vodstva, a ravnotako modro je znal ohraniti razdalje do takojmenovanih avstrijskih nemških nacionalistov, ki so od pravne pogodbe z Nemčijo pričakovali, da bodo prišli do sodelovanja na vladi in da bodo v avstrijski vladi verni zagovorniki nemške skupnosti v smislu zblizjevanja Avstrije in Nemčije, dokler ne bi napočil trenutek, ko bi prva kot zrelo jabolko padla v naročje druge. Ostal je dosleden Avstrijec na svoji lastni črti in se je v menjačnici igri evropske diplomacije rajši naslanjal na italijanski konec osiše Rim—Berlin, kot pa na nemškega, ker mu je njegov politični čut narekoval previdnost v pogledu Nemčije in njene politike.

Bivanje nemškega zunanjega ministra von Neuratha na Dunaju so na gotovih mestih spravili tudi v zvezo z obnovo habsburške vladavine. Vedeli so celo povedati, da nosi Neurath seboj zelo ostro zapoved, da nemška vlada obnove habsburške vladarske družine v Avstriji pod nobenim pogojem ne bo dovolila. Vsevedneži so celo napovedali, da je stvar v glavnem že rešena, da je ta in ta velesila že dala svoj pristanek, da druga še okleva in da resnega odpora nikjer več ni. Kot dokaz za svoje trditve so med drugim navajali tudi nedavni Schuschniggov govor, v katerem je ponovil svoja že davno znana načela o tem vprašanju, čes, da je oblika vladavine notranja zadeva avstrijske države in da bo o tem končno veljavno odločilo avstrijsko ljudstvo samo, kadar pride čas za to. Nemški tisk je za to kot zagrabil in jo sedaj gloda, ves srdit, da zopet poskušajo z vrivanjem habsburškega vprašanja kaliti smotni razvoj avstro-nemškega prijateljstva. Goraje napovedi pa se zdijo neverjetne. Neverjetne med drugim tudi zaradi tega, ker Mala zveza, katere stališče v pogledu Habsburžanov je dovolj znano, ne čuti nobene potrebe, da bi se vznemirjala. Bolj verjetno se nam zdi, da je avstrijski zvezni kancler v svojem prizadevanju, da se vzdrži lepo na sredini med nemškimi nacionalisti, ki bi radi vladni kurz nagnili

Neurath ponuja blok štirih Nemčija-Italija-Avstrija-Madžarska a zahteva odpoved Habsburžanov

Dunaj, 23. februarja. c. Reuterjev dopisnik poroča, da je na današnjih sestankih nemški zunanji minister von Neurath danes ponudil avstrijski vladi, da naj se med Nemčijo, Italijo, Avstrijo in Madžarsko podpiše obrambna zveza. Nemčija ponuja to pogodbo Avstriji samo za primer, če se Avstrija odpove rastravraciji Habsburžanov.

Tudi drugi viri vedo povedati, da se je na sestanku med Schuschniggom in Neurathom največ govorilo o habsburškem vprašanju. Nemčija pritiska na avstrijsko vlado, da naj jasno pove, kaj hoče doseči s to politiko. Lansko leto je nemška vlada dosegla načelen sporazum o tem, da mora Avstrija ostati neodvisna. Tedaj so že mislili v Berlinu prej kot na Dunaju, da so vsi spori med Berlinom in Dunajem razčiščeni. Samo na Dunaju so še ostali nezaupljivi. Avstrijska vlada je menila, da se bodo kar čez noč ustavili hitlerjevi nemiri v Avstriji. Toda to se ni zgodilo. Propagandna moč hitlerjevske ideje je bila v Avstriji močnejša od resnega političnega dela, ki si ga želi vlada v Berlinu in na Dunaju. Ker se je avstrijska domovinska fronta branila proti hitlerjevemu s habsburško propagando, je nemška vlada sedaj predlagala še večjo koncesijo, to je vključiti Avstrijo v velik obrambni sistem z Nemčijo in Italijo na čelu. Če je za ta predlog Göring prejel potrdilo v Rimu, potem je jasno, da bo uspel. Če ga pa ni prejel — in to je verjetno, ker se je habsburška zadeva načela po rimskem potovanju Göringa v Rim — potem nemške ponudbe ne bodo segle daleč preko običajnih nemških groženj.

Ni izključeno, da bo nemška ponudba rodila več dvomov, kot pa vere in upanja. Nemčija in Italija bi nujno bili v tem obrambnem sistemu Avstriji in Madžarski večjega pomena, kot pa ti dve državi za ostali velesili. Tudi bi se s tem raztopil blok, ki ga je Italija ustvarila v Srednji Evropi z rimskimi protokoli, ki so za Italijo za njeno vlogo na jugovzhodu Evrope mnogo pomembnejši kot pa obrambni pakti Nemčije, ki lahko potegne Italijo v zadeve, ki bolijo Nemčijo na vzhodni in zahodni meji.

Za nocoj pripravljala dunajska domovinska fronta veliko protimanifestacijo na večerjajne izgrede, ki so jih povzročili večerj hitlerjevci, ko so vzklicali Hitlerju in po hitlerjevsko pozdravljali Neuratha. Tedaj torej, ko se bo Neurath poslavljaj od Dunaja, se bo dunajskih ulicah razvijala velika manifestacija, ki naj demonstira nemškemu gostu, koliko je še ljudi, ki ne verujejo v čistost narodnega socializma.

Za splošno rešitev srednjeevropskih problemov pa si to posveti in predloži zelo važni, ker je jasno, da bi reorganizacija blokov v Srednji Evropi vzbudila nujno reakcijo pri drugih manjših državah Srednje Evrope. Tako bi se vrnil na tisto pot, ki se je z abesinsko in špansko afero ustavila v Stresli. V Stresli je hotela fronta štirih rešiti Srednjo Evropo. Sedaj je mogoče zopet ustvariti blok štirih, toda ožjih sosedov Srednje Evrope. Ali bo Dunaj zagrabil podonavski problem, kjer se je v Stresli ustavil. Avstrijska trmoglavost dokazuje, da je še vendarle najboljše, če kdo veruje najprej vase in šele nato v druge.

Dunaj hladen

Jutranji avstrijski tisk je poleg vse svoje izbrane vladnosti zelo rezerviran. Najbolj neugoden vtis pa je napravila sročnja Neurathova zdravica v Belvederu, v kateri je poudaril, da so se v pretekli vojni Avstriji in Nemci v nad sto bitkah borili ramo ob ramo. Kaj takšnega danes Avstriji najbolj neradi slišijo, kar dokazuje tudi članek, ki je izšel v »Sturm über Österreich«, ki je glasilo uradne organizacije »Ostmarkische Sturmsharen«, na čelu katere je sam dr. Schuschnigg. V tem članku se odkrito poudarja, da zaradi nacionalne Nemčije Avstrija ne bo zapustila svoje misije v srednji Evropi, svojega odličnega prijateljstva do češkoslovaške in madžarske, svojih dobrih odnosov do sosednih držav, zlasti do Italije, niti ne bo opustila iskrenega prijateljstva, ki jo veže z zapadnimi narodi Francije in Anglije.

na stran Nemčije, in legitimisti, ki želijo obnoviti habsburško dinastijo, nalašč nekoliko opogumil upanja legitimistov, da s tem udari po glavi avstrijske vsenemce, ki so prihod barona Neuratha na Dunaj že tolmačili kot narodnosocialistično zmago v Avstriji. Naj se legitimisti in vsenemci nekoliko med seboj spopadejo, si brez dvoma misli Schuschnigg, saj bodo trenja med obema opozicijskima taboroma koristila le srednji avstrijski črti, ki pretesnega prijateljstva z Nemčijo noče iz razlogov samoohranitve, habsburškega vprašanja pa tudi ne bo načlenjala, ker si je svesta zunanje političnih nevarnosti.

Dunajski obisk, ki se je odigral v viharnem ozračju narodnosocialističnih izgrezov, bo imel to dobro, da bo še bolj izklesal potrebo avstrijske neodvisnosti in prikazal nujnost, da se mora Avstrija v borbi za svoj obstoj odmakniti od tistih velesil, ki ji vsiljujejo svoje varušvo ter se odločiti za sodelovanje s tistimi državami, ki jim je ravnotako, kakor njej pri sreč, da ne dovolijo kakšni velesili, da bi vdrla v podonavsko kotlino ter se tam oblastno utaborila. Schuschnigg te možnosti do sedaj še ni zaprl, in če računamo z njegovo državniško sposobnostjo, ki jo je dokazal, smemo pričakovati, da ne bo dopustil, da bi mu jo zapirali drugi, ali da bi mu jo zaprle zamujene priložnosti.

V Berlinu zanikajo

Berlin, 23. februarja. AA. (DNB) Čeprav je bilo znano, da ne bodo razgovori med zunanjim ministrom Neurathom na Dunaju prinesli nikakih senzacij, so se vendarle razširili fantastični glasovi, ki so jih prinesli neki listi o raznih kombinacijah. Tako so se razširili glasovi, da bo nemški zunanji minister na Dunaju predložil načrt carinske unije in načrt defenzivnega pakta med štirimi državami, to je med Nemčijo, Avstrijo, Madžarsko in Italijo. V dobro poučenih krogih zatrjujejo, da gre tu zgolj za izmošljotine brez slaherne podlage.

V Rimu zadovoljni

Rim, 23. febr. c. Nocojšnji listi pišejo zelo obširno o današnjih političnih razgovorih na Dunaju. Rimski listi posebno podčrtavajo, da je Schuschnigg posebno odločno odbil predlog, da naj se avstrijska vlada razširi tudi na skrajno desnico. V vladi bi naj sodelovali tudi nekateri ljudje, ki so nekoliško pangermanistično usmerjeni. Tudi misel pa je Schuschnigg odbil. Prav tako je tudi poudaril, da se zmeraj vztraja na etališču, da je habsburško vprašanje vprašanje avstrijske notranje politike.

Odmevi v Parizu in Londonu

London, 23. febr. b. »Morning Post« poroča, da je nemški zunanji minister von Neurath pred-

lagal avstrijski vladi, naj na Dunaju s pomočjo nemškega kapitala osnuje velik list, ki bo imel nalogo pomagati in zgraditi avstrijsko-nemško prijateljstvo. Avstrijska vlada je predlog odklonila, ker ji ni všeč. »Times« poročajo, da zadnji veliki govor avstrijskega kanclerja dr. Schuschnigga, v katerem je posebno poudaril svoje prijateljstvo do Italije, Francije in Anglije, pomeni odločen »ne« na naslov nemškega zunanjega ministra von Neuratha oziroma Nemčije. Dr. Schuschnigg je torej jasno izrekel, kaj bi eventualno Nemčija mogla doseči na Dunaju.

Pariz, 23. febr. b. Jutranji tisk komentira dogodke na Dunaju ter se bavi z zvezi s tem o povratku Habsburžanov, kar hoče Nemčija brez dvoma izrabiti v svojo korist. Listi poudarjajo, da je francoski zunanji minister o vprašanju povratka Habsburžanov zbral iz krogov Male zveze potrebne podatke in da je v tej smeri storil gotove korake pri vladah Male zveze. Dunajski dopisnik Havasa poroča, da so večerajšnji dogodki zelo neugodno delovali na nemško-avstrijske odnose. — »Echo de Paris« spravlja dunajske dogodke v zvezo z zelo značilnim poročilom ameriškega poslanika v Berlinu g. Dodda svoji vladi, v katerem ugotavlja, da so tako španski dogodki, kakor tudi angleško oboroževanje povzročili v Berlinu veliko vznemirjenje. Kakor znano, je španska meščanska vojna dokazala, da nemško orožje ni preveč uspešno in da tudi zvestoba SA čet ni tako velika, kakor je računala nemška državna vlada. Angleško oboroževanje je Nemcem potrdilo, da se je Velika Britanija odločila, da če bo potrebno, tudi z oboroženo silo prepreči vojno.

Vsa španska obala pod nadzorstvom velesil Sovjeti sodelujejo na atlantski obali

London, 23. febr. Pododbor za nevtralnost v španski vojni je sklenil načrt, ki določa:

Biskajski zaliv bodo nadzirale britske in portugalske vojne ladje, severozapadni del Biskajskega zaliva od Bilbao-a do portugalske meje na Atlantskem oceanu francoske in ruske ladje, obrežje južnih meja med Portugalsko in Španijo severno od Cadixa do Malage ob Gibraltarski ožini angleške in francoske ladje, obrežje Sredozemskega morja od Malage do obmejne točke med Francijo in Španijo pa italijanske in nemške.

Ta načrt so odobrile vse države izveniš Rusije, ki je ugovarjala tej razdelitvi. Sovjetska Rusija bi namreč rada dobila kontrolo na Sredozemskem morju, ne pa na Atlantskem oceanu, toda temu sta se najodločnejše uprli Italija in Nemčija, ki ju je podpirala tudi Anglija, dočim je Francija ostala nevtralna. Sovjetski poslanik Majski je izjavil, da mora počakati navodil iz Moskve, preden izreče svoje končno stališče.

Tako vidimo, da bojkotira sporazume za nevtralnost v španski vojni sedaj Sovjetska Rusija. Čez dva dni bo načrt predložen plenarni seji komisije, ko bodo že dospeli instrukcije iz Moskve za Majskega.

Franco obvlada 33 rdeči pa samo še 17 pokrajinskih prestolnic

Burgos, 23. februarja. c. Nacionalni štab objavlja, da je vzhodni del Ovieda še zmeraj pod ognjem topništva miličnikov. Po topniškem ognju so napadli oddelki rdeče pehote in bitke se sedaj še vrše po ulicah Ovieda. Vendar niso nacionalisti niti popustili za ped in so prepričani, da bodo vrgli nazaj miličnike.

Tudi na zapadni strani Madrida se je danes dopoldne začela huda bitka. Podrobnosti še manjkajo.

Dopoldne so prišli v Madrid trije člani Caballerove vlade. Med njimi je tudi mornariški minister Prieto.

Uradno se tudi objavlja, da imajo sedaj nacionalisti 33 pokrajinskih glavnih mest v svojih rokah, dočim ima rdeča vlada iz Valencije v svojih rokah samo 17 pokrajinskih glavnih mest.

Cuje se, da so se v pokrajini Lerida kmetje in begunci iz mest umaknili v gorove in da že od začetka meščanske vojne napadajo rdeče čete. Vlada je hotela že večkrat likvidirati vstaje v ozadju, ki jim delajo velike preglavice, vendar pa do sedaj v tem ni uspela. Uporniki so v stalni radio-telegrafski zvezi z nacionalnim štabom, ki jim daje navodila, kako naj delajo in kje lahko dobivajo orožje in municijo.

Nacionalisti so zopet bombardirali vojno luko Kartageno z morja in iz zraka ter povzročili ogromno škodo. Neka vladna podmornica v luki je bila potopljena. Letala so potopila tudi neko drugo vojno ladjo, ki je pripadala vladi.

General Queippo de Llano, ki je zavzel Malago, je dal dopisnikom inozemskega tiska izjavo, da bo Madrid padel 2. marca. Na vprašanje časnika, kako more to predvideti, je dejal, da so imeli miličniki v zadnjem času tako ogromne izgube, da se ne bodo več mogli upirati nacionalistični ofenzivi. Nacionalisti so namreč odrezali že skoraj vse ozadje, na drugi strani pa so zbrali pred Madridom tako ogromne sile, da je uspeh zagotovljen. Takoj po padcu Madrida bodo nacionalisti pričeli akcijo proti onim delom, kamor se bo skrila rdeča vlada v Valenciji.

Končno se izve iz štaba nacionalnega poveljstva, da so vladne čete zadnje dni vrgle v borbo dobro izvežbane rdeče čete, za katere ne vedo, kako so prišle na bojišče in kdo jih je pridobil za rdečo stvar.

Nov režim na Poljskem

Kocov program:

Obramba države pod enotnim vodstvom.

Varšava, 21. februarja.

Ravnokar je polkovnik Koc, ki mu je v majniku preteklega leta maršal Rydz-Smigly poveril nalogo, naj sestavi program za novo državno stranko, ki bo prevzela odgovornost za vodstvo usode poljske države, po radiu v kratkih in jedrnatih besedah razložil zaključke svojega skoraj 10-mesečnega dela. Od takrat pa do danes so bile izvedene tudi vse potrebne ustavne prenosne, na katere se naj novi režim nasloni. Med tem je tudi maršal Rydz Smigly postal za predsednikom republike prva odločujoča osebnost v poljski državi. Mi sami na Poljskem smo z veliko radovednostjo pričakovali Kocovega programa, o katerem se je vse leto toliko govorilo, a ki ga, kot sedaj vidimo, nikdo pravilno ni poznal. O odmevu je težko govoriti v tem trenutku. Samo toliko lahko povem, da stoji Varšava danes pod visom tega govora, da se v trenutku, ko pišem, valijo po

varšavskih ulicah ogromne množice narodov, ki vzklিকেjo Poljski in njenemu maršalu in da je Kocov govor takorekoč v ustih slehernega Varšavčana.

V glavnih obriših ste gotovo že poučeni o Kocovi izjavi, zato je ne bom ponavljal. Delili bi jo lahko na štiri poglavja.

V prvem poglavju poudarja Koc, da je poljska država zaklad, ki ga je treba z vsemi žrtvami ohraniti. Država da ni istoveten pojem z narodom, marveč ožji, strožje orisan pojem, ki mu služi za osnovo ustava. Ustava pa zahteva enotnega vodstva države. To enotno vodstvo hoče Koc dati v novi organizaciji, ki jo predlaga narodu kot ono, ki bo vodilo usodo države.

V drugem poglavju navaja Koc potrebo, da se obramba države izvede strumno in enotno. To nalogo ima vojska. »Poglejte na

(Nadaljevanje na 2. strani.)

(Nadaljevanje s 1. strani.)

desno in na levo in povejte mi, kaj ste videli. Potem pa primerjajte s tem, kar imamo mi. Ne gre za industrijo ali trgovino, marveč za nekaj, v čemer mi svoje sosedo lahko takoj posnemamo, namreč za enotno vodstvo ljudske volje. Razume se, da mora sleherni v državi priti do svojega kosčka kruha, toda to še ni glavno. Pred nami je še višji cilj, ki se imenuje obramba poljske domovine. Okrog te nujnosti se mora vsa poljska narod zbrati in naloga države je, da na tem polju enotnost obrambne volje poljskega naroda organizira s pomočjo enotnega vodstva.

V tretjem poglavju poudarja Kocova izjava popolno izključnost kakršnih eksperimentov ljudske fronte na Poljskem. Komunistem je poljski narod zagrebel na bojnih poljanah v času svojih bojev za narodno svobodo. Danes zanj ni prostora na Poljskem, kakor tudi ni prostora za nobene levičarske radikalne struje, ki bodo v najbližji bodočnosti morale usehniti. Pač pa je treba s posebno nogo gojiti katolicizem, s katerim je vsa zgodovina in vsa kultura poljskega naroda tesno povezana in ki tvori v poljskem narodnem življenju mogočno dejstvo, ki zedinjuje vse narodne sile v enotno kulturno voljo.

V četrtem poglavju navaja polkovnik Koc celo vrsto zelo močnih socialnih zahtev, med drugim tudi zahtevo, da se bo morala agrarna reforma nujno nadaljevati in da bo treba socialne spore od zgoraj s pomočjo zakona spraviti v soglasje.

Na koncu je sledila izjava o pravicah narodnih manjšin, ki jih bo poljska država spoštovala, ter o židovstvu, ki mu vlada obljublja zaščito pred preganjanji, istočasno pa izraža tudi voljo in moč poljskega naroda, da bo svoje gospodarstvo organiziral iz lastnih nacionalnih sredstev.

Kocov pokret, ki si ga bo osvojil maršal Rydz Smigly in ki bo postal nosilec državne misli na Poljskem, poudarja torej nacionalno geslo in potrebo enotnega vodstva za obrambo Poljske. Svoj cilj pa hoče doseči na ta način, da spoštuje kulturne osobine poljskega naroda, to je njegovo pripadnost h katoličanstvu ter da ustvari socialne in gospodarske prilike, ki bodo odraz socialne pravičnosti in dejanskih potreb vseh slojev naroda, ki »razrednega boja ne pozna«.

Na Poljskem stojimo torej pred novimi notranjepolitičnimi dogodki. Verjetno je, da bodo pristali v številnih trumah prihajali v Kocov tabor, predvsem iz vrst razpuščenega vladnega bloka. Verjetno pa je tudi, da bodo vstajala nasploh iz vrst opozicije, ki je ohranila svojo organizirano strnjenoost. Vsi želimo, da bi se novi kurz uveljavil brez prevelikih trenj in da bi nikoli ne prišlo do uresničenja grožnje, ki jo je podpredsednik senata in propagandni tajnik novega pokreta polkovnik Miedziński izrekel v senatu, češ: »da bodo oni, ki se ne bodo prostovoljno pridružili novemu vladnemu taboru, s trdimi poveli k temu prisiljeni.« Kajti vsi rodoljubni Poljaki vidijo, da mora biti Poljska, ki leži med Hitlerjevsko Nemčijo in Stalinovo Rusijo, močna, struna organizirana, s enotno jasno ljudsko voljo, ki bo odtehtala marsikatero oboroženo armado. W. R.

Varšava, 23. AA. Havas: Proglas polkovnika Koca so nalepili po celi Poljski v treh milijonih izvodov. Zmerno glasilo desničarske opozicije »Kurjer Varšavski« piše, da bodo jasne izjave našle ugodna tla na Poljskem in v državah, ki so prijateljske napram Poljski. List se v načelu strinja s polkovnikom Kocom, vendar pa zahteva, da se vpoštevajo dveje: narod mora biti povabljen, da se izrazi in zato je treba jasno povedati, kaj se namerava.

Osebnosti

Belgrad, 23. febr. m. Prestavljen je Mihelič Franjo, pomožni manipulirant X. skupine, a pošte v Kočevju na pošto v Metliko.

Belgrajske vesti

Belgrad, 23. februarja. AA. Predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović je danes v svojem kabinetu sprejel danskega poslanika v Belgradu Erica Björinga.

Belgrad, 23. februarja. m. Ministrski svet je predpisal uredbo o olajšavah francoski družbi borskih rudnikov v Parizu za zgraditev tovarne za elektrolitično rafiniranje bakra. Olajšave trajajo 15 let.

Belgrad, 23. februarja. m. Dosedanji bolgarski poslanik dr. Dečko Karadžev je zapustil Belgrad in se odpeljal na svoje novo službeno mesto v Berlin. Novega bolgarskega poslanika pričakujejo v Belgradu prihodnje dni.

Drobne vesti

Rim, 23. febr. b. Po vesteh iz Prage, ki jih je objavil bratielavski »Slovak«, namerava minister za poljedelstvo Zádina demisionirati. Isti list trdi, da bo ministertvo za poljedelstvo prevzel Jan Ursin. Isti list poroča, da bo zunanji minister dr. Krofta bržkone iz zdravstvenih ozirov odstopil. Njega bi nadomestil češkoslovaški poslanik v Parizu Osuski.

Pariz, 23. febr. b. Francoski poštni minister Jardillier je včeraj popoldne odpotoval s kabelsko ladjo »Ampere« v Kotor, kjer bo 1. marca v lgalu prisotvoval otvoritvi novega kabla, ki bo zvezal Francijo in Jugoslavijo. Minister bo delj časa ostal v Jugoslaviji ter se bo vrnil bržkone tele 8. marca.

Ban za zdravnike-volonterje

Ljubljana, 23. febr.

Kakor smo že poročali, so zdravniki-volonterji v splošni bolnišnici stopili v stavko, da si priborijo stalno namestitev in da dobe za svoje delo tudi primerno plačilo. Danes ob 13 so se podali v deputacijo k banu dravske banovine dr. Marku Natlačenju, ki je deputacijo sprejel zelo prijazno. G. ban je deputaciji izjavil, da je bil že prej informiran o njihovi zadevi ter da je že 22. t. m. ukrenil vse potrebno, da se razpišejo nova zdravniška službena mesta v obli državnih bolnišnic v Ljubljani. Apeliral je na državno upravo, da ugotovi upravičenim zahtevam zdravnikov-volonterjev. S tem je ban dr. Marko Natlačen pokazal popolno razumevanje za gmotni položaj zdravnikov-volonterjev v naših bolnišnicah, kakor je tudi treba podčrtati, da se je tudi lani z vso odločnostjo zavzel za nje ter jim izposloval, kar so želeli.

Dogodek

Najvažnejša novica ljubljanske dnevne kronike je, da se je petelin na strehi uredništva »Slovenskega naroda« obrnil za stoosemdeset stopinj in kaže sedaj namesto v levo v desno smer. Dočim se je ta čestiti list že pred par dnevi navduševal za politiko sovjetije, bodril špansko rdečo falango v sveti borbi zoper fašistični nacionalizem in predstavljal ljeninsko Rusijo kot največjo kulturnosko sveta, piše v številki 43 ob 23. februarja, da »ortodoksni marksizem že zdavnaj nima več mesta na svetu, ker je le produkt ali bolj ostanek pokvarjene in prenasršene zapadnjaške družbe«. Tudi pri nas, nadaljuje starina »Narode«, sledeč reviji jugoslovske akademike mladine, »Naši misli«, ki oznanja slovenski fašizem, je treba »odvrniti od naroda vse, kar nam je tuje in škodljivo«, v prvi vrsti židovski marksizem. Revolucijo, ki se je »Narode« svojčas zdelo epohalna etapa na poti do novega sveta, v katerem ne bo več ne nacionalizma ne militarizma ne drugih takih reakcionarnih pojavov, mu je zdaj naenkrat »strašna tragedija« in končni zmagovalec, pravi zdaj, ne bo marksizem, ampak nacionalizem, čisto tako, kakor trdi jugofašistična »Naša misel«, s katero se »Narode« popolnoma enači in jo najpogosteje priporoča (izhaja dvakrat v mesecu in stane na leto samo 18 Din, njen uvodničar je profesor flejš)... »Narode« je pač star gospod, ki rad menja svoje številne simpatije in uživa v nasprotjih ali pa so mu šli k sreči »Slovenčev« nasveti, naj se vendar enkrat spametuje in postane bolj soliden. Naj bo, kakor hoče, »Slovenski narode« je tudi dražestni rdeči španiji obrnil hrbet in je zopet postal dober jugoslovski patriot in stodoleten nacionalist — ein fiescher alter Herr, z belo krizantemo v gumbnici. Čez žide je tudi že začel zabavljati. Čestitamo!

Cvetke iz vrta v Knaiževi ulici

»Slovenski narode«, v katerega vodstvo jugoslovskega nacionalizma v Sloveniji odlaga to, kar v srcu misli in čuti, javno pa si ne upa priznati, se hudeje na škola dr. Srebrniča, ker je leta v brošuri »Kam to vodi?« ožigosal razne učbenike na naših srednjih šolah, ki so pisani v katolištvu in verstvu sploh neprijaznem duhu, ker jih pišejo ljudje, ki so v takem duhu izmlada vzrasli in bili vzgojeni v antikolikiškem ozračju bližnjega vzhoda. Bil je že davna čas, da so to približje in da se zahteva zamenja teh učnih knjig, ki so vrh tega večkrat navdihnene tudi od popolnega brezverstva in so najboljše redišče za kužne bacile boljševizma in razdiranja človeške družbe ter države. Brošura škola dr. Srebrniča je zato treba iz nacionalnega in moralnega stališča le toplo pozdravljati in jo dopolniti s tem, da bi naj oblast, ki je za obstoj in mirni razvoj narodne države odgovorna, ne pognala iz prometa samo takih učbenikov za naše srednje šole, ampak ostro pazila tudi na ostale širupne sadike boljševizma, ki se raznašajo po izvestnem jugoslovanskem tisku bodisi v politični ali v »znanstvenic« in »ostetisti« obliki. Čemu se torej »Narode« v dr. Srebrniča zaletava? Ali mu to narekuje njegov liberalni kulturni program? Pa saj je že večkrat izjavil, da svoje pisanje uravnava po pravilih »Katoliške akcije«. Morebiti pa hoče služiti rdeči propagandi? Tega tudi ne moremo verjeti, ker v isti številki izpoveduje svoj antirevolucionarni nacionalistični kredo, ki pravi, da je treba »verske svetline spoštovati. Pri čem smo torej? Najbrž bomo zadeli pravo, če izrečemo mnenje, da go spodje iz jutrovskega tabornja zelo poparjeni, ker je bil škof dr. Srebrnič od zagrebškega okrožnega sodišča oproščen, ker se je sodišče prepričalo, da njegovi očitki proti brezbožnemu duhu šolske vzgoje odgovarjajo resnici. »Slovenski narode« naj bi rajši prinesel besedilo te razsodbe, mesto da pobira »cvetke iz vrta gospoda Srebrniča«, kakor pravi...

Jutrovska ljubezen do Hrvatov

Cel čas, kar JNS ni na vladi, smo pričeli dvoimne politične igre v stolpcih »Jutrac« in njegovega polpovernika. »Jutrac« se hlina, da goji simpatije do hrvatskega naroda in njegovih političnih zahtev in se pri tem včasih spominja celo na pravice slovenskega naroda, ki mu je bil pod Zivkovičev diktaturo samo manj vredno plemo, ki se mora stopiti na jugoslovanskem solcu in prenehati biti. Bralci glavnega glasila JNS naj dobijo vtis, da sedanji režim ne more ali noče doseči sporazuma s Hrvati, pa da sploh ne more urediti jugoslovanskih razmer, ki so bile tako sijajno urejene pod strahovladno JNS, ko se o kakšnem sporazumu med »jugoslovanskimi plemenic« še govoriti ni smelo, če se ni hotel človek lepega dne znajti za rešetkami kaznilnice v Mitrovici. »Jutrac« približuje kar cele govore prvakov HSS v najbolj simpatičnem tonu, kakor da bi se z njimi popolnoma istovetilo in navaja na primer tudi dr. Pernerevo izjavo »da narode usvarja Bog ne pa dekret«, da so »majske volitve dokazale, da nismo Jugoslaveni, da to nečemo biti in da nikoli ne bomo in da je treba razbiti »fikejco« o jugoslovenstvu, ki si jo je bil izmislil škof Strossmayer.« Z največjo naslado pa »Jutrac« ponatkuje izjavo, da »sporazum mnogi nosijo v ustih, vendar pa žali bog od sporazuma ne prided. Koliko je vredna ta zahrbitna polemika, s katero se naša JNS hoče predstaviti hrvatskemu in slovenskemu ljudstvu kot edina stranka, ki bi mogla skleniti sporazum, nam priča »Jutrac« polpovernik, ki svoje stolpce polni s samimi hujskajočimi noticami v duhu jugoslovskega fašizma, v katerih se prikazuje JNS v črni sraciji in črni kučmi znanega jugoslovskega nacionalizma, unitarizma in centralizma in se narod poziva na junaški mejdan, ko bodo jugoslovanski nacionalisti »zopet zapičili jugoslovske zastave na vse hiše, kolibe in hribe šiirne Jugoslavije.« in »ko ne bo več nobenega jugoslovskega plemena, ampak sami edinstveni in pristni Jugoslaveni...« Ta dvočlana politična igra je sicer čisto v duhu in tradiciji slovenskih jutrovcov, je pa postala že tako neokusna in nemoralna, da jo je treba pribiti.

Seja skupščine

Belgrad, 23. febr. m. Današnja skupščinska seja, na kateri se je nadaljevala načelna debata, se je pričela ob 9 dopoldne. K zapisniku se je javil zopet Voja Lazić, ki je protestiral proti temu, da je dr. R. Baričević govoril na zadnji seji 3 in pol ure, on pa je moral govor prekratati. V istem smislu je govoril tudi poslanec Života Milanović, ki je bil tudi proti temu, da je Baričević govoril tako dolgo. Predsednik skupščine je sporočil, da je sprejel od poslanca Mravlječa interpelacijo o upravniku policije v Ljubljani g. dr. Hacinu, ter jo je odstopil notranjemu ministru. Zahtevano nujnost za interpelacijo je namesto odoznega notranjega ministra sprejel minister dr. Krek. Dalje je predsednik skupščine sporočil, da je sprejel od poslanca Nikole Kavalina vprašanje, ki ga je prav tako odstopil notranjemu ministru. Na to vprašanje bo predsednik odgovoril takoj, kakor hitro bo prejel podrobna poročila od notranjega ministra. Nato so prešli na nadaljevanje proračunske debate, v načelu. Prvi je govoril poslanec Peter Kosović v imenu JRZ. Izjavljal, da bo glasoval za proračun. Za njim je dobil besedo Aleksander dr. Miovč, disident bivše demokratske stranke. V svojem govoru je obširno govoril o osnovnih notranje političnih vprašanjih, o hrvatskem vprašanju ter o Davidoviću. Glasoval bo proti. Za njim je govoril poslanec skupščinske opozicije Miloš Rašević, ki je zavračal trditve, da ima Crna gora največ upokojencev. Trdi, da jo Slovenija daleč prekaša. Glasoval bo proti.

Nato je govoril JRZ poslanec Zarko Tomašević. Govornik je v imenu JRZ in zavračal vse očitke posameznih opozicijskih govornikov. Govoril je tudi v Hrvatskem vprašanju, ter o zadnjem sestanku, ki sta ga imela predsednik vlade dr. Stojadinović in dr. Matčev v Dobrovi pri Brežicah. Za Tomaševićem je govoril poslanec Stamenko Stojić, član radikalnega kluba. Glasoval bo proti. Prav tako naslednji govornik predsednik poslanškega kluba JNS Ješa Protić. Zadnji je govoril na dopoldanski seji poslanec Karel Dobrček. Za časa njegovega govora je večina poslancev zapustila sejno dvorano. V prvem delu govora je bil govornik še precej stvaren. Na koncu pa je začel na politično polje, na katerem ni imel sreče. In se mu je kritika sedanjega režima sprevrnila v obtožbo proti vladi. Ker je gosp. Dobrček sedaj politično še neopredeljen mu bosta gosp. Kramer in Pucelj mogla dati takoj po njegovi današnji izjavi kritek v JNS kočici, ker bosta vsaj malo z njim zamašila vrzel, ki je nastala za ubeglih vrstniki. Po govoru Dobrške je bila seja prekinjena in se je nadaljevala ob 4 popoldne. Prvi je govoril za JNS Božić Milan. V svojem govoru je napadal vladu, radi tega, ker popušta Hrvatim in dovoljuje, da se lahko zbirajo ljudje, pripadniki bivše politične stranke. Glasoval bo seveda proti. Za njim je dobil besedo poslanec neodvisnega kluba Milivoj Perić.

Po atentatu

Streljanje v Abesiniji

Rim, 23. februarja. AA. (Havas) Iz Adis Abebe poročajo: Vojaško sodne oblasti nadaljujejo preiskavo o atentatu na podkralja maršala Grazianija. Trde, da so doslej aretirali več kot 2.000 ljudi. Dosedanji potek preiskave kaže, da do atentata ni prišlo zaradi kakšne zarote, temveč, da je ta zločin delo posameznika. Še posebno se ne zdi verjetno, da bi bila kakšna zveza med tem atentatom in oboroženim odporom domačinov v pokrajini Bali, kjer je 17. in 18. t. m. prišlo do spopadov, ki so terjali smrt dedišca Gabre Mariama. Mislijo, da pomenijo ti uspešni boji važen korak dalje h pomiritvi Abesinije, ker je bil ubiti Gabre Marjam eden izmed najresnejših sovražnikov Italijanov. Poudarjajo namreč, da je bil na dvoru bivšega cesarja Haileja Selasieja eden izmed najljutnejših zagovornikov protitalijanske politike.

Addis Abeba, 23. febr. b. Od 2000 domačinov, ki so jih italijanske oblasti aretirale zaradi atentata na podkralja Abesinije maršala Grazianija je bilo nekaj sto prebivalcev Addis Abebe že spuščenih na svobodo, vsi oni pa, ki so našli pri njih, ali na njihovih stanovanjih orožje, so bili takoj ustreljeni. Preiskava se še vedno mrzlično nadaljuje. Neuradno se poroča, da so Italijani zadnje dni postrelili nekaj sto seba, da pa še vedno ne vedo, kdo je atentator.

Italija razburjena

ker je abesinski cesar povabljen na kronanje angleškega kralja

London, 23. februarja. b. Govor lorda Cranbornea, ki ga je imel snovi v angleški poslanski

Preosnova romunske vlade

Bukarešta, 23. febr. AA. Rador poroča: Po posvetovanjih, ki so se vršila zadnje dni v odboru liberalne stranke, je ministri predsednik Tatarescu danes izročil kralju Karolu novo sestavo vlade. Predsednik Tatarescu prevzame ministrsvo predsedstvo in notranje ministrsvo, za državnega podtajnika v notranjem ministrstvu je imenovan general Marinescu, dosedanji policijski upravnik v Bukarešti. Kmetijski minister Barkasu prevzame pravosodno ministrsvo in obdrži kmetijski resor kot namestnik. Ministrsvo za oboroževanje se

združi z ministrstvom za narodno obrambo in bo general Angelescu ostal na čelu tega ministrsva. General Glats je imenovan za državnega podtajnika v tem ministrstvu. Gg. Juca in Geuvara, dosedanji notranji in pravosodni minister, postane ministra brez portfelja.

Ob 16.30 bo predsednik vlade Tatarescu predstavil kralju nove državne podtajnike, ki bodo nato prisegli. Drevi je pričakovati izjave predsednika vlade Tatarescu poročevalcem listov.

Eno leto „Frente Popular“

Dne 16. februarja je preteklo leto, kar je španska »Frente Popular« — ljudska fronta izšla zmagovita iz volilnega boja. Strašno je trpljenje, ki je od tedaj zajelo Španijo, potoki krvi so namočili Iberijski polotok v teh 12 mesecih, v katerih je boljševizem upal in pričakoval, da bo zagospodoval v Španiji. V Španiji se bje največji boj za civilizacijo in kulturo našega časa, ki briga vse narode Evrope bolj kot samo posredno, ker čuti, da gre za del tudi njih lastne eksistence. Čim dalje trajajo španske zmede, čim več človeških življenj zahtevajo, čim več vrednot uničijo, tem bolj odločno je treba odklanjati očitke, ki ga španski desnici očitajo njeni nasprotniki, češ da je za sedanje stanje odgovorna, ker se je z orožjem v roki uprla »legitimnim« oblastnikom v deželi.

Za zavrnitev teh neupravičenih očitkov se ni treba opirati na kakšno revolucionarno načela. Oblast, ki je iz volitev izšla, se je hitro izkazala kot smoten poizkus izrabiti španski narod za namene boljševiške svetovne revolucije. Kar je v Španiji po prostozidarstvu in z njim združenem komunizmu bilo in je še ogroženo, so največje dobrine kakega naroda in države: načelo avtoritete in temelji socialnega reda, zasebna lastnina, trdna vez družinske skupnosti, sožitje vseh državljanov in življenje tisočev ter končno tudi religija ter na njo oprta pravost kot dediščina mnogih pokoljenj.

Oni, ki se že nad pol leta bore v vrstah protikomunistične Španije, se prav dobro zavedajo, da gre v tem boju za bistvo njihove kulture in za bodočnost Španije. Zato je z vsega početka stal ob strani vojaka, ki je pričel borbo, tudi kmet, meščan in delavec z orožjem v roki. Čeprav je armada bila tista, ki je dala znamenje za boj, je to mogla storiti le zaradi tega, ker se je zavedala, da stoji za njo vsa narodna čutečja krogi španskega ljudstva. Borba se namreč ni pričela šele sredi julija, ko je nastopila vojska, ampak v resnici takoj že dne 16. februarja 1936, ko je »Frente Popular« dobila oblast v roke. Podatki o boljševiških izgredih v času od 16. februarja do 2. aprila

so ena sama silna obtožba proti komunizmu, ki je 16. februarja mislil, da je dobil deželo pod svojo oblast. Ta statistika zaznamuje 199 napadov na javne zgradbe in tovarne, 36 primerov porušenja cerkva, 712 atentatov, v katerih je bilo ubitih 74 ljudi in 178 požigov; od teh odpade na cerkva 106 in je bilo med njimi 51 cerkva popolnoma požganih. Za dobo od 16. junija do 13. julija kaže statistika, kako hitro je teror naraščal. V 28 dneh je bilo požganih 10 cerkva, 61 ljudi ubitih in 224 težko ranjenih. Številke od 2. aprila do 16. junija niso točno znane, ampak verjetno ne zaostajajo za ostalo statistiko.

V resnici se je torej pričela s krvjo, umori in požigi boljševiška revolucija že 16. februarja. Za njo so bile demokratske stranke goli statisti, ki naj pomagajo vlado odstraniti in pripraviti pot s pomočjo Frente Popular rdeči revoluciji. Le kdor teh dokumentarčno izpričanih dejstev ne ve, ali kdor namenoma noče priznati resnice, more dolžiti špansko desnico, da se ni držala stroge zakonitosti. Ko bi desnica hotela državni udar izvesti, bi ga z lahkoto mogla po svoji veliki voljni zmagi 1. 1933. Njene tedanje odredbe za vzdrževanje reda: cenzura časopisja, protikomunistična propaganda, politični shodi, oklici za enotnost naroda, opozarjanje na nevarnost so bili brezuspešni. Plameni rdeče revolucije so se pod tedanjimi razmerami vedno hitreje širili. Umor desničarskega voditelja Calva Sotela dne 13. julija pa je pokazal, da go komunisti pripravljati iti do skrajnosti. Rdeča revolucija, ki je s tem dejanjem izpričala svojo voljo, da z nasiljem požari politične nasprotnike, je dala obenem tudi povod za protirevolucijo, v kateri se je španski narod, ki ni bil okužen od marksizma, odločil, da opusti pasiven odpor in da poseže po učinkovitejši samopomoči. Od tega dne dalje divja v Španiji najhujša državljanska vojna, ki jo je kdaj imela kaka evropska država. Dnevi preizkušnje bi bili že davno končani, ako ne bi komunisti, ki so videli, da Francu niso dorasli, poklicali pomoči svojih tovaršev v mišljenju iz vsega sveta, zlasti pa iz sovjetske Rusije, ki ves čas ni prenehala nabavljati vojnega in človeškega materiala in podpirati rdečo revolucijo učinkovito tudi z denarjem. Gotovo, tudi Franco je dobil izdatno pomoč iz tujine, toda šele potem, ko je videl, da ima proti sebi dobro oboroženo in vojaško izvežbano »internacionalno brigado«.

Senzacionalna aretacija v Žužemberku

Že delj časa so nadrejene sodne oblasti sumile v pravilnost poslovanja nekega sodnega uradnika v Žužemberku. Sum teh nadrejenih oblasti je bil utemeljen. Pred nekaj dnevi se je namreč ugotovilo, da je sodni uradnik tega sodišča Hartman Ciril poneveril in uporabil za sebe 23.000 Din skrbstvenega denarja. Poleg tega je zagrešil še številne druge nepravilnosti. Predsedstvo Okrožnega sodišča v Novem mestu je v zadevi storilo najenergičnejše korake in izdalo odlok, da se Hartman Ciril aretirati in odvzede v zapore okrožnega sodišča v Novem mestu. Hartmana so orožniki zares aretirali in ga pripeljali v Novo mesto, kjer se vrši njegovo zasliševanje. Za zadevo vlada v Žužemberku ter bližnji in daljni okolici veliko zanimanje. Hartman Ciril je bil tudi član nadzornega odbora gasilske župe v Novem mestu, ki je bila pred kratkim razrešena.

Predavanje doc. dr. Matka

Nocoj je na rednem tokovnem večeru Prirodoslovnega društva predaval šef internega oddelka ljubljanske bolnišnice primarij in docent dr. Matko o pomenu vitaminov za človeški organizem. Dvorana Delavske zbornice je bila popolnoma zasedena, kar ne gre samo na račun zanimivega medicinskega predavanja, temveč je mnoge privabil tudi izredni predavateljski dar g. docenta. Predavanje bomo še objavili.

Dunajska vremenska napoved: Prehodno pomirjenje, spreminljivo z viharji.

Sporazum na Jesenicah dosežen

Brezpogodbno stanje končano — 2600 kovinarjev dobi novo kolektivno pogodbo

Ljubljana, 23. februarja.

Danes dopoldne so se zbrali v Ljubljani delegacije strokovnih del. organizacij in podjetja KID, da izrabijo zadnji datum za sporazum za novo kolektivno pogodbo in najdejo izhod iz brezpogodbne stanja, ki je nastalo po 23-dnevnih pogajanjih dne 18. t. m.

Delavske delegacije so prebrale svoje končne izjave in navedle nekaj predlogov za spremembe v pogodbi. KID je v veliki večini slučajev ugodila tudi tem naknadnim predlogom delavstva. Že po teh ugoditvah je zavladalo razpoloženje sporazuma, ki ga čaka 2600 kovinarjev in ki je naš delavnosti tako potreben.

Po kratkem odmoru je predsedujoči g. inspektor inž. Baraga pozval organizacije, da se izjavijo za podpis ali proti podpisu nove pogodbe. V tekst so bile vnešene še neke spremembe, nakar so posamezne organizacije izjavile: NSZ za podpis, JSZ za podpis, ZZZ za podpis.

ZZZ je ob tej priliki podala naslednjo načelno izjavo:

Izjava ZZZ

»Zveza združenih delavcev je načelno zahtevala priznanje praznikov v kolektivni pogodbi. Od tega načelnega stališča ni nikdar odstopila in ne odstopa niti sedaj. Z zadovoljstvom jemljemo na znanje, da je KID skušala ugoditi zahtevam slovenskega katoliškega delavstva, vendar je na predlog treh večinskih organizacij (SMRJ, JSZ in NSZ) morala določiti o praznikih črtati. ZZZ kot zastopnica katoliškega delavstva ne prevzema za to črtanje praznikov nobene odgovornosti in načelno ta sporazum ne priznava. Izjavljamo, da pod silo raz-

mer in v interesu miru in pogodbenega stanja 2600 kovinarjev podpisano pogodbo, javno pa zavaruje naše načelno stališče in sporočamo s tega mesta vsemu katoliškemu delavstvu, da ostane spoštovanje praznikov v naši industriji in obrti v našem programu, ki ga bomo vedno in povsod uveljavljali.« (KID je na zahtevo ZZZ praznike že vnesla v kolektivno pogodbo. Na zahtevo večine organizacij (SMRJ, NSZ in Jugoslov. strokovne zveze) pa jih je morala zamenjati z dodatnimi dopusti. Opomba uredništva.)

SMRJ pa je naknadno izjavil, da ne odklanja podpisa pogodbe, da je načelno za podpis, da pa mora zaslišati članstvo na javnem sestanku, kar so druge organizacije že storile. Ker je prišla ta izjava nepričakovano in kljub temu, da je bilo od delegacij pisмено sporočeno, da so za podpis popolnomočene, skušajo naj le še doseči nekaj sprememb, se je bilo bati, da ta organizacija ne bo pritegnjena k podpisu. Na željo ostalih organizacij in delavskih zastopstev, posebno pa na predlog ZZZ, pa je bil organizaciji SMRJ dan rok dveh dni, da pogodbo podpiše naknadno.

Danes popoldne so NSZ, JSZ in ZZZ podpisale v posebnem zapisniku še zagotovilo, da bo KID spoštovala verski čut katoliških delavcev in jim vedno omogočila izpolnjevanje verskih dolžnosti.

O novi kolektivni pogodbi bomo poročali drugič. Danes pozdravljamo sporazum, ki je bil dosežen po prizadevanju in razumevanju tako delavstva kakor podjetja, da je v eni naših največjih industrij uvedeno zopet normalno pogodbeno stanje.

Ob sklepanju kolektivne pogodbe nas veseli, da je nastopila ZZZ za spoštovanje praznikov in je v tem pogledu dosegla prve uspehe.

Javna dela v mariborski okolici

Preložitev ceste Maribor-Bresternica

Maribor ima s svojo okolico, kar se tiče cestnih del velike potrebe. Ena izmed teh je preložitev banovinske ceste proti Bresternici, ki ima v razmeroma kratki dolžini kar tri nevarne ovinkke, ki so močna ovira razvitemu prometu na tej cesti. Najhujši je ovinek pri tako zvanem »Montebellu«, pri katerem se je v zadnjih letih dogodilo že več težkih prometnih nesreč. Nič manj nevarna pa nista ovinka pri Dolinskovi drevnici in pri gostilni Kopriva.

Mariborski okrajni cestni odbor je v sporazumu v mestno občino izdelal načrte in proračun za preložitev te ceste. Po načrtih bi cesta bila izpeljana ob levem dravskem bregu kot nadaljevanje Koroške ceste preko Pošve gramoznice, mimo župnijskega travnika; dalje po visokem nasipu poleg Skrabarjevega posestva ob Dravi do mostu na Mariborski otok, kjer bi cesta dosegla nivo mostu. Odtod bi itekla v rahlem vzponu proti Bresternici in bi vstric Schmidererjevega posestva v bližini Prosekdvora prešla na dosedanje banovinsko cesto.

Z rekonstrukcijo te ceste bi bili odpravljeni nevarni ovinki in ekrajšana bi bila pot do Mariborskega otoka za 600 metrov, kar bi ugodno vplivalo na poset kopališča. Poleg tega bi pa Maribor z njo dobil lepo promenadno pot proti zahodu, katero bi seveda bilo treba vsaj do Mariborskega otoka asfaltirati.

Proračun za ta dela znaša 2.056.000 Din. To vsoto bošta dala na razpolago mariborski okrajni cestni odbor in banovina. Od tega je sedaj na razpolago okoli milijon dinarjev, to je toliko, da bi v letošnjem letu mogla biti izvršena trasa do Mariborskega otoka.

Ker bodo s preložitvijo te ceste odpravljene težke ovire, ki so stavljene prometu med Mariborom in kraji v Dravski banovini, je upati, da bo ministrstvo načrte in proračun odobrilo. Z deli na tej cesti pa bi bilo možno zaposliti veliko število brezposelnih iz Maribora in okolice, kar bi blazilno vplivalo na gospodarske razmere, ker bi se kupna moč prebivalstva povečala.

množini niso prevažale, ni bil potreben tozadeven zakon.

V zadnjih letih se je na kmetih število panjev zelo pomnožilo ter se pasišča z domačimi čebelarji že popolnoma izrabijo, zato nam vsak dovoz čebel prevažalcev na gotova pasišča škoduje.

Nismo nasprotniki prevažanja čebel v kraje, kjer je malo ali nič čebel, paše pa dovolj, ne moremo pa trpeti, da bi naše kmetstvo čebelarstvo zaradi prevelikega števila dovoženih čebel propadlo.

Samomor v blejskem jezeru

V soboto so našli na Bledu v ledu, ki še pokriva blejsko jezero, zamrznjeno truplo. V ledu pri vili »Zlatorog« so opazili kose obleke, takoj so razbili led in našli truplo. Niso takoj spoznali, kdo bi naj to bil, kmalu pa so ljudje, ki so se tam zbrali, spoznali, da je to gospa Nikolič, ki je izginila že meseca novembra lanskega leta. Gospa Nikolič je doma iz Počarjeva, pozneje pa je živela v Belgradu, kjer je tudi njen brat advokat. Bila je uradnica v neki banki v Belgradu. Spomladi lanskega leta pa se je spoznala z gospodom Nikoličem, ki je že dolgo let uradnik tovarne vezenin na Bledu. V poletju sta se poročila in nato živela skupno na Bledu do jeseni. 14. novembra pa je ona nenadoma izginila. Ko je mož prišel opoldne iz pisarne domov, je ni več našel. Kmalu je zaslutil nesrečo in je javil to tukajšnji orožniški postaji. Dal je sam dvakrat preiskati blejsko jezero. Vendar je pa niso našli. Nato so govorili tudi, da je pobegnila nazaj v Belgrad. Tako je počasi stvar zamrla in se pozabila. Sedaj pa so šele slučajno našli truplo v ledu. Sodišče je odredilo tudi sodno obdukcijo. Vzrok, zakaj se je poglajala v jezero in izvršila samomor, je neznan. Mogoče bo kaj več pojasnila preiskava.

Mesečno pa izhaja »Duhovno življenje«, ki je etopilo v novo leto v povečani obliki in bo hvalno branje za vsakega, kdor ga bo vzel v roko. Naročnina za Jugoslavijo bo 40 Din letno. Plača se lahko na Zadržno gospodarsko banko. Mesečno bo izhajal na 64 straneh in ne bo le velik snop papirja, temveč tudi lepega čtiva. Naroča se na naslov: Direccion »Duhovno življenje«, Condado 545, Buenos Aires.

Ta prvi korak k slovenski slogi obeta že sedaj lepe sadove, ke upamo, da bo vodil tudi k združitvi dveh društev: Posvete in Tabora. Dobra volja se je pokazala in dejanja bodo sledila.

Tudi zadeva slovenske šole bo, upamo, kaj napredovala. Doslej smo glede tega na samem upanju. Sicer se vrše poskusi tečajev, toda z malim uspehom. Petnašti, komaj več otrok pride. Starši sami kažejo premalo volje za to. Kajkrat sem že slišal iz ust slovenskih otrok besedo: »Yo no se el ruso« ali »el polaco«... Da ne zna rusko ali poljsko — »Ruso in polaco« pomeni prav zaničljivo psovko. Na kom drugem kot na starih in krivda, če njihovi otroci celo zaničujejo svoj materni jezik.

Sicer pa imajo te stvari še bolj globoko korenino: Komunistična agitacija, ki je med našimi pridno na delu, se je vrgla prav v to smer, da skuša raznaroditi in internacionalizirati. Tako se najdejo naši ljudje pod vplivom te modrosti, ki so pa srečno dobili v usesa kakih 500 besed tukajšnjega jezika, sedaj pa že več nočejo biti Slovenci. To se jim zdi za malo... En tak »modrijan« je znil: da bi kupil »koledar«, če ne bi nosil imena »Slovenski koledar«... »Ta »Slovenski izseljeniški koledar« je izdala tukajšnja prosveta. Sicer je za tukajšnje razmere

Osmina po L. Bratužu

Ljubljana, 23. februarja.

Danes na osmino smrti ob 7 jutraj je bila v frančiškanski cerkvi sv. maša zadušnica za mučenika Lojzeta Bratuža, ki je 16. februarja ob šestih zvečer podlegel zastrupljenju. V sveti noči od 24. na 25. decembra je po polnočnici spremljal na orglah slovenske božične pesmi, ki jih je prepevalo slovensko ljudstvo v cerkvi v Podgori pri Gorici. Zunaj cerkve so ga čakali zločinci, ki so mu vili v usta večjo količino strojnega olja, pomešanega z bencinom. Po sedemdesetnem trpljenju je umrl zaradi zastrupljenja jeter. Sv. mašo zadušnico je daroval ob številni asistenci g. provinciala p. Gvido dr. Rant, krasno pa je prepeval zbor akademikov. Velika frančiškanska cerkev je bila polna vernikov. Med drugimi smo opazili zastopnika mestne občine ljubljanske g. dr. Kamušiča, zastopnika Pevske zveze g. prof. Marka Bajuka, zastopana je bila naša univerza in druge oblasti, Slov. kat. akad. starešinstvo in Primorsko akad. starešinstvo, nadalje tudi zastopniki ljubljanskih prosvetnih in kulturnih društev. Spominski govor je imel pokojnikov najboljši prijatelj in sotrpin, ki je med drugim izjavil: »Tri dobrine ima vsak kulturni narod: nedolžne otroke, svojo narodno pesem in mrzlega mrlja. To so dobrine, ki niso škodljive nobenemu narodu. In vendar nam zgodovina priča, da se je kraj Herod spraval nad nedolžne otroke, prav tako so se tudi zaupniki modernega naroda zblili nedolžnega otroka, ki je Bogu v čast prepeval svete pesmi, ter ga zastrupili, da je po skoraj dvamesečnem hudem trpljenju izdihnil svojo plemenito dušo. Pa še to ni bilo zadosti in niti mrtvega niso hoteli izročiti svojcem, ampak so ga takoj iz bolnišnice zanesli na pokopališče, kjer so ga zastražili, branili številnim prijateljem, da bi se mu še zadnjikrat poklonili in da bi ga spremljali na poslednji poti do groba. Skrivaj so ga v noči pokopali, njega nedolžnega otroka in božjega pevca, ki zapušča mlado soprogo in nebojčena otročiča. Ves narod ob Soči in Adriji objokuje tragično smrt idealnega katoliškega moža, naj se vzdrmi iz spanja tudi narod ob Savi in Dravi in naj se pokloni našemu mučeniku.« Govornik je s svojimi vzvišenimi besedami prikladal grenke in težke solze vseh navzočih ter zaključil: »Večna slava Tebi, dragi prijatelj in mučenik, ki že pri Bogu prepevaš slovensko pesem za ves Tvoj rod.«

Začenja se jasni

Prav ste povedali včeraj, da je morala naroda faktor javnega življenja, vreden, da mu tudi državna oblast posveča svojo pozornost. Če je dr. Breclj v bananskem svetu po pravici rekel: »Prodrati mora prepričanje, da so tudi stroški za zdravje in socialno skrbstvo produktivni, kakor so produktivni stroški za kmetijstvo in javna dela.« — smemo z istim pravom reči: Kakor so produktivni stroški za kmetijstvo in javna dela, za zdravje in socialno skrbstvo, tako so produktivni tudi stroški za pravost, treznost in dostojnost ljudstva. Tudi to prepričanje mora prodrati! Gotovo je zdravje velik kapital naroda. A tudi treznost, pravost in dostojnost je kapital. In ne najmanjši! — Za zdravje pa državna oblast že nekaj žrtvuje, in še precej, čeprav še vedno premalo. Za treznost in pravost pa ni žrtvovala doslej nič. In vendar je isti dr. Breclj povedal tole resnico: Alkoholizem škoduje na zdravju brez primere več kakor tuberkuloza. Čuj ti, slovenski svet! Čujte zdravniški! Čujte vladni gospodje! Na zdravju — brez primere več. Samo na zdravju! Kaj pa še na drugih pojavih in področjih življenja: na gospodarstvu,

Težave belokranjske vasi

Radovica, Bela Krajina.

Naše podeželsko ljudstvo je zadnja leta, posebno še letos, izpostavljeno pravemu navalu potepuhov in delomirnežev. Seveda, po mestih in trgih, tam, kjer so orožniki, tam si potepuh desetkrat premisli, preden bo postal nasilen, najraje pa se takim krajem umakne, zlasti odkar so jim policija in orožniki pričeli trdo stopati na prste. Zato pa so se zatekli v bolj odročne, zlasti hribovite kraje, kjer prav po rokovanjsko nastopajo in kradе vse vprek ter tudi ropajo. Dopolni podobnih množic se primerih smo prejeli iz belokranjske vasi Radovice.

Radovica je lepa slovenska vas pod vzhodjem Gorjancev. Sosedje so ji grško-katoliški Zumberčani. Iz Radovice redko kdaj prodre v širši svet kakšna vest, ker manjka dobrih cest. Prebivalstvo težko čaka trgovcev z vinom, ki bi mu odkupili njihovo dobro vinsko kapljico, da bi ljudje imeli vsaj za sol in za davke. Tudi turistov ni v ta kraj in na cesti ne drdajo avtomobili, ker je preveč vijugasta in prestirna. Zato pa ima Radovica druge, dosti manj zaželjene obiskovalce, namreč vse polno vandrovcev in postopačev, ki nadlegujejo mirno ljudstvo. Ti delomirneži imajo v Radovici mnogo prilik za skrivališča in pa za rope in tatvine, ki so se zadnje čase zelo razmnožili. Po vseh

Puhlmannov čaj

ublažuje kašelj in razkraja sluz

Dobiva se v vseh lekarnah
Originalni zavitek 125 g Din 35.—
Ogl. reg. br. 1503/1936

na morali, na javnem miru in redu, na rednem družinskem in verskem življenju, na vzgoji otrok itd. Ali ni torej treznost in pravost ljudstvu faktor, ki tudi zasluži brigo javne oblasti in tudi nekaj stroškov? A samo na zdravju alkoholizem škoduje več, mnogo več kakor tuberkuloza. In za pobijanje tuberkuloze se zdaj vendar že veliko stori. Vse prav! A eno je treba storiti, drugega pa ne opustiti! Zato smo v referatu o zdravstvu pogrešali, da alkoholizem ni bil niti z besedo omenjen. Ali na merodajne meste se ni prodrl prepričanje, da je alkoholizem ljudska bolezen, ki jo je treba zdraviti kakor vsako bolezen?

Dr. Breclj in dr. Adlešič to razumeta. Prvi je že lani valil z vsem poudarkom opozoril na to bolezen. Derugi pa je letos zahteval pri banški upravi poseben referat za pobijanje alkoholizma. Mestna občina ljubljanska pa ima že napravljen lep načrt, kako hoče to, doslej popolnoma zanemarjeno vprašanje dejansko zagrabiti. Polagoma prihaja spoznanje in prepričanje, da je tudi tukaj treba od javne strani nekaj storiti. Če liberalni režim ni imel nobenega smisla in nobene pare za to, krščanski vel-možje bodo to razumeli. Začenja se jasni...

Tudi mariborski zdravniški-volonterji ne delajo

Maribor, 23. februarja.

Kakor zdravniški-volonterji v ljubljanski bolnišnici, so tudi mariborski nehonorirani zdravniški prekinili za teden dni delo po raznih oddelkih mariborske bolnišnice. V zvezi s tem dogodkom smo od gospodov zdravnikov prejeli naslednje:

Z današnjim dnem so v zvezi z zdravniškimi-volonterji dravske banovine tudi mariborski nehonorirani zdravniški-volonterji prekinili delo v bolnišnici.

Položaj mariborskih nehonoriranih zdravniških-volonterjev je postal zadnji čas neznošen. Zaradi pomanjkanja honoriranih zdravnikov v splošni bolnišnici v Mariboru »maši luknjec« tukajšnji gospod upravniki bolnišnice z nehonoriranimi zdravniškimi-volonterji ter jih premešča proti njihovi volji iz oddelkov, kjer delajo predpisano šestmesečno prakso, ki je pogoj za banovinsko službo na deželi, oziroma delajo iz lastnega zanimanja in ljubezni do bližnjega za trpeče bolnike, na oddelke, ki tripojo na velikem pomanjkanju honoriranih zdravnikov.

Že itak je znano slovenski javnosti, v kakšnih materijelnih neprilikah se nahajajo slovenski zdravniški-volonterji. Večina njih za svoje poštovno delo ne prejema niti hrane, niti stanovanja, drugi pa spijo še celo v podstrešnih sobah, ki ne odgovarjajo higijenskim zahtevam že itak skromnih usmiljen, niti bolnikov, čeprav bi bilo mogoče jim nuditi higijenska stanovanja.

Radi teh razmer in ker ni upanja, da bi država in banovina nastavila prepotrebno število zdravnikov, so bili primorani mariborski zdravniški-volonterji prenehati s svojim poštovnim delom v mariborski bolnišnici za sedem dni, da še bolj opozore javnost na svoj težak in žalosten položaj.

Vse merodajne činitelje pa prosijo, da se z vsimi sredstvi zavzamejo za njih utemeljeno in življenjsko zahtevo, da se nevdržnim razmeram naredi konec in nastavi prepotrebno število zdravnikov, da ne bodo trpeli bolniki.

vaseh so tatovi napravili številne obiske ter izpraznili mnogo kurnikov. Odnosi so okoli sto glav perutnine. Tatovi so vlomili tudi v mnoge vinske hrame.

Pa tudi življenja niso ljudje več varni. V Radovici stanujeta v hiši št. 9 dve stari ženski. Pri njih je se zglasil neki vandrovce ter zahteval od njih denarja, vina, žganja in mesa. Vandrovce je bil dovolj predrzen, saj se je zglasil kar opoldne, toda hiša je na samem, tako da ženski nista mogli poklicati nikogar na pomoč. Ženski sta morali potepuha postreči ter sta mu dali zadnjih 9 dinarjev, ki so bili še pri hiši. Za pot sta mu morali napolniti še čutaro vina in steklenico žganja, samo da sta se ga ubranili in da sta si rešili življenje. Od Metlike do Kostanjevca je razdalje 30 km in v vsem tem velikem okolišju ni vmes nobene orožniške postaje. Prebivalstvo zahteva, da oblasti preiskrbe za varnost njegovega imetja in življenja pred nasilnimi postopaki in zahteva zato po vsej pravici orožniško postajo. Znano je, da se prav ob mejah banovin skrivajo in potikajo najbolj nevarni elementi!

— Pri zaprtju motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josel grenčice«.

Pismo z južne zemlje

Buenos Aires, 6. februarja.

Božič in novo leto eta nam pripravila prav prijeten dar, prav v pravem duhu božjega miru. V potoku božičnih praznikov je zorela in ob novem letu dozorela misel združitve obeh slovenskih tednikov.

»Slovenski tednik« in »Novi list« eta se združila v skupno glasilo vseh pametnih Slovencev in bomo odslej imeli tednik »Slovenski list«, katerega mu je v prvi številki napisal prav krepko besedo minister dr. Cankar. Vsa naša javnost je ta dogodek pozdravila z največjim zašodanjem in tako smo res z veseljem upanjem stopili v novo leto.

Slovensko javnost pa opozorimo, naj si tole zapomnijo vsi tisti, kateri modrost naprej prodajajo, da se ne bo čez nekaj časa zgodilo, kot je pred kratkim primerila »Jutru« prav neprijetna neveselost, da med našimi listi v Argentini imenuje »Jugoslavijo«, ki je že pred tremi leti zmzrnila. Ki pripoveduje o dveh slovenskih letih v San Paolu v Baziliji, pa je že tudi dve leti, ko teh društev več ni. Zato naj bo dan prijateljski navet vsem, ki hočejo imeti besedo o Slovincih v tujini, naj ne iščejo poročil o tujini v svoji glavi, marveč naj se pozanimajo in napišejo tisto, kar je res, ne tisto, kar se jim zdi, da bi utegnili biti.

Glede Slovencev v Južni Ameriki naj se torej zanimajo tako, da bodo čitali naše tukajšnje liste, to je naš tednik »Slovenski list«, ki eta ne 2.50 dolarja letno in eta naroči na naslov: Direccion Slovenki list, Gen. Cesar Diaz 1653, Buenos Aires, Argentina, ki je sedaj skupno glasilo vseh tukajšnjih Slovencev.

nekoliko drag, ker eta ne 1.50 pesov. Toda če ga prebereš in pregledaš slike, spoznaš, da je vreden in dela čast svojim izdajateljem. Zal ni bilo mogoče doseči dovolj čistih slik, da bi bile boljše za kličje. Vendar so slike, kljub nedostatkosti, ljubke podobe trpeče primorske zemlje. Med članki je le eden tak, da ni dobri stvari v korist, a v pohujšanje tudi ne. To je o poglavju »ljubeznik«.

Solske zadeve so vzele v roke za to pa najbolj poklicane solske sestre. Če bo kako mogoče, se namerava napraviti zavetišče, ki ga bodo naše solske sestre vodile in iz tega bo s časom narastlo kaj koristnega. Gotovo je, da je treba veliko storiti, veliko žrtvovati in sestre bodo morale marsikatero grenko pogoltniti, da se bo delo prav začelo in k čemu vodilo.

Predpustni čas obhajamo v znamenju porok. Svet se ženi, da je kaj. Sicer je pa že zadnji čas, ker je malo nevest pod tridesetim letom... Je že dolgo, ko so prišle iz Evrope in zato se kar pridno starajo... Zenini pa seveda ravno tako. Sem pa tja se seveda še tudi dogodi, da pride kako slovensko bitje od tam sem. Toda te številke so neznatne. Približno toliko jih tudi odpotuje. Tudi sedaj je več priselencev in odhajajočih rojakov iz Primorskega. Preteklo leto nas je prišlo kakih 200.

G. Kastelic se je pomudil nekaj tednov med našimi v »kampu« — na deželi. Obiskal je naše naselbine okrog Rosarija, pa je našel malo veseliga. Te dni je bil v kraju Mugeta, kjer je ekora polovica prebivalstva hrvaška (kraj ima do 7000 ljudi), pa so brez duhovnika. Pač zato, ker jih ni, ne hrvaških ne domačih. Zdravnikov in odvetnikov pa najdeš domačih in hrvaških za vsakim ogrom. Sovencev tam ni. V Rosariju jih je ne-

kaj stotin, toda kdo ve, koliko! Gospod Doktorič se sedaj mudi v Montevideu (Urugvaj), kjer je tudi kakih 500 Slovencev. Hrvatov pa kakih 10.000. Odsel je tja 12. januarja in ostane tam nekaj tednov.

Na sam sveti večer je dobil odpravnik poslov dr. Stojanovič sporočilo, da je imenovan za generalnega konzula v Newyorku. Prestavljen je bil z njim tudi g. Brkljačić. Oba sta si v par mesečnih bivanja pridobila obilo simpatij kot resna in vestna moža, vsak na svojem mestu, a tudi kot prijetna družabnika in prijatelja. Prav žal nam je za njima. Molče in skraj na skrivaj so odhajali dosednji javni delavci od tukaj. Dr. Stojanovič pa je prišlo ob slovesu pozdraviti gotovo čez sto prijateljev, tako, da je bila ladja polna obiskovalcev, ki so jih komaj izrinili iz ladje pred odhodom.

Dne 29. decembra je bil eprejet pri tukajšnjem predsedniku in akreditiran od vlade naš novi minister dr. Izidor Cankar po oficijelnem ceremonijalu. V spremstvu vladne garde je prišel iz polaništva in po svečanem aktu se je v poslanstvo spet vrnil z istim spremstvom. Kljub deževnemu vremenu se je zbralo mnogo naših da ministru častitamo Casopisje mu je naslednji dan spet posvetilo veliko pozornost.

Mirovna konferenca, ki se je tu vršila, ni rešila še spora glede Chaca. Paragvaj je zastopal zunanji minister Stefančić, ki je po rodu Hrvat. Te dni je spet odpotoval proti domu. Zadeva Chaca pa še vedno leži med Bolivijo in Paragvajem.

Sodi se, da je bilo govora na tej konferenci o borbi proti komunizmu. Napovedujejo v kratkem zelo radikalne korake, s katerimi bočejo za tretje vse tajne organizacije in vse tiste, kar ima kaj duha po komunizmu. Hladnik Janez.

Kaj pravite?

Sodbo naših škofov o sokolstvu je končno potrdilo tudi sodišče. Vsak zavezanec katoličan je itak vedel, da je bila škofova beseda resnična in se je po tem tudi ravnal. Kajpada je bilo mnogokrat težko javno pritrjevati škofom, zlasti niso mogli tega oni, ki so bili kako odvisni od JNS režima. Kako so leteli na vse strani oni nastojenci, ki so količkaj pokazali, da niso pritrjevali sokolstva, je itak osem znano. Znano pa še ni, da so morali prisiljeni za državno službo podajati izjave, zakaj niso člani viteške organizacije. Tega sicer ni predpisoval noben zakon, nobena ministrska uredba. Take izjave so zahtevali ljudje, ki so takrat vodili po naših uradih.

Meseca julija 1934 je prinesla mlada učiteljska abiturientka I. J. prošnjo za nastanitev na okr. načelnost za ljubljansko okolico. Uradnik-učitelj, ki je sprejemal prošnje, je pregledal prošnjo z vsemi prilogi, ki so predpisane in je zahteval o svojem sadističnem razpoloženju od nje še pismeno izjavo, zakaj ni članica Sokola. Je zahteval nekaj, kar ni bilo nikjer predpisano in je tako zlorabil svoj položaj. Izjavo je tudi dobil, kjer pa glavni ožrak le iz umenih razlogov takrat še ni mogel biti napaden. — Značilno pa je, da se dotična oseba še vedno greje na Zabjeko, dekletke ki se je takrat treslo pred njim, pa še vedno čaka na službo.

Koledar

Sreda, 24. februarja: Matija (Bogdan), ap. Sergij, mučenec.

Novi grobovi

† Gospa Hedvika Eržen roj. Reich, vdova po davčnem kontrolorju, je v 77. letu starosti umrla 23. t. m. jutraj. Pogreb pokojnice bo v četrtek, dne 25. t. m. ob 4 popoldne iz mrtniške splošne bolnišnice. Blagi pokojnici naj sveti večna luč! — Zaljubljeni gđ. hčerki in drugim sorodnikom naše iskreno sožalje!

† V Ljubljani je v visoki starosti 81 let mirno v Gospodu zaspala gospa Celestina Kunaver. Pogreb bo danes ob 3 popoldne. Naj ji sveti večna luč! Zaljubljeni naše iskreno sožalje!

† V Ljubljani sta umrli: gospa Albina Tratnik. Pokopali jo bodo v četrtek ob 2 popoldne. — Gospa Helena Plohl, vdova po profesorju in šol. svetniku. Pogreb bo v četrtek ob 3 popoldne. Blag jima spomin! Zaljubljeni naše globoko sožalje!

Osebnosti

— Iz vojaške službe. Upokojeni je inženjerski polkovnik Evgenije Mozeč. — Razrešeni so službe rezervnega častnika in sicer na lastno prošnjo san. stotnik II. razr. dr. Tone Jamar; po potrebi službe pa peh. podporočnik Tibar Pojinar, topniški stotnik I. razr. Ivan Volč, peh. stotnik II. razr. Joža Zarn, peh. poročnik Rajko Rajer, peh. podporočnik Ivan Klajner in konjeniški podporočnik Koloman Mažurčan. — Odlikovana sta z redom belega orla V. razr. inž. polkovnik Evgenije Mozeč in z redom belega orla V. razr. nižji voj. kapelnik III. razr. Ivo Čížek. — Imenovan je za uradniškega pripravnika VIII. pol. skup. pri inženjerskem referentu štaba zetske divizijske oblasti arhitekt Miloš Kovarž.

— Izpit so napravili za rez. san. podporočnika kaplar dijak dr. Egon Valter, za peh. podporočnika narednik Jožet Hojnik, za topn. podporočnika narednika Stanislav Repotar in Drago Govedarica, za zrakoplovnega podporočnika narednika Stanislav Vouk, Dušan Borčič in Otmar Lajih in za voj. pisarja IV. razr. peh. narednik vodnik III. razr. Milan Harmel.

Moderen način pranja

je pranje s pralnim praškom

PERION

Uporabljajte ga in Vaše perilo bo hitreje in lepo oprano.

— Pregled svetovne literature zahteva izobrazbe. V vsaki knjigarni zahtevajte knjigo na ogled.

— Nujna prošnja železniškemu ravateljstvu. Kakor vsako leto, bo gotovo tudi letos v maju sprememba železniškega voznega reda. Ze sedaj se govori, da se jutranji brzovlak, ki privozi v Sevnico ob 6.12, in popoldanski, ki pride v Sevnico ob 13.33, ne bosta več ustavljala na postaji Videm-Krško. To pa bi bil zelo hud udarec za otroke, ki obiskujejo meščansko šolo v Krškem in se vozijo s tema brzovlakoma. Prošnjo za prošnjo smo pošiljali na železniško upravo, po dolgem moledovanju smo vendar dosegli, da se od maja 1936 brzovlak ustavlja tudi na postaji Videm-Krško, zdaj pa naj bo to, kakor nas strašijo, zopet ukinjeno. Ubogi otroci bodo morali vstajati zopet vsaj o pol štirih, da bodo prišli pravočasno k osebnemu vaku. Da je to za otroke preveč mučno, bo gotovo vsak verjel. Ves dan so utrujeni in zaspani in učenje trpi pri tem. Dolgo se že obeta v Sevnici meščanska šola, in zadnje dni je bilo v »Slovenec« to zopet omenjeno. Za tako velik šolski okoliš s toliko šol. otroci, kot je sevnški in še boštanjski zaven, je dosegla meščanska šola res pereča zadeva. Kdaj bo ta nujna potreba uresničena, je pa drugo vprašanje. Za zdaj pa nujno prosimo, naj nam ostane vsaj to, kar smo po mnogih prošnjah vendar dosegli, namreč, da se še nadalje ustavlja v poštev prihajajoči brzovlak na postaji Sevnica in tudi Videm-Krško. Zrtvujmo našim otrokom tisto minuto. V sedanjih razmerah nam ni mogoče plačevati drage mesečnine za otroke. Edina možnost za mnoge, da jib vsaj nekaj izsolamo, je, da se vozijo na meščansko šolo v Krškem, dnevno tja in domov, če je vzorni red vsaj nekoliko ugoden. — Prizadevi starši.

— Šolski izpiti za okraje Novo mesto, Črnomelj, Brežice in Krško, ki bi se imeli vršiti dne 3. marca 1937, so radi nastalih ovir preloženi na dan 4. marca 1937.

— Protij zaprtju so Leopile ublažili in zanesljivo učinkujoče odvajalno sredstvo iz samih rastlinskih sestavin, ki je popolnoma neškodljivo tudi pri trajni uporabi. Leopile so se izvržno izkazale celo v kroničnih slučajih. Dobiva se v vseh lekarnah. — Oglas reg. S. br. 31.430 dne 24. XII. 1935.

— Vremenska napoved. Evropa: Globok ciklon s središčem v gornjem Jadranu izziva burno vreme nad Sredozemskim morjem in na zahodni polovici Balkanskega polotoka. Nad srednjo Evropo je ciklon, ki izziva sneg na večji severni polovici Evrope. — Jugoslavija: Oblačno in deževno vreme, viharno po vsej kraljevini, posebno na zahodu. Temperatura se je dvignila po vsej kraljevini. Najvišja je zabeležena v Mostarju 16,

najnižja za v Caribrodu —3 stopinje. — Napoved za danes: V severnih krajih od časa do časa dež. Oblačno in dež v ostalih delih. Tu in tam sneg. Temperatura se bo znižala.

— Prirodopis rastlinstva za nižje razrede srednjih šol prof. Fr. Kapusa je izšel v 4. izdaji. Novi učbenik je metodno urejen točno po veljavnem učnem načrtu in ima v tekstu 258 slik velikega formata poleg 8 podob v barvotisku. Preurejen je tudi odstavek o herbariju. Knjiga je bila odobrena z odlokom ministrstva prosvete S. n. br. 46.520 od 14. XII. 1936 in stane 48 Din. Založba: Knjižarna Kleinmayr & Bamberg, Ljubljana, Miklošičeva cesta 16.

— Podružnica ZASK v Mariboru vabi vse absolvente kmetijskih in absolventke kmetijsko-gospodinskih šol bivše štajerske na zborovanje, ki bo dne 7. marca t. l. na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Udeleženci iz oddaljenih krajev naj pošljejo naslove, da se jim naroči skupno kosilo, na naslov: Drole Vinko, Vinarska in sadjarska šola, Maribor.

— Kvalificiranega mojstra strojnika potrebuje mehanična delavnica reflektorske skupine v Skoplju. Reflektanti ne smejo biti starejši od 40 let in so morali delati najmanj pet let samostojno v delavnicah, zavodih ali ustanovah v vojski ali pa najmanj leti čas v privatnih tu- ali inozemskih podjetjih. Mesečna plača 1200 din. Prošnje je poslati na gornji naslov najkasneje do 10. marca tega leta. Sprejemni pogoji so razvidni iz Službenega voj. nega lista stran 215—218, ki je interesentom na vpogled pri pristojnih vojnih okrožjih in na vseh orožniških postajah.

— Nove knjige: »Trigonometrija in analitična geometrija za višje razrede srednjih šol«, spisal Otton Šajovic, 60 din; »Determinizem in fizikalna slika sveta«, spisal Rihard Zupančič, 8 din; Bevk. »V mestu gorijo luči«, povest, 40 din; »Domača lekarna in zdravilna želišča«, 30 din; »Kako spoznamo spolne bolezni«, spisal dr. Joža Jakša, 30 din; »Koledar Gorishe Matice za leto 1937«, 12 din; Daniel Defoe, »Robinson«, 12 din; G. Verga, »Pastir Veli in druge novele«, 12 din; Čemažar, »Veselo zgodbe«, 12 din; dr. Potrat, »Higijena matere«, 12 din; Kolenc, »Sirola Marjetica«, povest, 12 din; »Boliševska načela«, 1 din; »Dela pričajo«, 12 din; Kalan Janez, »Nov križev pot«, 2 din; May, »Soboljar in kozaki«, 4. snopič, 13 din; Kapus, »Prirodopis rastlinstva za nižje razrede sred. šol«, 48 din; »Kronika slovenskih mest«, 4. zvezek — 1936, 30 din. Vse te knjige se dobe pri v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Zveza za tujski promet v Sloveniji, Ljubljana, bo tudi letos prirejala družabne izlete z udobnimi razglednimi avtobusi v najzanimivejše in izletnikom priljubljene kraje. 27. II. 1937 izlet v Trst 105 din. Za veliko noč dvodnevni izlet v Crkvenico za ceno 270 din, in tridnevni izlet v Benetke za 450 din. V ceni je všteta vožnja, potni list in vsa preskrba, razen za Trst. Na svetovno razstavo v Pariz bo tudi več potovanj. Informacije pri Putniku v Gajevi ulici. (2511)

— Veliko aero-loterijo priredi letos v septembru naš aeroklub »Naša krila«. Vseh dobikov bo 1555, cena srečke 10 din. Prvi dobiček je zlata moška ura z monogramom, dar našega mladega kralja, med drugimi dobitki je pa avtomobil, klavir, spalne sobe, radio aparati, kolesa foto-aparati, šivalni stroji, razne zlate in srebrne ure, letovanja na Jadranu, razne gamiture, blago itd. Srečke se dobijo pri aero-klubu v Belgradu, Kralja Petra 36 in po vseh filijalkah v državi.

— Aktualni problemi na polju ultra kratkih valov. Društvo za osnove instituta Nikole Tesle priredi javno predavanje 25. marca t. l. ob 18.15 v veliki dvorani inženjerskega doma, Belgrad, Kralja Ferdinanda 7. Tema: Razširjenje in poraba ultra kratkih valov. Predavatelj: višji inženjer g. Ulrich, dolgoletni raziskovalec v območju visoko frekventnih struj in sodelavec pariškega laboratorija Standard Electric koncena. Vstop prost.

— PRI RAZPOKANI KOŽI, ozeblinah, lišajih in izpuščajih čudovito deluje »OBLAKOVO KAMILIČNO MAZILO«.

Ljubljana

V sredo, 24. februarja.

Gledališče

Drama (začetek ob 8): Sreda, 24. februarja: »Kvadratura kroga«. Red Sreda. — Četrtek, 25. februarja: »Korajža velja!« Red Četrtek. — Petek, 26. februarja: Zaprt. — Sobota, 27. febr.: »Dr. Premierski abnoma.

Opera (začetek ob 8): Sreda, 24. febr.: »Ples v maskah«. Izven. Gostovanje tenorista g. Josipa Rijavca. — Četrtek, 25. februarja: »Baleini večer«. Red A. — Petek, 26. febr.: Zaprt. — Sobota, dne 27. februarja: »Pikova dama«. Red B.

Rokodelski odeli

Dvorana Rokodelskega doma, Komenskega ul. 12: V nedeljo 28. februarja ob pol 8 zvečer Nicodemijeva igra »Postržek« (Scampolo). Igra je povsod, kjer je bila vzprijorjena, vzbudila veliko zanimanje.

Predavanja

Dvorana Rokodelskega doma, Komenskega ulica 12: Drevi ob 8 bo predavanje o važnih delovnih prava. Nihče naj ne zamudi pomenljivega predavanja!

Krščansko žensko društvo priredi v četrtek, 25. t. m. ob 20 v dvorani Akademikega doma predavanje. Govorila bo ga. dr. Jožica Žitkova o temi: »Žena in zdravje«.

Trnovski prosvetni dom (Karunova ul. 14). Na XIV. rednem prosvetnem večeru Prosvetnega društva Trnovo bo drevi ob 20 imel zanimivo skioptično predavanje g. dr. Valentin Meršolj: S prostovoljci v Rusiji in Dobružji.

Dvorana mineraloškega instituta na univerzi: O cvetlicah bo predavala ga. Andreja Klucenko, pod okriljem »Sadjarske in vrtnarske podružnice«, danes ob 19 zvečer.

Slovensko zdravniško društvo priredi XXXV. znanstveni sestanek v petek 26. februarja ob 18 v predavalnici internega oddelka obče državne bolnišnice v Ljubljani. Predaval bo g. docent dr. Ivan Matko o patologiji, kliniki in terapiji paratireoidnih afekcij III. del. Vabljeni vsi gg. zdravniki in medicinci!

Prireditve in zabave

Ljubljanska filharmonija priredi svoj redni IV. simfonični koncert z bogatim glasbenim sporedom 8. marca v unioński dvorani. Koncert bo dirigiral slavni francoski dirigent in glasbenik Rhene-Baton.

Sestanki

Društvena soba v Vsajemni zavarovalnici. Drevi ob osmih pevka vaja Prosvetnega društva »Ljubljana-mesto«. — Pevovodja.

Kino

Kino Kodelfe: Jan Kiepura v filmu »Ljubljene vseh ženc in »Marja« (Gary Cooper). — Cene znižane.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa c. 41; mr. Trnkoczy ded, Mostni trg 4 in mr. Ustar, Šelenburgova ul. 7.

Kanalizacija Ljubljane

I. Letne dolžine izvršenih kanalov. Leta 1920: 930 m, 1921: 1020 m, 1922: 840 m, 1923: 1880, 1924: 1220 m, 1925: 1655 m, 1926: 1850 m, 1927: 2260 m, 1928: 3180 m, 1929: 2310 m, 1930: 4270 m, 1931: 7890 m, 1932: 3980 m, 1933: 2470 m, 1934: 1580 m, 1935: 1880 m, 1936: 2650 m, skupaj 41.860 metrov.

II. Celotna dolžina kanalskega omrežja: Mesto Ljubljana ima sledeče kanalsko omrežje: 1. starih kanalov pred l. 1880 7200 m, 2. novejših kanalov zgrajenih po l. 1880 21.260 m, 3. novejših kanalov zgrajenih od l. 1920 do incl. l. 1936 41.860 m, 3. in-korporacija občine Moste 6890 m, 5. in-korporacija občine Vič 7990 m. Celotno kanalizacijsko omrežje odvajalnih cestnih kanalov meri koncem leta 1936 skupaj 85.200 metrov.

III. Hišni kanali leta 1936: priključki pri 163 posestvih.

IV. Cestni jarki na Barju: očiščeni ali novozkopani 13.430 metrov.

I. Pogreb g. Janka Galoviča, kontrolorja drž. žel. na Jesenicah, bo danes ob 5 popoldne izpred župnijske cerkve na Viču na viško pokopališče.

I. »Novinarski dom«, stavbna in gospodarska zadruga, bo imela v četrtek, dne 4. marca 1937 ob 14 v kavarni Emona, l. nadstr. svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Poleg tega se bo sklepalo tudi o spremembi pravil, za kar je potrebna navzočnost dveh tretjin vseh članov.

I. Razstava slik akad. slikarja Slavka Tomerlina je v Jakopičevem paviljonu in je odprta vsak dan od 9 dopoldne do mraka. Vsem, ki so doslej obiskali razstavo, se slike zelo dopadejo in so se zelo pohvalno izrazili o njih.

I. Prijateljstvo glasbenega naraščaja» sporočamo, da se društvo odslej imenuje: Društvo Glasbene akademije v Ljubljani in bo pod novim imenom priredilo 2. koncert za abonente v petek 26. t. m. v franciškanski dvorani. Abonentska izkaznica velja kot vstopnica. Če bi jo bil kdo založil, naj se javi v predprodnji v Matični knjigarni, kjer dobi duplikat. Spored koncerta: Schumann, trio d-mol op. 63. Beethoven, trio b-dur op. 11. Smetana, trio g-mol op. 15. Na koncert pa opozarjamo tudi vse ostale ljubitelje glasbe, ki bodo na njem našli mnogo prvotnega užitka. — Odobr.

I. Koncert slovenske duhovne pesmi. Kakor smo že sporočili, bo dne 1. marca v veliki dvorani hotela »Union« koncert slovenske duhovne narodne pesmi. Ta koncert bo izvajal Akademski pevski zbor pod vodstvom g. Franceta Marolta. Skrbno izbrani program bo poslušalstvu tudi to pot nudil užitek, ki ga je bilo vajeno že od prejšnjih nastopov naših popularnih akademikov-pevcev. Uvedel nas bo v glasbeno tvornost našega rojaka Jakoba Gallusa, v tvornost, ki jo Slovenci kar sramotno malo poznamo. Njegove kompozicije so sijajne in pač ne zaslužijo, da bi jih pustili kar tako v nemar. Drugi narodi poznajo dela svojih velikih mož — leto za letom posvečajo njihovi umetnosti koncertne večere; občinstvo so tam kulturni delavci že tako dobro vzgojili, da zanj religiozna glasba ne predstavlja nikdar kamena spodlitke marveč jo hodijo poslušati množice z isto pietetjo kot druga dela proslavljenega umetnika. Če nečemo biti starokopitneži, moramo z istim plemenitim razumevanjem in z enako zrelost, ne malenkostnim okusom motriti tudi dela našega velikega mojstra Gallusa, s pazljivim spoštovanjem prislunhiti častiljivim, resnim glasovom Trubarja in Bohoriča. Koncert 1. marca, naj bo večer, ki bo med auditorijem našel vse prave Slovence brez razlike v političnih naziranjih, vse one ljudi, ki so prišli, da prislunhijo starim plemenitim zvokom tvorcev naše duhovne slovenske pesmi. Predprodaja vstopnic se je že pričela in sicer pri blagajni kina »Union«, in to: sedeži od 40 din navzdol, stojišča pa po 7 din. Dijaška stojišča so na razpolago samo pri univ. vratarju po 5 din. Priporočamo, da si interesi že za časa v predprodaji preskrbite vstopnice, ker je pričakovati velike udeležbe.

Celje

c. Apologetični odsek DMK ima drevi sestanek. Na dnevnem redu je predavanje: »Dekle v javnem življenju« (nadaljevanje).

c. VII. prosvetni večer Katoliškega prosvetnega društva v Celju je bil v ponedeljek zvečer v veliki dvorani Ljudske posojilnice. G. predavatelj dr. Andrej Snoj iz Ljubljane nam je ob spremeljavi lepih skioptičnih slik, katere je sam posnel lanske leto, ko se je mudil v Sveti deželi, podal sliko nekdanje in sedanje Palestine. Pokazal nam je izkopane svetopisemskih krajev iz etare zaveze in kraje, kjer je hodil in trpel Kristus. Predavanje je bilo zelo zanimivo in smo predavatelju za njegova izvajanja prav hvaležni.

c. Ukinitve javnih električnih luči. V Sv. Petru v Savinjski dolini je do zadnjega časa razsvetljevalo več javnih električnih luči. Zvedeli smo, da je dobavitelj električnega toka sedaj, ko ne sedi več v upravi občine, dvignil ceno za dobavo toka od 10 na 40 dinarjev za eno pavšalno luč. Občinski upravi se zdi ta luč predraga, zato se odredila ukinitve vseh javnih električnih luči v Savinjski dolini.

c. Smrtna kosa. Umrla je Prah Marija, 27 letna žena elektrotehnika iz Prečne ulice v Gaberju. Pogreb bo dne 25. t. m. v Zaleu, kamor je bila včeraj prepeljana. — V Tovarniški ulici je umrl 71 letni tesarski mojster Jože Verbnik; na Lavi št. 27 pa Hafner Franc, 69 letni višji poštni kontrolor v pokopju. Naj počivajo v miru!

c. Okrožni odbor Obrtniških združenj v Celju je priredil v ponedeljek ob 2 popoldan v Obrtnem domu vzgojno predavanje za brivke in frizerske vajence. Tega predavanja se je udeležilo 45 vajencev in vajenk. Govorila sta tajnik Okrožnega odbora g. Koren in frizerski mojster g. Vozliš Ivan. Taka predavanja so za današnje mladino zelo potrebna in bi bilo želeli, da bi združenje priredilo še več takih predavanj.

c. Sedlarji in tapetniki so imeli v nedeljo dopoldne v hotelu Pošta svoj redni letni občni zbor pod predsedstvom g. Žerovnika, sedlarskega mojstra v Celju. V združenju so organizirani sedlarji in tapetniki iz okrajev Celje, Gornji grad, Konjice, Smarje in Laško. Zivahna razprava na zboru je pokazala težko etanje, v katerem se danes nahajajo sedlarji in tapetniki. Sprejeti so bili razni sklepi in resolucije na merodajna mesta, ki naj bi zaščitili sedlarstvo in tapetništvo obrt pred vedno večjim širjenjem šušmarstva. Zborovanja se je udeležilo 30 članov udruženja.

c. Kino Metropol. Danes ob 16.15, 18.15, 20.30 »Vse za Veroniko« (Wien — ausferkauft!).

Poizvedovanja

Bela otroška bos se je izgubila na Kodelfevem. Pošten najditelj naj jo vrne proti nagradi — Slomškova 13, Kodelfevo. Zatekel se je temnorjavni lovski pes »Taur«. Od dati ga je proti nagradi v Ljubljani, Tavčarjeva 5-L.

Togal

tablete

ugodno učinkujejo zoper:

reumatizem,
hripo,
bolezni vsled prehlada,
protin,
živčne bolezni,
utor (Hexenschuss),
išias in glavobol.

Togal-tablete ne ublažujejo samo bolečin, temveč pomagajo izločevati tudi sečno kislino. Zaradi tega so bili doseženi odlični rezultati v zastarelih primerih. Ker več kot 6000 zdravnikov, med njimi mnogo profesorjev, predpisuje Togal-tablete, zato tudi Vi lahko z zaupanjem kupujete to zdravilo. Togal Vam bo pomagal, kakor je tisočim drugim. Neskodljive so Togal-tablete za želodec, srce in ostale organe, ako se jemljejo v predpisanih množinah. Vprašajte svojega zdravnika. Dobivajo se v lekarnah.

Odobreno S. br. 2082. 6/II. 1933.

Maribor

m Fantazije »Pravdinega« poročevalca. Veliko pozornost je vzbujal včeraj v Mariboru »Slovenec« s poročilom, katerega je posnel po belgrajski »Pravdi« o skrivnem sestanku Ljoričevcev, ki bi se naj vršil lanske leto v našem mestu. »Pravdi« je poročal o tem njen ljubljanski dopisnik, kateremu moramo priznati, da ima bujno fantazijo. Mariborčani smo se namreč zaman spraševali, kdaj in kje naj bi bilo to skrivnostno zborovanje, katerega naj bi se po »Pravdinem« poročilu udeležilo kar 200 ljudi. Taka množica se v Mariboru pač ne bi mogla skrivnostno, brez vednosti oblastev in drugih radovednih ljudi sestati. Prišli smo potem do prepricanja, da se je ta sestanek pač le vršil v fantaziji ljubljanskega »Pravdinega« poročevalca, ki je hotel presenetiti svet z malo senzacijo. V Mariboru ni bilo o sestanku ne duha ne sluha, prav tako ni tukaj nobenih sledov za kakšno »Technische Union«, ki so jo kuhali zagrebški in belgrajski zidje. — ((Enako poročilo kakor »Pravda« je prinesla tudi belgrajska »Politika«.)

m Mali harmonikarji se razidejo. V ponedeljek zvečer je zborovalo v prostorih kavarne Grajski kino Društvo malih harmonikarjev, ki mu načeljuje ga. Zora Ravnikova. Na obnem zboru je bilo sklenjeno, da se društvo razide.

m O Londonu in okolici bo predavala drevi v okvirju Angleškega društva učiteljica angleškega jezika miss Edith Oxley. Predavanje se vrši v pritličju realne gimnazije. Vstop prost.

m Zanimivi načrti mariborskih fotoamaterjev. Mariborski Foto-klub si je pod agilnim novim vodstvom zadal zanimiv program za letošnjo sezono. Ze sedaj je začel s pripravami za originalno fotografsko razstavo, kakršne pri nas še nismo imeli. Pod geslom »Pomen slovenske fotografije v svetu« bo razstavil vsa dela naših fotoamaterjev, ki so bila nagrajena na svetovnih inozemskih razstavah. V poštev pride kakih 150 del. Za razstavo se bo vršila ob priliki Mariborskega tedna. V poštev pridejo po večini dela članov ljubljanskega Foto-kluba ter dela dveh zagrebških Slovencev. Svojo jesensko razstavo pa bo Foto-klub priredi pod geslom »Narodna pesem v fotografiji« ter opozarja že sedaj vse fotoamaterje, da si izbirajo tozadevne motive.

m K skakalnim tekmam v Planici. Letos bodo mednarodne skakalne tekme v Planici dne 14. marca. »Putnik« v Mariboru priredi v Planico izlet z avtomarom, ki odhaja iz Maribora v soboto, dne 13. marca, povratek pa je v nedeljo zvečer.

m Krojačji in šivilje so zborovali. V ponedeljek zvečer se je vršil v Gambirnovi dvorani občni zbor Združenja krojačev in šivilj v Mariboru. Vodil ga je predsednik Reicher, ki je uvodoma pozdravil zastopnika mestne občine obrtnega referenta g. dr. Senkoviča, komisarja okrožnega odbora Lašica in zastopnika zbornice TOI g. Založnika, nato pa je v svojem govoru orisal križe in težave, s katerimi se bori krojaška obrt. Ogrožajo jo zlasti šušmarstvo in nelojalna konkurenca, posebno pa še konfekcijske trgovine. Kljub temu pa se mariborski krojačji in šivilje čvrsto borijo za obstanek in dokaz temu je zlasti krasno uspešna modna revija na lanskem Mariborskem tednu. Zanimivo je bilo tudi misli poročilo Martina Pravdiča: V Mariboru je 98 moških krojačev, 72 krojačic, 16 modistkin. 20 šivilj za perilo, 3 izdelovalci dežnikov, en izdelovalec odelj, 1 prikojvalec, 1 izdelovalec umetnih cvetic in 1 bandažist. V delavnicah je zaposlenih 90 pomočnikov, 135 pomočnic ter 170 vajencev in vajenk. Blagajnik Franjo Zidarič je poročal, da je bilo lani 19.716 din dohodkov in 17.478 din izdatkov. Na predlog preglednika Novaka je dobila uprava razrešnico. Izvolil se je pomočniški odbor, v katerem so za krojače Reicher in Štiberc, za krojačice Zidarič Franc in Stelka Orechovsky in Sapač, za modistkin Birgmayr in Jahn ter za šivilje perila Zadnik in Cep. V okrožni odbor so bili izvoljeni kot delegati Reicher, Štiberc, Lešnik, Stuhac, za namestnike Benedičič, Karner in Puhlavac. Podaljšana je učna doba vajencev na štiri leta.

m Trgovska samopomoč v Mariboru ima drevi ob pol 20 pri Novem svetu občni zbor.

m Neprijetne posledice hripe. Maribor je zopet zajel nov val hrupe ter je obolelo v mestu na njej več sto ljudi. Posledice hripe se čutijo povsod, najbolj pa je prizadeto gledališče, ker morajo zaradi številnih obolenih igralcev skoraj vsak dan sproti spreminjati repertoar.

m V svinjski piči se je do smrti opekel. Usodna, smrtna nesreča se je pripetila v Plitvici pri Apačah. Šest in pol letni Alojz Casar, ki je bil pri svoji teti v Plitvici, se je po prihodu iz šole na dvorišču igral, pri tem pa je padel v korito, ki je bilo polno vrele svinske piče, pravkar skuhan v kotlu. Dobil je pri tem strahovite opekline po vsej polovici života ter mu niti v bolnišnici, kamor so ga takoj prepeljali, niso mogli več rešiti življenja. Naslednjega dne je umrl.

Mariborsko gledališče

Sreda, 24. februarja: Zaprt. Četrtek, 25. februarja ob 20: »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron« Red A. — Gostovanje Pavle Udovičeve.

Mošnje

Umrl je 17. februarja ugleden posestnik Franc Benedičič, Globoko 1. — Na Sp. Otoku 5, je pa umrla 19. februar

Gospodarstvo

Zakaj niso delali
gorenjski živinorejci

Pod gornjim naslovom je priobčil g. Wernig članek v 33. številu »Slovenca« z dne 10. II. t. l., v katerem priporoča več družabnosti Gorenjcem. Pritrdil bi članku v celoti, da se ta poziv ne bi naslanjal na statistično poročilo kr. banke uprave o molzni kontroli za leto 1935. Na podlagi tega bi si mogla širša javnost napraviti nepravilno sodbo o naši delavnosti pri povzdigi živinorej, ker je navedeno statistično poročilo res neugodno za gorenjsko selekcijsko delo. Ni moj namen starih stvari spravljati na dan, toda zaradi omenjenega članka se smatram za prisiljenega nekaj pripomniti glede tega, da bo širša javnost imela vsaj malo možnosti, ustvariti si pravo sliko.

Ne samo g. Wernig, ki ga poznamo kot stvarnega kmetijskega strokovnjaka, ampak nas gorenjske živinorejce je to poročilo še mnogo bolj sbolestno dirnilo, ko so se nam ob tem poročilu obudili spomini na pretekla leta, kaj vse se je počelo z našo gorenjsko organizirano živinorejo. Prepričan sem, če bi se kaj takega godilo kjerkoli drugod v Sloveniji, da ne bi odpovedala samo vsaka družabnost, ampak bi se še tisto, kar je bilo na tem polju ustvarjenega, gotovo podrla, če smo še celo mi od uradnega funkcionarja dobili priznanje, da je »vsakega tega kriva samo gorenjska trmac, da nismo klonili!«

Leta 1931 smo na Gorenjskem ustanovili svojo Zvezo živinorejskih selekcijskih zadrug in to ne na kakšno posebno pobudo strokovnih krogov, temveč bi mogel reči, da prav iz spoznanja nujne potrebe živinorejcev samih po taki organizaciji, ko se je živinorejsko zadrugništvo tako bogotno razširilo med nami. Delovanje zveze je bilo splošno priznано kot vodilno za celo banovino. Uspehi dela naših živinorejskih zadrug so kazali hitri razvoj. Načrti organizacije niso bili omejeni samo na selekcijo, ampak se je mislilo na širši in zelo važen delokrog: vnovčevanje. Toda prišli so časi, ko se je naenkrat hotelo ločiti politiko od gospodarstva, kakor so zatrjevali »novic« ljudje in ti so zahtevali, da mora odbor biti »nacionalen«, da v takih odborih ne sme biti »protidržavnih elementov« in ki so svoje delo znali tako usmeriti, da so celo krave bile razdeljene med »državotvorne« in »nezanesljive« v nacionalnem pogledu. Delujoče organizacije so se kar po mili volji držale kot »nedelavne« in samo zato, ker niso živinorejci-organizatorji hoteli pristati na to, da bi se povsod uveljavili »posili voditelji«, ki niso živinorejce niti toliko poznali, da more lep bik z vsemi rodovniškimi podatki res koristiti izboljšanju živinoreje, četudi ga je izredil po njih tolmačenju »protidržavne« živinorejce in se je moralo žival prodati prej mesarju, odkoder se je mogla šele vrniti nazaj živinoreji, ko se je iznebila po takem ovinku »sklerialnosti!«

Zveza navzile pravilnim podpisom od odločilnih osebnosti in z zadostnimi pečati ni mogla priti do upravičenega denarja, ki bi ga pač potrebovala

za svoje delovanje. Po sili so ustanovili novo selekcijsko zvezo in organizacije so bile prisiljene pristopiti k tej zvezi ali pa biti izločene od vsake možnosti upoštevanja od uradnih in strokovnih krogov. To divjanje ljudi, ki so zatrjevali samo svoje »nepolitično delovanje« in se sklicevali na svoje strokovništvo, se je zagabilo živinorejcem v taki meri, da so tri zadrugne šle raje v likvidacijo (Hrastje, Mavčice in Kovor), kakor da bi še nadalje prenašale tako »pospeševanje« živinoreje, ena se je sploh umaknila sama iz vrst »odelovanja« s »strokovnimi krogi«, veliko število pa so ti »strokovni krogi« kar črtali iz števila selekcijskih organizacij, ker so pač bili člani dovolj odločni, da so upali vsaj malo takemu »pospeševanju« ugovarjati.

Živinorejce v svoji lastni organizaciji na Gorenjskem ni bil več član, ampak nekaj navaden izvrševalec predpisov. Vendar pa v večini primerov ni klonil, ampak je samo čakal prilike, da se te more iznebiti in zopet svoje delo nadaljuje na podlagi prave demokratične ideje, na čemer je tudi svojo selekcijsko organizacijo ustvaril. Izvrševalec je svoje delo, toda v nekaki prisiljenosti in zato vedno slabši uspehi, ki bi gotovo privedli do končnega popolnega razsula vsakega selekcijskega dela sploh, kar so gotovi krogi hoteli tudi doseči, da bi tako prišli do denarja, ki bi ga dobili za svoje domnevajoče »delo« iz kmetijskih proračunov.

V tako dobo spada tudi leto 1935, na katero se nanaša kontrolno poročilo, ki naj ne bo v čast našemu gorenjskemu živinorejcu! Zaradi zadoščenja, ki ga je narod pričel dobivati za vse prestane težke čase, ki so se preko Gorenjske najhujše razlili, je prišla hirati po sili ustanovljena selekcijska zveza (katere pa njeni očetje niso niti upali spraviti v formalno življenje, ker so se bali, da bo naš človek, če mu dajo besedo, temeljito pometel), probujati pa se je prišla stara zveza, katero so živinorejci ustvarili sami, pa je bila obojena na brezdelje in bi po načrtih nekaterih »kmetov« morala tudi likvidirati, česar pa naš živinorejec ni dopustil. Od tod neuspeh kontrolnega dela v letu 1935: ena zveza ni imela več moči, da bi delo še pravilno vodila, druga pa se preslabotna, da bi krepko prišla, saj se je selekcijsko delo zopet strnilo v eno celoto šele 2. decembra 1935, ko je Zveza živinorejskih zadrug prevzela posle od druge vsiljene zveze.

Samo kratek bežen pogled na prestane čase, ki pa v sebi skriva mnogo gorja in vsak, kdor hoče našega gorenjskega živinorejca obstojati za to dobo, se temeljito moti! Gorenjski živinorejce pa ima zavest, da je to dobo častno prestat, ne morda z zmaganji pred »družabno« javnostjo, ampak v svojem odporu proti poseganju v njegove lastne organizacije, v katerih hoče biti sam gospodar in s pomočjo katerih si skuša zgraditi boljše bodočnost.

Ovsenik J., tajnik Zveze živ. zadrug, Kranj.

Zastopniki gospodarskih organizacij pri g. finančnem ravnatelju. V terek je obiskala finančnega ravnatelja v Ljubljani dr. A. Sedlarja številna delegacija gospodarskih organizacij vse Slovenije. Delegacija je obrazložila tako g. finančnemu ravnatelju kakor tudi navzočemu pomočniku g. Sattlerju težavni položaj, v katerem se še vedno nahaja naše gospodarstvo, in zlasti opozorila na to, da naše gospodarstvo ne prenese nadaljnje višje obremenitve z davki. Mi smo pasivna pokrajina, kar je imelo odraza tudi položaju drugih stanov, in zato ni mogoče dajati preveč. Po obisku pri g. finančnem ravnatelju je posebna delegacija ljubljanskih gospodarskih organizacij obiskala tudi šefa davčne uprave za mesto Ljubljano ter mu podrobno orisala posebno položaj naše trgovine.

Poslana hranilnica v januarju 1937. Število čekovnih računov je naraslo od 26.283 na 26.312, od tega v Belgradu za 20. Ljubljani 3, Sarajevu 5 in Skoplju, dočim se je število računov zmanjšalo v Zagrebu za 5. Vloge so se najbolj zmanjšale v Belgradu: od 665.8 na 642.6, nadalje v Zagrebu od 377.9 na 362.15 in v Ljubljani od 210.8 na 205.6 milij. din. V Sarajevu so se pa vloge povečale od 161.1 na 165.4, v Skoplju od 51.0 na 57.85 milij. din.

Izdatki za javna dela. Iz Belgrada poročajo, da je doslej iz velikega posojila za javna dela angažiranih že 548.6 milijonov Din v gradbenem in 217.7 milij. v prometnem ministru. skupno torej za 766.3 milij. Din. Za kritje izdatkov je bilo doslej izdanih za 300 milij. dinarjev 5% srednjeročnih obveznic za javna dela, dne 1. aprila 1937 pa bo emitirana 4. tranša, zopet v znesku 100 milij. Din.

Izvoz v Ameriko. Pretekli teden je zasedal v Narodni banki odbor za uvoz, ki se je bavil predvsem z vprašanjem kompenzacij z neklirinskimi državami. Gre pri tem posebno za severnoameriško Unijo, pa tudi z drugimi neklirinskimi državami, toda pri tem je paziti na pospeševanje našega izvoza, da se ne bodo izvažali predmeti, za katere je odredeno plačevanje v devizah: baker, volna, kože drobnice, koruza, pšenica, opij in hmelj. Izvoz drugih proizvodov je mogoč, tako da se kompenzira samo tretjina vrednosti, z drugo tretjino bodo izvozniki lahko prosto razpolagali, tretjo tretjino pa bodo morali dajati v odkup Narodni banki.

Proračun donavske banovine. V ponedeljek se je začelo zasedanje banskega sveta donavske banovine, na katerem je bil predložen proračun za 1937/38. Iz ekspozice bana g. Rajčica je razvidno, da namerava banovina zgraditi za svoje urade palačo za 15 milij. din. Nadalje namerava banovina najeti pri Drž. hip. banki za popravilo in gradnjo banov. cest posojilo v znesku 100 milij. din na 20 let in 7%. Končno namerava banovina najeti še posojilo 15 milij. din za dograditev in preureditev Bukovičke banje v Arandjelovcu.

Borza

Dne 23. februarja 1937.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen ter je beležil v Ljubljani 238 denar, v Zagrebu in Belgradu 237.20 do 238.80.

Avstrijski šiling je v Ljubljani popustil na 7.98—8.08, v Zagrebu je ostal neizpremenjen na 7.9650—8.0650, v Belgradu pa je popustil na 7.96 do 8.06.

Grši boni so beležili v Zagrebu 30.90—31.60, v Belgradu 31.40 denar.

Španske pezele so včeraj v zasebnem kliringu nudili v Zagrebu po 3, danes pa že po 2.75.

Italijanske lire so nudili v Belgradu po 2.35. Nemški čeki so v Ljubljani popustili na 12.30 do 12.50, v Zagrebu na 12.150—12.4150, nadalje so beležili v Zagrebu za konec februarja 12.1850 do 12.3850, za sredo marca 12.1750—12.3750, za konec marca in sredo aprila 12.20—12.40, za konec aprila 12.1850—12.3850, za konec maja 12.20—12.40, v Belgradu so beležili nemški čeki 12.1951—12.3951.

Skupni devizni promet je znašal na zagrebški borzi 2.597.133 Din, na belgrajski pa 1.238.000 Din. Efektivni promet je bil v Zagrebu slab, v Belgradu je znašal 1.270.000 Din.

Ljubljana, tečaji s primom:

Amsterdam 100 hol. gold.	2391.06—2406.26
Berlin 100 mark	1755.02—1768.90
Bruselj 100 belg.	736.20—741.26
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	213.36—215.41
Newyork 100 dolarjev	4336.01—4372.32
Pariz 100 frankov	203.17—204.61
Praga 100 kron	152.23—153.33
Trst 100 lir	229.24—232.32

Curih, Belgrad 10, Pariz 20.405, London 21.4525, Newyork 438.375, Bruselj 73.925, Milan 23.08, Amsterdam 240, Berlin 176.20, Dunaj 78.30 (81.80), Stockholm 110.60, Oslo 107.80, Kopenhagen 95.75, Praga 15.30, Varšava 82.95, Budimpešta 86, Atene 3.90, Carigrad 3.45, Bukarešta 3.25, Helsinkfors 9.465, Buenos-Aires 132.

»CUJTE, MOJSTER,

nekoč ste mi pravili o neki bolezni, ki ste jo dobili od dolgotrajnega sedenja. Kako se ji že pravi?

»Ali ne misliš morda na hemoroide?«
»Najbrž bo takol Nekaj časa že občutim neznožno srbečico, ki prehaja čisto v hude bolečine, pa ne vem, kaj bi napravil.«

»V tem primeru ti lahko priporočim samo eno: pojdi v najbližnjo lekarno in kupi tam POSTERISAN, mazilo in začepke in v nekaj tednih boš zdrav.«

Tuba mazila stane 31, škaticla začepkov pa 49 Din. Ogl. reg. S. št. 956/32

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% inv. pos. 87.50—88.50, agrarij 52—53, vojna škoda promptna 397—400, begunške obveznice 72—73, 8% Bler. pos. 91—92, 7% Bler. pos. 81—82, 7% pos. DHB 94—95, Trboveljska 235 do 245.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 87.50 den., agrarij 52—53, vojna škoda promptna 400—402, bel. obv. 72 den., dalm. agrarij 70.25 den., 4% sev. agrarij 51—51.50 (51), 8% Bler. pos. 91—91.50, 7% Bler. pos. 81—81.25. — Delnice: Priv. agr. banka 202—206, Trboveljska 245 den., Nar. sum. 15 bl., Gutmann 40 den., Isis 16 den., Osj. H. varna 175 den., Osj. sladk. tov. 165—175, Dubrovačka 320 den., Jad. plov. 400—450, Oceanica 250 den.

Belgrad. Državni papirji: 7% inv. pos. 88 bl. (88.25), vojna škoda promptna 400—401 (402, 400), 3 (399), begl. obv. 72.50—73 (71.75), dalm. agrarij 71—71.50 (71), 4% sev. agrarij 49.75 den. (50), 8% Bler. pos. 91.50—92, 7% Bler. pos. 81.75—82 (82), 7% stab. posojilo 86 den. — Delnice: Narodna banka (7310), Priv. agrarna banka 206.50—208 (207).

Dunaj. 23. februarja. Danes je bil na dunajski borzi prav živahen promet ter so tečaji večinoma zopet znatno narasli. Posebno zanimanje je bilo za Alpine, ki je narasla na 65.50, kasneje pa je popustila na 64.40, dočim je včeraj na koncu borznega sestanka beležila samo 62.25; Trboveljska je tudi znatno narasla od 31.50 na 32.60. Beležili so: Donavsko-savsko-jadranska 77.60, avstrijske stavbene srečke iz leta 1926 17.50; delnice: Länderbank 93, Narodna banka 176.50, Donavsko-savsko-jadranska 19.85, Gryn-Köflacher 40, Steg 31.90, Siemens-Schuckert 183, Stewag 32, Magnesit 115.50, Trboveljska 32.60, Alpine 64.40, Berg-Hütten 685, Rima Murany 125, Steyer-Daimler-Puch 235.50, Semperit 61.70.

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Sombor. Koruza bač. nova garant. kval. 80—82. Vse ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet 37 V.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 24. februarja: 12.00 Španjolske pesmi in španjolski plesi (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13.00 Cas, spored, obvestila — 13.15 Veseli koncert (radijski orkester) — 14.00 Vreme, borza — 18.00 Mladinska ura a) Kaj moram vedeti o državi? (g. dr. Karel Capuder); b) Preprosta vezava knjige (g. Miroslav Zor) — 18.40 Delavska ura: Minimalna delavska mezda (g. Filip Uratnik) — 19.00 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nacionalna ura: Problemi jugoslovanske kinematografije (g. Karlo Kocjančič) — 20.30 Šahovski kotiček — 20.00 Pevski koncert g. Fr. Bernot-Golobove; spremljavo in vnesne točke izvaja radijski orkester — 22.00 Cas, vreme, poročila, spored 22.15 Duo na harmoniki (brata Golob).

Drugi programi

Sreda, 24. februarja — Belgrad: 12.30 Humoriistični večer — Zagreb: 20.00 Koncertni večer — Dunaj: 19.35 Koncert po željah — 21.45 Barokna glasba — Trst: 20.40 Kvarter, 21.30 Glasbeni orkester — Rim-Bari: 20.40 Opereta — Praga: 20.30 Ljudski koncert — 21.05 Radijski film — 21.35 Ostrilovo skladišče — Varšava: 21.00 Chopinov koncert — Hamburg: 19.00 Vojna godba — 20.45 Nordijska glasba — Beromünster: 21.30 Sodobna švicarska glasba — Strasbour: 21.30 Simfonični koncert — Bukarešta: 18.05 Italijanska operna glasba.

Zaposlenost v decembru

Po podatkih Orednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu je bilo v decembru 1936 zavarovanih v vsej državi 635.499 delavcev, kar pomeni v primeri z novembrom sezonski padec za 21.463 delavcev, dočim je v primeri z decembrom 1935 število zavarovancev za 64.081 večje.

Od decembra 1935 na december 1936 je najbolj naraslo število zavarovancev pri gradnji cest, v tekstilni industriji ter pri visokih zgradbah.

Zmanjšanje zaposlenosti pa je zabeleženo pri kemični industriji ter nameštencih denarnih zavodov in zavarovalnic.

Po uradih beležijo največji dvig zaposlenosti: Belgrad, Ljubljana, Zagreb, odetotno pa Sarajevo, Banjaluka in Niš.

Povprečna zavarovana mezda se je zmanjšala od 22.04 din v novembru na 21.80 din v decembru, za primerjavo pa navajamo, da je leta 1935 znašala decembra samo 21.48 din. Skupna zavarovana mezda je padla od novembra na december od 362.01 na 346.33 milij. din, dočim je decembra 1935 znašala 306.91 milij. din.

Prevažanje blaga proti
odškodnini in taksa

Meseca oktobra lani je upravno sodišče v Celju izreklo važno razsodbo v zadevi plačevanja takse po tar. postavki 101 taksnega zakona za prevažanje tovornega blaga proti odškodnini. Razsodba namreč pravi, da se plačuje ta taksa samo v rednem linijskem prometu, t. j. na temelju dovolitve, ki velja za določeno linijo (smer ali cesto). Ker pa v Sloveniji ni nobenega transportnega podjetja, ki bi prevažalo tovorno blago v linijskem prometu, ampak samo proti naročilu, bi s tem na

področju naše banovine odpadla potreba plačevati to takso iz tar. post. 101 in s tem tudi potreba izdajati spovednice. Vkljub temu pa finančno ministertvo, oddelek za davke, vztraja na plačevanju te takse tudi v naši banovini, pri čemur se sklicuje na besedilo t. 116 čl. 107 taksnega pravilnika. Omenjeni oddelek je izdal sedaj kar dve pojasnili v sredi januarja. Prvo pojasnilo št. 2.215 z dne 16. januarja pravi doslovno: V predpisih točke 116 čl. 107 taks. prav. je jasno rečeno, da so podvržena vsa transportna podjetja, ki vrše prevoz blaga proti naknadi v linijskem medmestnem prometu, torej tudi prevozi, ki se vrše od primera do primera v medmestnem prometu, kakor tudi prevozi po rednem voznom redu med mesti na stalni liniji, plačilo takse iz tar. post. št. 101. Tako se imajo razumeti predpisi tar. št. 101 taksne tarife. Načelnik oddelka.

Pojasnilo št. 2.219 z dne 16. januarja pa pravi doslovno: Na osnovi čl. 43 taks. zakona obvešča oddelek za davke finančnega ministertva, je predpise točke 116 čl. 107 taksnega in pristojbinskega pravilnika treba razumeti tako, da morajo takso po čl. 101 taksne tarife plačati vsa podjetja, ki prenašajo blago za denar v medmestnem prometu, pa bilo to v stalnem linijskem prometu ali od primera do primera, ker v samem zakonu nikjer ni določena oprostitve za prevoze od primera do primera. S tem, da je v pravilniku postavljeno v linijskem (medmestnem) prometu, niso izpremenjeni zakonski predpisi, je linijski promet tudi prevoz od primera do primera.

Tako ministertvo financ. Kot smo izvedeli, bodo organi finančne kontrole tudi za naprej strogo nadzirali vsak prevoz blaga in bodo davčne uprave kazensko postopale proti vsem prevoznikom, ki bi opustili plačevanje te takse, oziroma ne izdajali spremnic.

Kulturni obzornik

Bogoslovni vestnik

(I. zvezek, 1937.)

Bogoslovni vestnik, ki ga urejajeta prof. dr. F. K. Lukman in doc. dr. A. Odar, je publikacija Bogoslovne akademije v Ljubljani. Obsežen po svojih straneh prinaša vestnik dobro pretekatne razprave, s katerimi upoznava svoje čitatelje z važnimi vprašanji, predvsem v ideološkem pogledu. Članki pojasnjujejo sodobna gibanja, družabna in duhovna trenja današnje družbe, zraven pa nakazujejo tudi smernice javnega udejstvovanja ter tako pomagajo k pravilni orientaciji glede narodne vzgoje ob različnih tokovih, ki se kažejo in razvijajo v današnjem času. Sedanja številka ima dva važna, temeljito pisana članka, ki razpravljata in določujeta pravilen odnosaj in pogled na pojave v javnem življenju, ki so zlasti danes v ospredju in ki v veliki meri prevzemajo in zaposlujejo misli vseh ljudi med nami brez ozira na posebne etanove in poklice.

Telesna kultura in krščanstvo je naslov razprave, ki jo je napisal dr. Jože Pogačnik in ž njjo posegel v vidno in izrazito stran človeškega oblikovanja, kakršna se nam v prvi vrsti prikazuje, če spremljamo dogodke, ki budijo zmerom mnogo hrupne pozornosti in trošijo mnogo tihega in breznega dela. Saj je značilno danes, da izrazi in uspehi telesnih sposobnosti in zmognosti služijo mednarodnemu prijateljstvu, in da so prireditve s tega področja nekoako merilo politične zbliznanosti ali nasprotja. Prvaki telesnih vrlin potujejo po svetu in predstavljajo svoje narode, kulturni delavci pa morajo največ tičati doma in poslušati občutke na slab razvoj. Zato je na pravem mestu beseda dr. Pogačnika, ki ne precejuje, pa tudi premalo ne ceni pametne skrbi za telesno kulturo.

Avtor dobro označuje obe skrajnosti, ki jo predstavlja na eni strani izključno telesnemu izpopolnjevanju posvečena pažnja, na drugi strani pa pretirano zanimanje in zaničevanje človeškega telesa. Predvsem nam točno določa pojme ter vrste in naravo telesnega udejstvovanja, kakor so gimnastika, telovadba in šport. Potem govori o njih etičnih vrednostih in nevarnostih ter podaja načela krščanskega pojmovanja telesa in telesne kulture. S to razpravo bo gotovo razčistil mnogo krivega pojmovanja in pretiranosti in zapostavljanja te važne panoge človeškega oblikovanja, ki na eni strani služi kot opora militarizmu, na drugi strani pa zaradi omalovaževanja zatira higieno in zdravstveni razvoj.

Drugo pomembno razpravo v Vestniku pa je objavil dr. Ivan Ahčin, pisec mnogih člankov po naših listih in revijah, ki se nanašajo na pereče družabne in politične probleme. Razprava ima naslov: Nevarnost komunizma in naše delo. O tem vprašanju se pri nas mnogo govori in še več misli, vendar malokdaj naletimo na stvarna pojasnila in celoten pregled, ki bi nam v zadostni meri pokazal razloge in dejstva ter zadostil tej strani našega javnega in zasebnega zanimanja. Dr. Ahčin je z velikim poznavanjem in razumevanjem zajel najbolj važne strani tega ostrega pojava in opozoril na vidne in manj opazne lastnosti današnjega smrtnega nasprotnika krščanskega sveta. Središče razprave leži v razčlenjevanju razlogov, ki so ustvarili razpoloženje za sprejemanje »nove religije«, ter v ertavljanju pogojev, ki so omogočili razvoj človeške miselnosti v smer brezbožnega materializma in omalovaževanja človeške osebnosti. V bistvenih potezah nam je avtor začrtal zgodovinski razvoj, ki je privedel do kulturnega in političnega boljševizma, navajal nam zunanje in duhovne vzroke za današnja nagnjenja k njemu. Mimo Ahčinove razprave ne smemo naši prosvetni delavci in vsi, ki se ukvarjajo z vprašanjem komunizma, ker nas seznanja s filozofskimi doktrinami materializma v temeljnih postavah in prak-

tičnih posledicah njegovih, ki s toliko siho prihajajo na dan na posameznih krajih današnjega sveta. Avtor je s poglobljenim psihološkim umevanjem in zgodovinskim znanjem zajel in naštel vzroke, da se širi komunizem, pokazal pa tudi na taktiko, sredstva, načine in cilje komunistične propagande. Potem pa navaja tehtne misli in predloge, kako je od pomoči vtrjanju komunistične miselnosti in propagande pri nas. S svojimi predlogi zadeva v samo bistvo, ki leži na socialnih in gospodarskih razmerah v sedanji družbi. Ahčinova razprava s svojo jasnostjo in stvarnostjo lahko služi za podlago celotnega programatskega dela v tej smeri. Članek je zaključen s opozorilom na Katoliško akcijo in njeno delo ter daje dober socialno duhovni prezer treh poglavitnih družabnih slojev v Sloveniji: kmetijstva, meščanstva in delavstva.

Dr. Andrej Snoj objavlja zgodovino, pomen in vlogo Hospicia ev. družine v Jeruzalemu v zvezi s Slovenci. Nadalje ima vestnik obsežen Praktični del. Slovetvo in Razno.

»Po Prekmurju«

Pod tem naslovom se je v 1.-2. števil. letošnje »Sodobnosti« neki C. Z. pridružil številnim enodnevni turistični ekspertom za Slovensko krajino. Ne glede na vsebino in tendenco članka, ki dela iz muh slone, smo dolžni popraviti nekatere pomanjkljivosti. Kakor se prekmurska krajina imena dosledno pačijo (Ramovičeva Kratika zgodovinska sloj. jezika jih ima n. pr. v zastareli obliki zemljevida Slov. Matice!), tako tudi tu: »V Rakičanih« mesto »Rakičanec«, »Nedellica« mesto »Nedelice«, »blendavški« mesto »blendavskic«; nedopustno, ker krivično je navajati besede v »dialektu«, ki ni prekmurski, marveč nekaka medžimurščina! Najlepše pa je to: elektriko imajo baže »v Gančanih« (prav menda Belintih!), krapci so iz testa in kiseluka — to je smetane, v resnici pa je kiselak — sir; in najlepše: »štrk — to je štokrji podobon (!) ptič z dolgim kljunom...« Gospod,

že v Pengovovih Podobah najdete da je štokrja pravi praveciti prekmurski štrk!! In še kje je bilo to zadnja leta napisano. Članek je nov dokaz člankearje trditve: »Slovenci, ki živimo na tej strani Mure, zelo slabo poznamo del našega naroda, ki biva onkraj Mure.« Res je — taki člankarji, ki duhovitojo o penah na površini, ki ne znajo iz časnika v narečju prepisati besed, taki so krivi marsikake zmede o naši krajini! — V. N.

»Radio-amater« je nov mesečni časopis za vsa vprašanja radiotehnike, ki ga izdajajo belgrajski radio-amaterji. List hoče poučevati amaterje in jim dati trdno in zanesljivo teoretsko-pdlogo za njihovo delo. Deli se v dva dela: v časopisni del in sistematski radio-kurs. Ta drugi del bo obsegal več knjig, ki bodo prinašale natančna pojasnila in razlago o vsem, kar mora amater vedeti, da tudi razume to tehnično pridobitev, ki jo predstavlja radio. Knjige bodo obsegale: Elektrotehnika radio-amaterja, Teoretske osnove radiotehnike, Elektronske cevi, Sprejemni aparati, Emisijska tehnika, Televizija, Laboratorij amaterjev. List je že deljen v posamezne oddelke, ki se bodo dali samostojno vezati. Sodelujejo strokovnjaki. Uredništvo: Belgrad X., Karadjorjeva ulica 67/IV. — List je pisan v srbohrvaščini v latinici.

Nedvomno velik uspeh je za našega mladega tenorista Antona Dermota, da bo nastopil v petek na dunajski državni operi v »Traviati« kot Alfred in to kot partner ariote pevke Novotne, ki bo gostovala v vlogi Violeta.

Ivan S. Šajkovič, jugoslovanski konzul v Helsinkih, je za Puškinov jubilej prevedel 26 njegovih pesmi na srbohrvaški jezik in jih izdal v posebni knjižici. Prav tako Puškinovo delo »Mozart in Salieri«. Drobna zbirka nam daje vpogled v Puškinovo mišljenje in čustvovanje.

Iz tisočletnih grobov v muzeje

Iz muzejev v grobišča!

Egiptovska vlada se že dolgo ukvarja z vprašanjem, kako bi mogla ohraniti mumije, katere so prenesli v veliki muzej v Kairu. Ko so svoj čas gradili veliki mavzolej za Zaglul pašo, so nekateri sprožili misel, da bi mumije faraonov, ki so sedaj shranjene v muzeju, prenesli v ta mavzolej. Bilo je o tej stvari mnogo posvetovanj, vendar pa nobena sklepa. Drugi so predlagali, da bi mumije spravili nazaj v »Dolino kraljev« pri Tebah, odkoder so jih svoje čase prenesli semkaj v muzeje. To vprašanje pa ni še rešeno, ker je verjetno, da bi mumije takega transporta ne prenesle več.

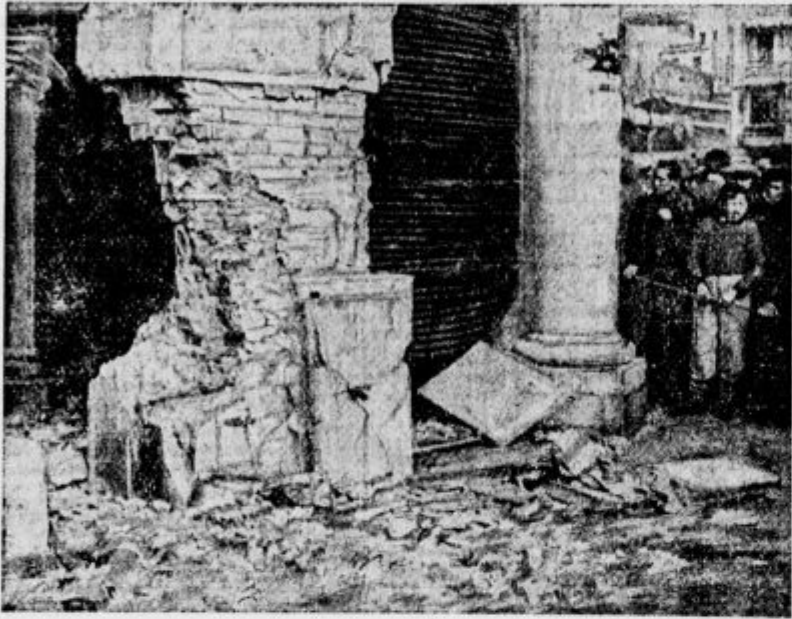
Sicer pa sploh ni več natančno znano, kje so nekdanje pokopavali razne egiptovske kralje in kraljice. Večina mumij, katere so našli in o katerih je tukaj govora, so našli v skupnih grobovih, kamor so jih položili najbrž za časa 22. egiptovske dinastije, torej nekako med letom 945 in 745 pred Kristusom. Najbrž so takrat te kraljevske mrljice nalašč zato prenesli iz nekdanjih grobov v nove skupne grobnice, da bi jih lažje zavarovali pred plenilci grobov, kateri so že takrat iskali v grobovih zakladov ter so zato skrunili grobišča svojih davnih kraljev. Če hočemo govoriti o prenosu mumij, moramo vedeti, kakšne so sedaj te mumije.

Dokazano pa je, da so sedaj te mumije, odkar so zunaj na zraku, začele zelo razpadati. Tudi krste, v katerih so bile mumije spravljene, se ne

morejo več ustavljati zobu časa. Torej so strokovnjaki soglasnega mnenja, da bi te mumije ne prenesle več dolge poti v gorenji Egipt. Vprašanje pa je še, ali bi mogli potem, četudi bi mumije srečno prepeljali do gorenjega Egipta, tamkaj mumije v nekdanje grobove brez škode pokopati, ker bi se marsikatera razbila ob strmih skalah, po katerih bi jih morali spuščati v globočino. Zato sedaj predlagajo, naj bi čim bližje velikega muzeja v Kairu zgradili za te mumije nov mavzolej, v katerem bi shranili vse mumije nekdanjih egiptovskih kraljev.

Rečeno je že bilo, da se dandanes niti natančno več ne ve, kje so nekdanje bile pokopane te mumije. Ko so odpirali v novejšem času stare grobove, kjer so iskali mumije, so pri tej priliki prav gotovo zasuli prav toliko drugih grobov. Treba je bilo pri kopanju izkopati velike množine gruča ter ga voziti na kak drug kraj. Pri tem so nevede zasuli druge grobove. Tako bi bilo nemogoče sedaj vse mumije spraviti nazaj. Sicer pa je bila nekoč v Egiptu že sprejeta načelna prepoved, da nihče več ne sme kopati faraonskih grobov. Čas bi bil, da bi se ta prepoved tudi izvedla.

Izkopavanje namreč iz znanstvenih razlogov ni več potrebno, ker dandanes vemo približno že prav vse, kar se je iz starih egiptovskih grobov dalo zvedeti. Danes vemo o starih Egiptičanih celo že precej več, kakor pa o Grkih in Rimljanih.

Bele ladje so bombardirale Barcelono, kjer so napravile tako opustošenje.

Čudakova oporoka

L. 1927 je na Francoskem umrl marki d'Aurree d'Aubais, ki je bil sanjavo zaljubljen v lepoto morja. Pred smrtjo je napravil oporoko, katere pa je bila tako čudna, da je še do danes niso mogli izvesti. Šele po dolgoletnem premišljevanju so se francoske oblasti sedaj zedinile, kako naj se ta čudna oporoka izpolni.

Pokojni plemenitaš je namreč vse svoje premoženje zapustil francoski državi, katero pa je obvezal, da mora z njegovim premoženjem napraviti ustanovo za mornarje. Francoska vlada mora na obalah Sredozemskega morja zgraditi dom z pomorščake, za njihove vdove in sirote. Ta del oporoke je pač tak, da bi mu ne bilo kaj oporekati ter ga je treba kar pohvaliti. Toda sedaj sledijo druge določbe, katere vele, da mora zraven tega doma biti zgrajen mavzolej, v katerem naj počiva tudi njegovo truplo. Ta mavzolej pa mora biti tako sezidan, da bo proti morju odprt ter da proti morju ne bo nobenih zidov. Njegovo truplo mora počivati v stekleni krsti, toda tako, da bo sedelo ter da bo gledalo ven na morje. Mavzolej mora noč in dan biti razsvetljen, tako da bo že z morja lahko gledati v notranjost mavzoleja. Tako naj bo mrljica, ki bo s smehljajem na obrazu sedela tamkaj, vsem ob vsakem času viden. Mož je torej določil in sam odredil, da se mora mrljica v stekleni krsti smehljati. In res je čudak umrl s smehljajem na ustih.

Sedaj je srečni dedič — francoska država — bil veliki zadregi. Čez dve leti je nato izšel vladni dekret 30. septembra leta 1929, ki naznanja, da bo francoska vlada izpolnila želje rajnega in da bo nastopila dediščino. Toda šele leta 1931 je francoska mornarica dobila ukaz, naj izvrši zadnjo voljo umrlega plemiča. Mornariško poveljstvo je res dalo v mali luki Carro blizu Martiguesa zgraditi mornariško zavetišče, blizu tam pa kapelico, v katero naj bi prenesli »smehljajočo« truplo rajnega.

ga. Kapelica je od morske strani res vsa odprta. Vsako noč gori v njej električna svetilka.

Nastala pa je nova težkoča. Oporoka določa, da mora truplo v krsti sedeti in gledati ven na morje. Oglasili so se ugovori, ki so poudarjali, da bi izvršitev take določbe bilo žaljenje veličanstva smrti. To stališče je sprejelo tudi francosko notranje ministrstvo. V istem dekretu je notranji minister določil, da mora truplo, ki je že leta 1927 bilo balzamirano, biti položeno v navadno krsto. Samo nad obrazom naj se napravi steklo, skozi katero bo vsakdo lahko gledal »smehljajočo« obraz mrljice. Tako rajni plemič ne bo gledal ven na morje, kakor je določil v oporoki, njegovi dediči so njegovo oporoko vseeno sprejeli.

Take znamke so izdali v Italiji. To so kolonialne znamke, ki nosijo sliko italijanskega kralja in etijopskega cesarja.

Izgubljeno potniško letalo

Pretekli petek je v Avstraliji izginilo veliko potniško letalo, katero je s 5 potniki in 2 možema posadke ptulo iz Brisbane v Sidney. Takoj so poslali iskat izgubljeno letalo nad 10 drugih letal, ki pa niso mogla najti niti najmanjše sledi o pogrešanem letalu. Zaradi tega so v Sidneyu prišli do prepričanja, da je letalo kakih 20 kilometrov od mesta zašlo v hud orkan, kateri ga je vrgel v morje. Zato ni nobenega upanja več, da bi to letalo in njegove potnike mogli še najti.

Budilke so ga izdale

Pretekli teden so tatovi vlomili v prodajalno poštnega konsuma v Smilovu pri Pragi. Poleg živila so vlomilci vzeli seboj še celo serijo budilk, ki so tisti večer prej prišle v prodajalno. Za storilce drugače ni bilo sledu. Le kos nekega popoldanskega lista eo pustili tam na tleh. Policija je iz tega kosa papirja mogla ugotoviti le to, da je bila tieta številka kupljena v neki trafiki v Ruslah. Detektivni so se takoj odpravili tja. Blizu tiste trafike so ugotovili stanovanje nekega človeka, ki je bil zelo sumljiv, da je bil sposoben za vlom. Tam je namreč stanoval 23 let stari brezposelni mesarski pomočnik František Nemec. Detektivni eo torej šli v njegovo stanovanje pogledat, kako in kaj. Ko pa eo možje postave prišli v Nemecovo stanovanje, so našli moža v najlepšem spanju. Mož je tako trdno smrčal, da ga niti ropotanje varnostnih organov ni prebudilo. To njegovo trdno spanje bi bilo prav za prav najboljši dokaz, da ima možakar neizmerno mirno vest. Toda mož je spal, ker je bil hudo pijan. Policija pa je takoj opazila, da je okoli in okoli postelje, na kateri je smrčal, polno ur budilk, za katere se je policija najbolj zanimala. Zato eo detektivni moža kar sami zbudili in niso čakali budilk ter ga aretirali. Ves omamljen je nekaj časa čudno gledal, nazadnje pa je vse povedal in izdal še svoje tovariše.

Nemški ministrski predsednik Göring na lovu pri Lovski uspeh teh velikih gospodov je bil kaj šibek: bil pa uspeh političnega lova kaj večji.

poljskem predsedniku republike v Bialowiezi. en merjasec in dva sestrada volkova. Morda je O tem pa bo poročala prihodnost.

Krščanstvo v Pompejih

Skoro vsakdo, ki je gledal odkrite razvaline nekdanjega cvetočega mesta Pompeji, ki ga je leta 79 po Kr. zasul Vezuv, ali pa je morda samo prebiral poročila o novih odkritjih v Pompejih, se je vprašal, ali morda niso kje našli kakih sledov krščanstva. Znanstveno je to vprašanje postavil De Rossi, kateri je že leta 1862 na podlagi nekaterih znakov, ki jih je našel zarisane v zidovju, prišel do prepričanja, da so v nekdanjem mestu Pompeji že živeli kristjani. Toda pozneje so drugi znanstveniki skušali dokazati, da se je De Rossi temeljito zmotil. Vendar je vprašanje ostalo živo, dasi nihče na njega ni znal odgovoriti. Sedaj pa so novi dokazi vstali, ki potrjujejo, da so v Pompejih res že živeli kristjani.

Dva italijanska arheologa sta namreč na raznih krajih mrtvega mesta našla dva zarisana napis, tako zvana sgrafita, iz katerih se v kriptogramu bere očenaš. Ta dva napisa sta namreč nekaki besedni uganki, kakršni so učenjaki že večkrat kje zapazili skupaj z različnimi nerazumljivimi znaki. Po dolgem študiju so nazadnje prišli do prepričanja, da je to od kristjanov narejena uganka, katera je popotovala od zahoda proti vzhodu, kamor je prišla najbrž z rimskimi legijami. Toda, najsi so se učenjaki še tako pečali s temi ugankami, razložiti si jih niso znali, samo to so mogli soglasno ugotoviti, da vse te uganke niso starejše, kakor iz 3. stoletja po Kristusu. Blizu Evfrata so odkrili dobro skrito domačo kapelo iz prvih časov krščanstva, katera je bila narejena leta 200 po Kr., ko so rimske legije prišle do bregov zgornjega Evfrata.

Sedaj pa so naenkrat dobili v roke nepobiten dokaz, da je ta besedna uganka bila znana že leta 79. po Kr., torej prej, preden je Vezuv pokončal Pompeje, torej da je ta besedna uganka izvirala iz prvih časov krščanstva. Ta skrivni znak krščanstva je potem res popotoval od zahoda na vzhod.

Ta besedna uganka je takale:

ROTAS
OPERA
TENET
AREPO
SATOR

Ta besedna uganka je torej štirikot, čigar oba anagrama sta besedici »Rotas—Sator« in »Opera—Arepoc. Sredi med njima v križu pa je besedica »Tenet«. Te besede sedaj lahko vsakdo bere, v kakršnem vrstnem redu hoče, vedno bo dobil iste besede. Zanimivo pa je, da so vse štiri črke »T« v srednji besedi »Tenet«, ki se bereta tako od vrha navzdol in od leve na desno vodoravno, v obliki križa, torej pomenijo križ. Kaj pa pomenijo vse te besede po vrsti? S tem so si učenjaki belili glave, pa natančno še niso mogli razložiti. Najbolj verjetna je razlaga: Bog (Sator — Stvarnik) vlada in vodi (Tenet — drži) neizmernost svojega stvarstva (Rotas), vsa dela (Opera) in pridejki in izdelke (Arepoc — plug).

M. della Corte, ravnatelj pompejanskih izkopavanj, se v posebni obravnavi peča s to važno najdbo ter navaja, da je Feliks Grosser našel za to uganko drugo razlago. Grosser pravi, da je središče te uganke črka »N«. Okoli te črke potem jemlje vse črke iz besednih kvadratov ter nazadnje dobi to-le podobo križa:

A
P
A
T
E
R
O
S
T
E
R
O

A PATERNOSTER O

Fotograf ob morju: »Prosim, še korak nazaj!«

Mlade japonske učenke v Tokiu se n'e ravna ti z orožjem. Kakor zatrjujejo japonski in evropeki vzgojitelji take vrste, naj taka vzgoja moralno dvigne mlada dekleta. Morilno orožje naj bo torej vzgojno sredstvo za mlade ljudi!

Šef: »Ali ne bo ta plašč gospodu prevelik?«
Prodajalec: »Saj sem gospodu tudi jaz tako povedal, pa je dejal, da je sedaj začel kuro za debelitev.«

ZA LEDVICNE BOLNIKE

Artičoke.

S škarjami obreže artičoke in potem jih razčetrviš, znotraj odstraniš lilaste liste, obrišaš bele ploskve z limono in jih položiš v mrzlo vodo, ki je v tisti posodi, kjer se bodo artičoke kuhale. Tam naj stojijo, dokler jih ne pristaviš. Kuhaš jih 40 minut v slani vodi. Ko artičoke ocediš, jih položiš na prtijo. Na krožniku jih poliješ z razbeljenim presnim maslom (ali pa dodaš kar celega ali raztopljenega). — Tudi za sladkorno bolne.

Endivija.

Odstraniš zunanje liste, ostalo dobro opereš, zvežeš in dušiš v presnem maslu 40 minut. Ko daš dušeno eslato na krožnik, jo poliješ z omako, ki ostane v kozici. (Tudi za sladkorno bolne.)

Leteča pisarna. Tak pisalni stroj je pritrjen na mizico velikega Junkersovega letala, da potnik, ki se vozi in se mu mudi, tudi med vožnjo lahko napiše nekaj besed.

Ruda Firkušny - klavirski koncert

Letošnja sezona je bogata na klavirskih koncertih, vsaj za naše prilike in za naša sorazmerja. In vsej tej vrsti se je zelo dobro podal tudi koncert mladega pianista Rude Firkušnega, ki je te dni predstavil našemu občinstvu svojo veliko reproduktivno umetnost in z njo dokazal, da je poklican sodelovati v vrsti klavirskih mojstrov, ki zmorejo posredovati človeku tudi najvišje vrednote pianistične umetnosti. Še posebej izgovarja pianistu udobno stališče njegova mladost, kateri je še na široko odprta razvojna pot.

Ob Firkušnega klavirskem podajanju se ti v obrisih kaj kmalu odpre, da ubira tipke človek, čigar duševnost je povsem spojena s tonskim svetom in ki se vsa utaplja v zvočnih igrah; in ker je s tem svetom v tako tesnem odnosu, je tudi vsa dovzetna za najtanjša utripanja glasov in njih posameznem obstoju ali v raznih zvezah, kar posreduje v podajanje one značilne poteze, ki potem v celoti označujejo to klavirsko igro za resno umetnost izvajalca samega pa za pravega umetnika. Firkušny se je s tehniko klavirske igre tako zelo seznanil, da še pri igranju niti ne zaveda ne, da obstajajo tehnične težave, katerim bi bilo treba posvečati kako posebno pozornost. Ta virtuoznost mu dovoljuje, da obrača svojo pažnjo toliko bolj na oblikovanje umetnine in na čim popolnejše uresničevanje njenega zunanjega in notranjega likovnega bistva. In tako se pod njegovimi prsti razpredajo toni zelo poslušno onemu bistvenemu značaju, ki ga umetnina v sebi hrani kot sporočilo svojega tvorca; zato se tudi podana umetnina ponša s svojo stilno verodostojnostjo, s čemer prihaja čim bolj k svojemu polnemu bistvu. Da se pa vse to more tako goditi, je vsekakor vzrok tudi v pianistovi osebnosti, čigar duševnost je vsekakor zelo bogato razgibana, sposobna v sebi družiti in izmenjavati doživljaja velikih nasprotij iz mehkebe, miline, dobrote, finese in miru v trdoto ostrino brezobzirnost prvinsko zanešenost tja do razdiranega kipenja. Vsa bogata skala različnih umetniških čustev, ki mu omogoča polniti posodo lepih tonskih oblik z razgibano vsebino pa je vendar še močno odteta v mladostno nedognanost in živi še v toliko nemirni podzvesti, da se ne more še sprosti urejati in podrejevati dosledno po zakonu umetnine tam, kjer je ta rojena iz k objektivnosti strmečega duha. Rekel bi, da umetnik še ne more prav v podajanju sebe notranje tako urejati in oddeliti, da bi vili iz sebe v podajanje vedno samo to, kar hoče določena umetnina, temveč ji nehoti primeša tudi nekaj lastne duševne sestavine, ki umetnini ni ravno prikladna. Toda ker je umetnikov lastni duševni utrip iskren in čist ter vezan pri tem še na mladostno čustveno zanešenost, se dogaja, da take lastne primesi umetninam, ki so usmerjene osebno ter so bogate predvsem v čustvenem zanosu, celo koristijo (Chopin), dočim so nadosebni umetnosti lahko nekoliko v spodliko (Bach).

Menim, da je z istim mladostnim zanosom še tudi v delni zvezi izbor sklad, ki so sestavljale spored v izredni raznolikosti stilnih nasprotij in bo umetnik, kot je Firkušny sčasoma, ko bo njegov notranji spoj z umetnostjo še večji, govoril povezoval v spored umetnine z enotnejšega pogleda. To pot pa je še Bachu sledil neposredno Chopin, temu Smetana in Suk, nadalje Martinu Debussy in Prokofjevu Liszt. Tako smo v mešani vrsti doživeli za monumentalno baročno arhitektoniko pristno romantično čustvenost, za slovansko neposredno razigranostjo, zaenajenostjo in plesno razposajenostjo francosko sečno barvitost in za nekam aziatsko neugnano prvobitnostjo salonsko razgibano fineso. Toda vso to pestro vrsto klavirskih umetnin je izvedel umetnik z izrednim občutjem za čisto lepoto enako kot za vsebinsko izraznost ter je podal obojega v tolikšni meri, da je dvignil poslušalce v razgibano doživljanje, jih povsem pritegnil in prepričal ter zbudil v vseh zavest, da so doživeli večer velike, resne umetnosti.

Koncert se je vršil v okviru Glasbene Matice v veliki Filharmonični dvorani ter je bil prav številno obiskan.

J. Jurčič: Deseti brat

Predstava Gledališke družine v Celju.

V nedeljo popoldne je po daljšem odmoru nastopila zopet Gledališka družina v Celju. Izbrala si je Jurčičevega »Desetega brata«. Stalni obiskovalci gledaliških predstav bi bili gotovo bolj zadovoljni, če bi si bila družina izbrala pravo ljudsko igro, ne pa problematično dramaturgijo Jurčičevega romana. Vendar je bilo ljudi iz mesta in okolice, ki »Desetega brata« čisto niso videli, in tem je bila predstava v prvi vrsti namenjena.

Glavno vlogo desetega brata je igral sam režiser g. Golob z velikim razumevanjem Jurčičevega dela, spretno, le da je bil od časa do časa nalo prepatetičen. Težavna vloga Lovra Kvasa, kakor jo je začrtal Jurčič, je pripadla prof. Močanu, ki je izluščil vse, kolikor je pač dramatičnega v njej, in tega je malo. Njegov antipod Marjan, v osebi g. Mirkita, je vlogi slabše dočel. Mnogo boljše je bila Manca, gđ. Turkova. Najbolj posrečen lik je bil Dolef g. Jurača, ki ga je podajal s tolikim razumevanjem in nepristrilnostjo, da je bil deležen splošne pozornosti. Tudi šalijva figura Krjavlja, v osebi g. Delaka, je vzbujala salve smeha.

Glasbene vložke narodnih pesmi je spremljal salonski orkester pod taktirko g. Lenardona. Mestoma je bilo malce neskladnosti med pevci na odru in orkestrom, vendar to ni motilo splošnega razpoloženja publike, ki je z aplavzom spremljala potek igre.

C. F.

Trbovlje

Fantovsko slavo v nedeljo nam je nudilo pogled v delo in snovanje naših mladih. Zjutraj v cerkvi, potem v dvorani akademija in popoldanska igra sta pokazala načela in zunanje delo, ki ga vršijo v svoji organizaciji. Petje, govor, zborna deklamacija, telovadne točke, igra — vse je bilo postavljeno na svoje mesto. Dobro izbrano in naučeno, a tudi točno izvajano. Po sedmih letih zopet samostojen fantovski nastop, ki je uspel v vseh ozirih, vzbudil zanimanje in pridobil novih prijateljev. Veseli smo tega dneva. Le pogumno naprej po začrtani poti!

Legija koroskih borcev — krajevni odbor Trbovlje je ustanovljen. Po uvodnih besedah je predsednik pripravljalega odbora pozdravil vse navzoče, posebno pa tovariše delegate glavnega odbora iz Ljubljane. Gospod Staudegger je podal ves potek pripravljajnih del za ustanovitev krajevnega organizacije. Po njegovem poročilu je pozdravil zbor predsednik glavnega odbora polkovnik Andrejka, ki se je zahvalil za vse delo za ustanovitev krajevnega organizacije, posebno tov. Staudeggerju in tov. Dr. Jensterju. Pozval jih je za nadaljnjo, res tovariško in složno delo, ter jim želel obilo uspeha. V imenu krajevnega organizacije Kranjska gora je prečital pozdravno pismo njenega predsednika tov. Seimana g. Oman Ciril Po sprejetju pravil se je prešlo na izvolitev odbora ter je bilo soglasno sprejeta lista z nosilcem g. Češutom, rudniškim stavbenikom in tajnikom Staudeggerjem.

Sport

Občni zbor SK Železničarja v Mariboru

Maribor, 14. februarja.

Sinoči se je vršil v klubskih prostorih na Tržaški cesti redni letni občni zbor agilnega mariborskega športnega kluba SK Železničarja. Vodil ga je predsednik ing. Uran, ki je podal kratek pregled delovanja v preteklem letu. Zelo obširno je poročal marilji tajnik Jože Fišer. Klub ima 1033 članov, od tega 4 fastni, 460 aktivnih in 569 podopornih. Letos bo obhajal klub svojo 10-letnico z velikimi sportnimi prireditvami ob priliki Mariborskega tedna. Povdarjal je, da so spori nadrejenih sportnih instanc zelo ovirali napredek mariborskega sporta in bi moralo ministrstvo tozadevno vsekakor nekaj ukreniti. Tudi glede delitve podpor je kritiziral dosedanje prakso, saj pridejo do teh podpor samo klubi, ki imajo boljše zveze. Sledila so poročila sekcij: za nogometno je poročal ing. Vukadinovič. I. moštvo je prvak mariborskega okrožja, rezerva in mladina pa prvaka Maribora. Sekcija je igrala 64 tekem, difference golov 223 : 103 za klub. Igrala je tudi štiri mednarodne tekme. Za tenis-sekcijo je podal poročilo Mazi. Sekcija se sama vzdržuje, šteje 24 članov, igraša so se na novo preuredila. Za šahovsko poročila Vidovič: Šah se lepo razvija, sekcija je igrala več turnirjev. Za zimski sport poročila Pirnat: sekcija ni mogla zaradi slabih snežnih razmer razviti svojih sil. Najboljši tekmovalci je Cizelj, klubski prvak je Muraus. Za kolesarsko poročila Glavič: sekcija je priredila štiri uspele dirke. Fišer je poročal za lahko atletiko: v državnem prvenstvu moštvo so na drugem mestu, v listi petdesetorice pa na šestem. Lahka atletika je postavila lani štiri nove mariborske rekorde. Lani je sekcija organizirala državno prvenstvo v desetoboju in mednarodni juniorski miting. Čof je podal poročilo v stanju imovine kluba, ki je vredna 290.000 Din. Podpečan je poročal o stanju blaginje: promet je znašal 146.000 Din, dolgovi so se znižali od 86.000 na 64.000 Din. Sledile so volitve: predsednik ing. Uran, I. podpredsednik Jošt II. Mozeitič, tajnika Fišer in Lovrec, blaginjaka Podpečan in Radej, gospodar Čof in Gakič; odborniki: Veselko, Veras, Lorber, Hübl, Steinblecher, Zimic, Filipovič, Bauer, Kositer. Revizorji: Prebil, Blažič, Jože Bačnik, Paar. Načelniki sekcij: ing. Vukadinovič za nogomet, Pirnat za zimsko sportno, Mazi za tenis, Vidovič za šah, Glavič za kolesarje, za lahko atletiko, table tenis in plavalno bodo načelniki kooptirani iz odbora. Častno razsodišče: ing. Vidic, kolodvor. načelnik Perme, ing. Završnik, dr. Korenčan, ing. Debevc, podnačelnik Gajšek, Andrej Oset. Pri slučajnostih se je določila članarina in pristopnina po 3 Din. Vrhila se je pa še debata o mednarodnih tekmah, ki pa bodo zaradi prevelikih stroškov in državnih dajatev težko izvedljive.

Razpis

Razpis medklubskih in juniorskih tekem v teku. Slalom klub 34 bo priredil v nedeljo, dne 7. marca na Gorjšanah medklubске tekme v teku in sicer za mladino od 15. do 18. leta na 5 km in za juniore od 18. do 20. leta na 10 km dolgi progi. Na daljši progi pa lahko startajo tudi seniorji. Za tekmovalce velja pravilnik JZSZ. Start bo točno ob pol 9 pri koči slalom kluba, kjer je tudi cilj. Zrebanje startnih števil bo v soboto ob 8 zvečer v koči. Prvo plasirani trije vsaki skupini prejmejo umetniške diplome. Razglasitev rezultatov in razdelitev daril bo ob 3 popoldne v koči. Pisemne prijave z navedbo starosti in pripadnosti klubu, naj se naslovi na: Slalom klub 34, Ljubljana, Dalmatinova ulica 3 — najkasneje do 5. marca. Varno za udeležence: Najugodnejši zvezi do vhodne postaje Boh. Bela sta z opoldanskim in večernim vlakom iz Ljubljane. Iz Boh. Bele na Gorjšan je eno uro in četrtno zmerne hoje. Prenočnina za tekmovalce prijavljenih klubov znaša v koči 3 din.

Razpis

Smučarski klub Guštanj-Kotlje razpisuje medklubsko alpsko tekmo v smuku v nedeljo, dne 28. februarja 1937, s startom na Uršlji gori (1696 m) ob 10 popoldne in ciljem pri Smučarski koči pri Pokrovu (890 m). — Pravico do tekmovalne proge vodijo po predredov ter klube. — Tekmovalne proge vodijo na prostem zemljišču proti Posavju, a startom tekmovalnih prog igrišču ASK Primorja. — Dolžina tekmovalnih prog znaša za seniore 5 km, juniorje razreda C 1500 m in juniorje razreda B 1300 m. — Start juniorjev razreda B je ob 10 popoldne, njim sledi start razreda C, za njim pa start seniorjev. — Tekmujejo lahko vsi ver-

Razpis

cross-country tekmovalje za prvenstvo Ljubljane dne 7. marca 1937. Lahkoatletska sekcija športnega kluba »Ilirije« priredi dne 7. marca 1937 na igrišču ASK Primorja ob 10 popoldne cross-country tekmovalje za prvenstvo mesta Ljubljane, za poedince, moštva starostnih razredov ter klube. — Tekmovalne proge vodijo na prostem zemljišču proti Posavju, a startom tekmovalnih prog igrišču ASK Primorja. — Dolžina tekmovalnih prog znaša za seniore 5 km, juniorje razreda C 1500 m in juniorje razreda B 1300 m. — Start juniorjev razreda B je ob 10 popoldne, njim sledi start razreda C, za njim pa start seniorjev. — Tekmujejo lahko vsi veri-

Zahvala

Za mnogoštevilne dokaze iskrenega sožalja, katere smo prejeli ob smrti naše drage sestre, gospe

Avguste Vodopivec roj. Machne

izrekamo vsem našo najtoplejšo zahvalo. — Sv. maša zadušnica se bo darovala v cerkvi Marijinega Oznanjenja v petek, 26. februarja od 9 popoldne.

Trst, Ljubljana, dne 22. februarja 1937.

Zalujoči ostali.

Celestina Kunaver

v 82. letu starosti, previdena s tolažili svete vere.

Pogreb bo v sredo, dne 24. t. m. ob 3 popoldne iz hiše žalosti, Poljanska cesta št. 19, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 23. februarja 1937.

Zalujoči ostali.

POMLADNI LIPSKI SEJEM 1937

ZAČETEK 28. FEBRUARJA

60% popusta na vozovnicah nemških železnic znatni popusti na železnicah drugih držav

Vsa pojasnila dajeta častna zastopnika:

ING. G. TÖNNIES, LJUBLJANA, Tyrseva c. 33 — Tel. 27-62
JOZEF BEZJAK, MARIBOR, Gosposka ul. 25 — Tel. 20-97
in ZVANICNI BIRO LAJPCISKOG SAJMA, BEOGRAD,
Knez Mihajlova 33/1 — Telefon 24311

čirani in neverificirani člani klubov včlanjenih v Jugoslovanski lahkoatletski zvezi. — Prijave je pošiljati na naslov lahkoatletske sekcije SK Ilirije, Ljubljana, poštni predal 175, do 28. februarja 1937 skupno s prijavnino. — Prijavnina znaša 15 din za moštvo ter 5 din za poedince.

Nagrade: Prva tri zmagovalna moštva ter prvi trije zmagovalci poedincev v vsakem razredu prejmejo priznanice, kakor tudi zmagovalno moštvo in klubskem prvenstvu.

Posebna določila: 1) Število tekmovalcev enega moštva je neomejeno. Na vrstni red moštve vplivajo samo oni tekmovalci, ki dosežejo na cilj v času, ne slabšem za 20 odstotkov od časa zmagovalca. — 2) Vrstni red moštve v poedinih razredih se določa tako, da dobi zmagovalce toliko številno četo na cilj, a vsak naslednji dobiha točko manj. Točko tekmovalcev enega moštva se seštejejo, ter je zmagovalno moštvo ono, z največjim številom točk. Zmagovalno moštvo dobi naslov »Cross-country prvak Ljubljane za ... razred v letu 1937«. — 3) Vrstni red klubskega prvenstva se določa na ta način, da se seštejejo točke kluba, ki jih je s svojimi moštvi dosegel v vseh treh razredih ter je naslov »Prvak klubov v Cross-country v letu 1937«. 4) Naraščaj razreda B nastopa v skupinah po trije tekmovalci ter se vsaka taka skupina smatra kot poedinec in mora prispeti skupno na cilj. Pri tej skupini odpade naslov poedinega prvaka. — 5) Poedini zmagovalci v razredih dobijo naslov »Poedini prvak v Cross-country Ljubljane za razred ... v letu 1937«. 6) Za vse ostalo veljajo pravila in pravilniki I.L.A.Z.

Uradna vremenska poročila

po stanju z dne 23. februarja 1937 ob 7 zjutraj.

Planica: 0, po malem sneži, na 90 cm južnega snega. Mala in srednja skakalnica uporabljivi.

Vrsič-Krnica: Po malem sneži, 150 cm snega, pršič.

Pokljuka: 1, sneži, na 100 pršiča, mala in srednja skakalnica uporabljivi.

Bohinjska Bistrica: plus 5, dežuje, 30 cm južnega snega.

Peca: —1, sneži, južen sneg.

Mozirska koča: —4, 100 cm snega.

Senjorjev dom: —2, sneži, na 100 podlage.

Foto večer SPD: V četrtek 25. t. m. ob 20 priredi SPD foto-večer v svoji društveni temnici na Aleksandrovi cesti 4. Predaval bo g. prof. Ravnik Janko o »foto-povečavah« ter predavanje spremljal s praktičnimi poizkusi. Vabljeni so vsi planinci fot-amaterji, člani SPD. Članom je vedno na razpolago temnica s svojim izbornim povečevalnim aparatom. Poset foto-temnice je za člane brezplačen ter so tudi na razpolago glavne kemikalije za razvijanje in fiksiranje.

Belgrad, 23. februarja. AA. Dovoljena je polovična vozina na državnih železnicah udeležencem lahkoatletskega troboja, ki ga priredi zveza slovenskih lahkoatletskih klubov od 27. do 29. junija v Ljubljani. Popust velja od 25. junija do 1. julija t. l.

London, 23. februarja. AA. (DNB.) V hokeju na ledu za svetovno prvenstvo je večeraj v polfinalu Švica premagala Madjarsko 4:2.

London, 23. februarja. AA. (DNB.) V hokeju za prvenstvo sveta je Kanada zmagala nad Nemčijo 5:0 in Anglija nad Poljsko 11:0.

J.A.S.O. V sredo, dne 24. t. m. seja odbora v kavarni Emona ob pol 9 zvečer. Ker je seja važna (določitev moštva za trening na Rožici, ev. ekskurzija na tekme na Zelenici), se naj seje vsi skupni udeležijo.

— Odbor. Slalom klub 34. — Tekmovalci! Danes bo ob pol sedmih kratek stanelek vseh tekmovalcev v klubovem lokalu. Važno zaradi medklubskih mladinskih in juniorskih tekem dne 7. marca na Gorjšanah. — Pridite polnoštevilno in točno!

Grčarice

V naši cerkvi je marsikaj novega. Lepo, novo spovednico je naredil g. Franc Gliha iz Šmarja pri Ljubljani. Potem se je pa še dosti drugega storilo s krepko pomočjo ameriških Grčarjanov-Kočevarjev; imamo nov tlak iz cementnih barvnih plošč, kar je prav lepo dovršil mojster g. Pahulje iz Dolenje vasi. V delu so še druge stvari. Sliši se, da ameriški Grčarjani ne bodo več podpirali cerkve, ker ni več popolnoma nemška; upajmo pa, da ne bo tako hudo.

12-14 Poplin za moško perilo v najmodernejših vzorcih, meter Din 15.-

BELI TEDEN
teden najnižjih cen.

Zahtevajte takoj brezplačen cenik od trg. hiše

Kastner & Ohler
Zagreb.

Nevrolog-psihiater

DR. I. ROBIDA

ordinira zopet redno za živčne in duševne bolezni vsak delavnik od 2. do 3. popoldne

Gledališka ulica 13-I.

Zahvala

Vsem, ki ste ob težkih dneh smrti našega predragega očeta, starega očeta, tasta, gospoda

Mihaela Jakofčiča

z nami sočustvovali in nam izrekli toliko tolažilnih besed, vsem, ki ste prihajali pokojnika kropiti, mu poklonili številne krasne vence, kakorkoli počastili njegov spomin in ga spremili na njegovi zadnji poti, izrekamo tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo.

V Kranju, dne 23. februarja 1937.

Zalujoči ostali.

Zahvala

Za vse izraze sočutja, ki smo jih prejeli ob smrti naše drage žene in matere, gospe

Angele Podgoršek

se najiskrenejše zahvaljujemo. Posebno se zahvaljujemo krožku mestnih uslužbencev za darovani vence in točno izplačilo posmrtnine, ter vsem ostalim, ki so darovali cvetje in jo spremili na zadnji poti.

V Celju, dne 22. februarja 1937.

Zalujoči ostali.

Hedvika Eržen roj. Reich

vdova po davčnem kontrolorju

previdena s tolažili sv. vere, v 77. letu starosti. — K večnemu počitku jo spremimo v četrtek, 25. febr. 1937, ob 4 popoldne iz mrtvašnice drž. bolnišnice v Ljubljani, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 23. februarja 1937.

Pavla Eržen in ostalo sorodstvo.

ALBINO

Za vedno so otrpnile njene dosedaj neutrudljive, žuljeve roke. Zaman je z menoj vred sanjala o boljšem, znošnejšem življenju, katero pa ni hotelo in ni hotelo priti. Za vedno je sedaj rešena pretežkega fizičnega dela in dnevnih skrbi za ta bori življenjski obstanek. Naj snuje mirno večni san!

Pogreb predrage, Bogu vedno zveste vdane rajne bo v četrtek, dne 25. februarja 1937 ob 2 popoldne iz Vidovdanske c. 9 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Žužemberk, Innsbruck, dne 23. februarja 1937.

Globoko pretreseni soprog Viktor Tratnik, sestre in sorodstvo.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pešna vrstica po Din 2-50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

*** KINO ***
UNION
 Vesela opereta
Cvetje iz Nice
 Erna Sack — Paul Kemp — Jane Tilden
 TEL. 22-21
SLOGA
 Danes poslednjič!
Vaški zdravnik
 Napeta drama polna romantike s sodelovanjem „KANADSKIH PETOROK“
 Jean Herscholt June Lang
 Film v nemškem jeziku!
 TEL. 21-24
MATICA
 Premiera!
 Ljubljana tragedija pod tropskim nebom po noveli Stevana Žvega
AMOK
 Valerij Inkišinov, Marcelie Chantal
 Predstave ob 16., 19. in 21. uri

Službodobne

Orodnega kovača

samostojnega, treznega, srednjih let, sprejemno takoj. Ponudbe z zahtevki plače pod: »Zmožen« št. 2810 »Slovenca« (b)

Prodajalca

prvovrstno moč, popolnoma samostojna v modni stroki s perfektnim znanjem nemščine, se takoj sprejme v boljšo trgovino v Ljubljani. Ponudbe z referencami na Aloma Company, d. z. o. z. v Ljubljani pod: »Stalna služba« (b)

Služitelja

sprejme trgovina razglednic Kramarčič, Ljubljana, Resljeva c. 18. b

Dekle

prilicno, pošteno, vajeno vseh del in kuhe, ki ljubi otroke, sprejemno takoj. Kravos Berta, učiteljica, Vinica pri Črnomlju, Dol. (b)

Iščemo prodajalca

lončenih izdelkov na ljubljanskem trgu. Pogoji so razvidni v Lončarski produktivni zadrugi v Komendi. Potreben kapital 6000 Din. (b)

Hlapca

treznega, zanesljivega in vajenega dela na polju ter voženju lesa, se takoj sprejme. Plača 250 do 300 Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Pošten« št. 2808. (b)

Krojaškega pomočnika

mladega, dobro izurjenega, iščem za male kose. Eržen Josip, krojač, Strazisce pri Kranju. (b)

Postrežnico

pridno in vestno takoj sprejemno. Zglasiti se od 11 dalje. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2837. (b)

Šivilje - mojstrice

dobe delo na dom. - Ponudbe na upravo »Slov.« pod šifro »Mojstrice« št. 2835. (b)

Službe iščejo

Trgovski pomočnik
 s prav dobrimi priporočili išče mesto v trgovini ali kot sluga. Ponudbe v upr. Slovenca pod »Pomočnik« št. 2823. (a)

Trgovski pomočnik

vojaščin prost, mešane stroke, s popolnim znanjem nemščine, sposoben čebelar, vrtnar, sadjar, išče službo. Cenjene ponudbe na upravo »Slov.« v Mariboru pod »Prvovrstna moč« 2797. (a)

Stanovanja

Od Ljubljane pa do Kranja
 točen išče stanovanja, le takoj ne inserira!

Trisobno stanovanje

lepo, se poceni odda na Tržaški cesti 26-II. (c)

Prodamo

Za šivilje in krojače!

Gumbe izdeluje iz vsakovrstnega blaga po najnižjih cenah Mela, Tyrseva cesta 20. (1)

Sveže najtinejše norveško

ribje olje

iz lekarne
 dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam

Orehova jedra

la., čistena, in pristen trčan cvetlični med nudi za takojšnjo dobavo po najnižji ceni J. Menart, trgovec, Domžale. (1)

Najboljši trboveljski

premog

brez prahu nudi

I. Pogačnik

trgovina s kurivom
 Bohoričeva ulica 5
 Telefon 20-59

Nagavice, rokavice

in plenice Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najcenejše trdka Kari Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (1)

VINA

Za težko delo je močno vino! Dobite ga najlažje v Centralni vinarni v Ljubljani

Plošče in gramofone

bivše trdke A. Rasberger v najnovejši izbiri po razprodajnih cenah dobite: Dalmatinova 10 (nasproti hotela Štrukelj).

Redka prilika!

Dobro uvedena trgovina mešanega blaga v Zagrebu, v zelo prometni ulici, poceni napredaj; sigurna bodočnost, stanarina je zmerna. Ni potrebno prevzeti cele zaloge. Pojavnila iz prijaznosti: Kinkela, Zagreb, Solovjeva ul. 7-I, dvorišče. (1)

Platno, gradl, šifoni,

prti, serveti, zavese, posteljne opreme najcenejše v novi specialni trgovini GORIČAR, Sv. Petra cesta 30. (1)

Denar

Denar — sveta vladar! Le plačaj par oglasov, pa kmalu starih časov zasije tebi šar.

Al. Planinšek,

koncesionirana trg. agencija v bančnih in kreditnih poslih, v Ljubljani — Beethovnova ulica 14-I. Telefon 25-10 — vnovči vloge denarnih zavodov najboljše, takoj v gotovini, vedno najkulantnejše. Vse informacije brezplačno. (d)

6% obligacije

mesta Ljubljane rabim kot kavelj od 50 do 100 tisoč dinarjev po dogovoru. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Pošteno«, d

Posojila dajemo

privatnim nameščencem in državnim uradnikom v gotovih in blagovnih bonih. »Hermes«, Zagreb, Masarykova ulica 11. (d)

Obrt

Mojster si in obrtnik in želja si odjemalcev! Nič ne smeš prezirati naših prečistih bralcev.

Gumbe, plise, entel, ažur

predtisk in monograme hitro izvrši Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Štrukelj. (t)

Posrestva

Posrestvo dela ti skrbi! Oglas svoj kupca brž dobi! A če v skrbeh si za denar, boš hitro kupil gospodari!

Enonadstropna hiša

z dobro vpeljano gostilno in lokalom za trgovino, v lepem kraju Dolenjske, blizu farne cerkve in ob državni cesti, ter z lepimi gospodarskimi poslopi in vrtom, ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2452.

Dvostanovanjsko hišo

novi, ob Ižanski cesti 255 — poceni prodam. F. Kojan. (p)

Hiša v Kamniku

enonadstropna, petstanovanjska, napredaj. — Informacije daje Janko Josip, urar, Kamnik. (p)

Kupimo

Denarja v žepu kot pečka! Prav radi bi ti dali ga. Kar nudiš nam vse kupimo in vse pošteno plačamo.

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone

kupujem po najvišjih dnevnih cenah.
 A. KAJFEZ
 urar
 Ljubljana, Miklošičeva 14

Hladilnik

rabljen, dobro ohranjen za Chevrolet Truck 1931 kupi Miklošičeva v Braslovcah. (k)

SOBE

Naj bo tina, naj bo leto, sobico imaš najeto, plačaš zanjo sto dinarjev, pa si v miru — brez skrbi.

Soba

nasproti bežigradske gimnazije se odda takoj. — Informacije: telef. 23-67.

Mlajšo sestanovalko

sprejem na prav dobro hrano. Celokupna oskrba 480 Din mesečno. Kopalnica, klavir. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2841. (s)

Vnajem

Rad — na svoje — bi začel tuda, kjer je stanovanje! Če poledaš sen »V najem«, pa je rešeno upravljanje.

Lokal

uporabljen za pisarno, trgovino ali delavnico se takoj odda. Polzve se pri hišnici, Vošnjakova ul. 4.

Objave

Poslavljam vas, objave, se pot miru in spravi! Na svetu naj svedoča mir, če ne, bo vse pobral hudir!

Objava

Okrožni urad bo dne 26. februarja 1937 ob 15. uri na sodni dražbi v svojem skladišču na Celovški cesti 14 b prodal trgovske stelaže in pulte iz trdega lesa ter razno modno blago. — Ljubljana, dne 19. februarja 1937. (o)

Meteor pade z neba

42.

Škorpionova bojna zvijača.

Ko se je motorni čoln približal splavu, je Škorpion rekel z najnedolžnejšim obrazom na tem svetu:

»Tinček, jaz nisem morsk razbojnik, za katerega me smatraš. Tvoj prijatelj sem. Občudujem tvoj pogum in tvojo spretnost. Ali hočeš, da ti dokažem svoje prijateljstvo?«

»Prosim, prosim!« je nič hudega sluteč rekel Tinček.

»S splavom se zelo počasi pomikata po reki,« je nadaljeval Škorpion. »Če hočeš, pritrdim splav na najin motorni čoln. Boš videl, kako bo potem šlo!«

»Imenitno!« je navdušeno vzkliknil Tinček. »Dobro, pa pozabiva in postaniva prijatelja.«

Segla sta si v roke. Škorpion je nato splav privezal k motornemu čolnu in zaklical:

»Tako! Zdjaj pa le naprej!«

»Pa ne preveč hitro, da se nama splav ne prevrne!« je prosil Tinček.

»Brez skrbi!« ga je pomiril Škorpion.

Umrli nam je naša draga mama, stara mama in tašča, gospa

Helena Plohl

vдова po profesorju in šol. svetniku

po dolgi in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere. Pogreb blagopokojne se bo vršil v četrtek, 25. februarja 1937, ob pol treh popoldne iz Vilharjeve ceste, žel. objekt 4, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Zagreb, Slovenjgradec, 23. februarja 1937.

Družine:

Berbuč, Plohl in Šentjunc.

Barclay:

52

Rožni venec

Roman.

»Gotovo, strinjam se z vami popolnoma, doktor. Samo to je, da bi mogli prav tako reči: Če je s te rase lep razgled, naj ga uživam. Ni kriv razgled, krive so moje oči.«

»Z drugimi besedami,« je menil zdravnik, »četudi je bila ona tista edina, niste bili vi tisti edini.«

»Da,« je odgovoril Garth trpko in komaj slišno. »Tako je — jaz nisem bil zanjo mož, ampak samo negoden mladič —«

»Ali bolje, sami ste tako mislili,« mu je segel zdravnik v besedo. »V resnici je namreč tisti edini vedno pravi za ono edino, razen, če ga pa ni že nekdo drugi prehitel. Samo časa in potrpljenja je včasih treba, da ji to dokažeš.«

Garth se je vzpel in se začuden obrnil proti zdravniku. »To je čudna trditev! — Ali mislite v resnici tako?«

»Iz vsega srca. Če si odmisliš denar, zemljo, naslove, pa tudi zunanje čare in razne ozire na sorodnike na primer, in postavite nasproti samo moškega in ženske, tako da more videti eden v dušo drugega, in če pod temi pogoji ženska moža tako prevzame, da iz vse svoje duše vzklikne: 'Ta je tista edina in nobena druga!' — potem pravim, je tudi on zanjo tisti edini. Mora si pa možki toliko upati, da ji to tudi dokaže, zavedati se mora svoje vrednosti. Zanj pride namreč spoznanje kakor razodetje, v njej se

začenja le pomalem jasiti, kakor si utira dan pomalem pot iz noči.«

»O Bog,« je zašepetal Garth predse, »tako je res bilo! Duša proti duši — nobenih skrivnosti — nobene bojzani. Na mah se mi je razodelo, da mi jo pošilja Bog za družico — moja žena — in poklical sem jo tako. Toda naslednje jutro me je imenovala ona negodnega mladiča, o katerem niti za hip ne more misliti, da bi ga jemala za moža. Kaj pravite na to, Brand?«

»Da je moja podmena popolnoma pravilna. Ne pojmljiva sreča jo je zagnila kakor valovi, obup jo je zgrabil, bala se je namreč, da ostaja daleč za svojim idealom, da ga ni vredna, in zbežala je — Eva pred Adamom — da bi se skrila. Ni nespametna moja podmena, nespameten je bil Adam, ki ni pohitel takoj za svojo Evo.«

Garth se je oprijel naslonkov pri stolu in se sklonil naprej. Prvič, odkar je bil pred tremi leti obrnil Jani hrbet in odšel iz shenstonske cerkve, se mu je zdaj pri zdravnikovih besedah zbudil dvom, ali je bil takrat pač pravilno presoja položaj. Bil je smrtno blede v obraz in čelo mu je orosil mrzel pot.

»O Brand,« je rekel, »usmilite se me, jaz sem slep! In v temi je vse tako drugače, kakor če si ogleduješ stvari pri luči.«

Zdravnik se je zamislil in na lice mu je legel izraz kakor pri operaciji, kjer gre za življenje in smrt. Tudi tu je imel dvoje človeških življenj v rokah, in šlo je za to, ali bo njegova roka dovolj trdna in nežna obenem. Ta blede obraz pred njim mu je govoril zadosti razločno o najglobljih dušnih mukah, in kako je bilo Jani v njeni prostovoljni slepoti, si

je lahko mislil. Nekaj časa je zamišljeno gledal v ogenj, nato pa spregovoril:

»Četudi ste slepi, Dalmain, ni treba, da bi bili nespametni!«

»Ali sem — ali sem bil nespameten?«

»Kako naj presodim?« je odvrnil zdravnik. »Razložite mi in opišite slučaj s svojega stališča, šele tako vam morem povedati svoj soodbo.«

Govoril je suhoparno in brez vneme, da ne bi vzbujal v Garthu suma.

Dalmain se je naslonil na stolu nazaj in roka mu je zdrsela čez prsi ter za hip obstala pri žepu v telovniku, kamor je bil shranil neko pismo. Ali sme tvegati in se izpovedati temu preudarnemu možu, da bi mu svetoval v njegovi stiski? Garth je tehtal vprašanje sem in tja. Ali bo znal tako jasno govoriti, da mu bo zdravnik mogel svetovati, in vendar ne uganiti, da je Jana tista, za katero gre?

»Brand,« je rekel, »ako si olajšam srce s svojo izpovedjo pred vami, ali mi obljubite, da ne boste skušali dognati, kdo je bila tista edina?«

Zdravnik se je nasmehnil: »Moj dragi fant, jaz nikoli ne grebem za tajnost drugih ljudi, ki žele, da ostane to in to njihova skrivnost. Tak šport mi ne prija, pa mi tudi nič ne koristi. Če osebo poznam, ni treba, da bi jo ugibal, če je ne poznam, bi mi tako malo prihajalo na um, da bi iztikal za njo, kakor da bi mi malo šinilo v glavo, naj vam ukradem denarnico.«

»Hvala,« je odvrnil Garth. »Zaradi mene je sicer vseeno, če bi vedeli. Toda nasproti njej se čutim dolžnega, da se njeno ime ne razve.«

Celoletna naročnina na:
 Leposlovno in ljudsko knjižnico 7 vezanih knjig mesečno Din 25.—
 Zbirko domačih pisateljev 3 vezane knjižke mesečno Din 11.—
 Zbirko mladinskih spisov 4 vezane knjižke mesečno Din 9.—
 JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA

Sporazum na Jesenicah dosežen

Brezpogodbno stanje končano — 2600 kovinarjev dobi novo kolektivno pogodbo

Ljubljana, 23. februarja.

Danes dopoldne so se zbrali v Ljubljani delegacije strokovnih del. organizacij in podjetja KID, da izrabijo zadnji datum za sporazum za novo kolektivno pogodbo in najdejo izhod iz brezpogodbne stanja, ki je nastalo po 23-dnevnih pogajanjih dne 18. t. m.

Delavske delegacije so prebrale svoje končne izjave in navedle nekaj predlogov za spremembe v pogodbi. KID je v veliki večini slučajev ugodila tudi tem naknadnim predlogom delavstva. Že po teh ugoditvah je zavladalo razpoloženo sporazuma, ki ga čaka 2600 kovinarjev in ki je naši delavnosti tako potreben.

Po kratkem odmoru je predsedujoči g. inspektor inž. Baraga pozval organizacije, da se izjavijo za podpis ali proti podpisu nove pogodbe. V tekst so bile vnesene še neke spremembe, nakar so posamezne organizacije izjavile: NSZ za podpis, JSZ za podpis, ZZZ za podpis.

ZZZ je ob tej priliki podala naslednjo načelno izjavo:

Izjava ZZZ

»Zveza združenih delavcev je načelno zahtevala priznanje praznikov v kolektivni pogodbi. Od tega načelnega stališča ni nikdar odstopila in ne odstopa niti sedaj. Z zadovoljstvom jemljemo na znanje, da je KID skušala ugoditi zahtevam slovenskega katoliškega delavstva, vendar je na predlog treh večinskih organizacij (SMRJ, JSZ in NSZ) morala določiti o praznikih ertati. ZZZ kot zastopnica katoliškega delavstva ne prevzema za to ertanje praznikov nobene odgovornosti in načelno ta sporazum ne priznava. Izjavljamo, da pod silo raz-

mer in v interesu miru in pogodbenega stanja 2600 kovinarjev podpisano pogodbo, javno pa zavarujemo naše načelno stališče in sporočamo s tega mesta vsemu katoliškemu delavstvu, da ostane spoštovanje praznikov v naši industriji in obrti v našem programu, ki ga bomo vedno in povsod uveljavljali.« (KID je na zahtevo ZZZ praznike že vnesla v kolektivno pogodbo. Na zahtevo večine organizacij (SMRJ, NSZ in Jugoslav. strokovne zveze) pa jih je morala zamenjati z dodatnimi dopusti. Opomba uredništva.)

SMRJ pa je naknadno izjavil, da ne odklanja podpisa pogodbe, da je načelno za podpis, da pa mora zaslišati članstvo na javnem sestanku, kar so druge organizacije že storile. Ker je prišla ta izjava nepričakovano in kljub temu, da je bilo od delegacij pismeno sporočeno, da so za podpis popolnomočene, skušajo naj le še doseči nekaj sprememb, se je bilo bati, da ta organizacija ne bo pritegnjena k podpisu. Na željo ostalih organizacij in delavskih zastopstev, posebno pa na predlog ZZZ, pa je bil organizaciji SMRJ dan rok dveh dni, da pogodbo podpiše naknadno.

Danes popoldne so NSZ, JSZ in ZZZ podpisale v posebnem zapisniku še zagotovilo, da bo KID spoštovala verski čut katoliških delavcev in jim vedno omogočila izpolnjevanje verskih dolžnosti.

O novi kolektivni pogodbi bomo poročali drugič. Danes pozdravljamo sporazum, ki je bil dosežen po prizadevanju in razumevanju tako delavstva kakor podjetja, da je v eni naših največjih industrij uvedeno zopet normalno pogodbeno stanje.

Ob sklepanju kolektivne pogodbe nas veseli, da je nastopila ZZZ za spoštovanje praznikov in je v tem pogledu dosegla prve uspehe.

Javna dela v mariborski okolici

Preložitve ceste Maribor-Bresternica

Maribor ima s svojo okolico, kar se tiče cestnih del velike potrebe. Ena izmed teh je preložitve banovinske ceste proti Bresternici, ki ima v razmeroma kratki dolžini kar tri nevarne ovinkke, ki so močna ovira razvitemu prometu na tej cesti. Najhujši je ovinek pri tako zvanem »Montebellu«, pri katerem se je v zadnjih letih dogodilo že več težkih prometnih nesreč. Nič manj nevarna pa ništa ovinka pri Dolinskih drevnicah in pri gostilni Kopriva.

Mariborski okrajni cestni odbor je v sporazumu v mestno občino izdelal načrte in proračun za preložitve te ceste. Po načrtih bi cesta bila izpeljana ob levem dravskem bregu kot nadaljevanje Koroške ceste preko Pošve gramoznice, mimo županijskega travnika; dalje po visokem nasipu poleg Skrabarjevega posestva ob Dravi do mostu na Mariborski otok, kjer bi cesta dosegla nivo mostu. Odtod bi itekla v rahlem vzponu proti Bresternici in bi vstric Schmidrejevega posestva v bližini Prosekdvora prešla na dosedanjo banovinsko cesto.

Z rekonstrukcijo te ceste bi bili odpravljeni nevarni ovinki in skrajšana bi bila pot do Mariborskega otoka za 600 metrov, kar bi ugodno vplivalo na poset kopališča. Poleg tega bi pa Maribor z njo dobil lepo promenadno pot proti zahodu, katero bi seveda bilo treba vsaj do Mariborskega otoka asfaltirati.

Proračun za ta dela znaša 2.056.000 Din. To vsoto bosta dala na razpolago mariborski okrajni cestni odbor in banovina. Od tega je sedaj na razpolago okoli milijon dinarjev, to je toliko, da bi v letošnjem letu mogla biti izvršena trasa do Mariborskega otoka.

Ker bodo s preložitvijo te ceste odpravljene težke ovire, ki so estavljene prometu med Mariborom in kraji v Dravski banovini, je upati, da bo ministstvo načrte in proračun odobrilo. Z deli na tej cesti pa bi bilo možno zaposliti veliko število brezposelnih iz Maribora in okolice, kar bi blazilno vplivalo na gospodarske razmere, ker bi se kupna moč prebivalstva povečala.

množini niso prevažale, ni bil potreben tozadeven zakon.

V zadnjih letih se je na kmetih število panjev zelo pomnožilo ter se pasišča z domačimi čebelarji že popolnoma izrabijo, zato nam vsak dovoz čebel prevažalcev na gotova pasišča škoduje.

Nismo nasprotniki prevažanja čebel v kraje, kjer je malo ali nič čebel, paše pa dovolj, ne moremo pa trpeti, da bi naše kmetstvo čebelarstvo zaradi prevelikega števila dovoženih čebel propadlo.

Samomor v blejskem jezeru

V soboto so našli na Bledu v ledu, ki še pokriva blejsko jezero, zamrznjeno truplo. V ledu pri vili »Zlatorog« so opazili kos obleke, takoj so razbili led in našli truplo. Niso takoj spoznali, kdo bi naj to bil, kmalu pa so ljudje, ki so se tam zbrali, spoznali, da je to gospa Nikolčič, ki je izginila že meseca novembra lanskega leta. Gospa Nikolčič je doma iz Požarevca, pozneje pa je živela v Belgradu, kjer je tudi njen brat advokat. Bila je uradnica v neki banki v Belgradu. Spomladi lanskega leta pa se je spoznala z gospodom Nikolčem, ki je že dolgo let uradnik tovarne vezenin na Bledu. V poletju sta se poročila in nato živela skupno na Bledu do jeseni. 14. novembra pa je ona nenadoma izginila. Ko je mož prišel opoldne iz pisarne domov, je ni več našel. Kmalu je zasluhl nesrečo in je javil to tukajšnji orožniški postaji. Dal je sam dvakrat preiskati blejsko jezero. Vendar je pa niso našli. Nato so govorili tudi, da je pobegnila nazaj v Belgrad. Tako je počasi stvar zamrla in se pozabila. Sedaj pa so šele slučajno našli truplo v ledu. Sodišče je odredilo tudi sodno obdukcijo. Vzrok, zakaj se je pogrnala v jezero in izvršila samomor, je neznan. Mogoče bo kaj več pojasnila preiskava.

Mesečno pa izhaja »Duhovno življenje«, ki je stopilo v novo leto v povečani obliki in bo hvaležno branje za vsakega, kdor ga vzel v roko. Naročnina za Jugoslavijo bo 40 Din letno. Plača se lahko na Zadržno gospodarsko banko. Mesečno bo izhajal na 64 straneh in ne bo le velik snop papirja, temveč tudi lepega čtiva. Naroča se na naslov: Direccion »Duhovno življenje«, Condado 545, Buenos Aires.

Ta prvi korak k slovenski slogi obeta že sedaj lepe sadove, ke upamo, da bo vodil tudi k združitvi dveh društev: Posvete in Tabora. Dobra volja se je pokazala in dejanja bodo sledila.

Tudi zadeva slovenske šole bo, upamo, kaj napredovala. Doslej smo glede tega na samem upanju. Sicer se vrše poskusi tečajev, toda z malim uspehom. Petnaest, komaj več otrok pride. Starši sami kažejo premalo volje za to. Kajkrat sem že slišal iz ust slovenskih otrok besedo: »Yo no se el ruso« ali »el polaco«... Da ne zna rusko ali poljsko — »Ruso in polaco« pomeni prav zaničljivo psovko. Na kom drugem kot na starših je krivda, če njihovi otroci celo zaničujejo svoj materni jezik.

Sicer pa imajo te stvari še bolj globoko korenino: Komunistična agitacija, ki je med našimi pridno na delu, se je vrgla prav v to smer, da skuša raznaroditi in internacionalizirati. Tako se najdejo naši ljudje pod vplivom te modrosti, ki so pač srečno dobili v ušesa kakih 500 besed tukajšnjega jezika, sedaj pa že več nočejo biti Slovenci. To se jim zdi za malo... En tak »modričan« je znil: da bi kupil »koledar«, če ne bi nosil imena »Slovenski koledar«...

Ta »Slovenski izseljeniški koledar« je izdala tukajšnja prosveta. Sicer je za tukajšnje razmere

Osmina po L. Bratužu

Ljubljana, 23. februarja.

Danes na osmino smrti ob 7 zjutraj je bila v frančiškanski cerkvi sv. maša za dušnico za mučenika Lojzeta Bratuža, ki je 16. februarja ob šestih zvečer podlegel zastrupljenju. V sveti noči od 24. na 25. decembra je po polnočnici spremljal na orglah slovenske božične pesmi, ki jih je prepeval slovensko ljudstvo v cerkvi v Podgori pri Gorici. Zunan cerkve so ga čakali zločinci, ki so mu vili v usta večjo količino strojnega olja, pomešanega z bencinom. Po sedemdesetnem trpljenju je umrl zaradi zastrupljenja jeter. Sv. mašo za dušnico je daroval ob številni asistenci g. provincial p. Gvido dr. Rant, krasno pa je prepeval vrh akademikov. Velika frančiškanska cerkev je bila polna vernikov. Med drugimi smo opazili zastopnika mestne občine ljubljanske g. dr. Kamušiča, zastopnika Pevske zveze g. prof. Marka Bajuka, zastopana je bila naša univerza in druge oblasti, Slov. kat. akad. starešinstvo in Primorsko akad. starešinstvo, nadalje tudi zastopniki ljubljanskih prosvetnih in kulturnih društev. Spominjski govor je imel pokojnikov najboljši prijatelj in sotrpin, ki je med drugim izjavil: »Tri dobrine ima vsak kulturni narod: nedolžne otroke, svojo narodno pesem in mrzlega mrljca. To so dobrine, ki niso škodljive nobenemu narodu. In vendar nam zgodovina pričča, da se je kralj Herod spravil nad nedolžne otroke, prav tako so se tudi zaupniki nedolžnega naroda zblili nedolžnega otroka, ki je Bogu v čast prepeval svete pesmi, ter ga zastrupili, da je po skoraj dvamesemem hudem trpljenju izdihnil svojo plemenito dušo. Pa še to ni bilo zadosti in niti mrtvega niso hoteli izročiti svojem, ampak so ga takoj iz bolnišnice zanesli na pokopališče, kjer so ga zastražili, branili številnim prijateljem, da bi se mu še zadnjikrat poklonili in da bi ga spremljali na poslednji poti do groba. Skrivaj so ga v noči pokopali, njega nedolžnega otroka in božjega pevca, ki zapušča mlado soprogo in neobjeljena otročka. Ves narod ob Soči in Adriji obkrojuje tragično smrt idealnega katoliškega moža, naj se vzdrmi iz spanja tudi narod ob Savi in Dravi in naj se pokloni našemu mučeniku.« Govornik je s svojimi vzvišenimi besedami prikladal grenke in težke solze vseh navzočih ter zaključil: »Večna slava Tebi, dragi prijatelj in mučenik, ki že pri Bogu prepevaš slovensko pesem za ves Tvoj rod.«

Začenja se jasni

Prav ste povedali včeraj, da je morala naroda faktor javnega življenja, vreden, da mu tudi državna oblast posveča svojo pozornost. Če je dr. Breclj v banknem svetu po pravici rekel: »Prodrati mora prepričanje, da so tudi stroški za zdravje in socialno skrbstvo produktivni, kakor so produktivni stroški za kmetijstvo in javna dela.« — smemo z istim pravom reči: Kakor so produktivni stroški za kmetijstvo in javna dela, za zdravje in socialno skrbstvo, tako so produktivni tudi stroški za pravno, treznost in dostojnost ljudstva. Tudi to prepričanje mora prodrati! Gotovo je zdravje velik kapital naroda. A tudi treznost, pravno in dostojnost je kapital. In ne najmanjši! — Za zdravje pa državna oblast že nekaj žrtvuje, in še precej, čeprav še vedno premalo. Za treznost in pravno pa ni žrtvovala doslej nič. In vendar je isti dr. Breclj povedal tole resnico: Alkoholizem škoduje na zdravju brez primere več kakor tuberkuloza. Čuj ti, slovenski aveti! Čujte zdravniški! Čujte vladni gospodje! Na zdravju — brez primere več. Samo na zdravju! Kaj pa še na drugih pojavih in področjih življenja: na gospodarstvu,

Puhmannov čaj

ublažuje kašelj in razkrajja sluz

Dobiva se v vseh lekarnah
Originalni zavitek 125 g Din 35.—
Ogl. reg. br. 1503/1936

na morali, na javnem miru in redu, na rednem družinskem in vsemem življenju, na vzgoji otrok itd. itd. Ali ni torej treznost in pravno ljudstvu faktor, ki tudi zasluži brigo javne oblasti in tudi nekaj stroškov? A samo na zdravju alkoholizem škoduje več, mnogo več kakor tuberkuloza. In za pobijanje tuberkuloze se zdaj vendar že veliko stori. Vse prav! A eno je treba storiti, drugega pa ne opustiti! Zato smo v referatu o zdravstvu pogrešali, da alkoholizem ni bil niti z besedo omenjen. Ali na merodajne mmetu še ni prodrl prepričanje, da je alkoholizem ljudska bolezen, ki jo je treba zdraviti kakor vsako bolezen?

Dr. Breclj in dr. Adlešič to razumeta. Prvi je že lani vladu z vsem poudarkom opozoril na to bolezen. Drugi pa je letos zahteval pri banki upravi poseben referat za pobijanje alkoholizma. Mestna občina ljubljanska pa ima že napravljen lep načrt, kako hoče to, doseči popolnoma zane-marjeno vprašanje dejanske zagrabiti. Polagoma prihaja spoznanje in prepričanje, da je tudi tukaj treba od javne strani nekaj storiti. Če liberalni režim ni imel nobenega smisla in nobene pare za to, krščanski vel-možje bodo to razumeli. Začenja se jasni...

Tudi mariborski zdravni-volonterji ne delajo

Maribor, 23. februarja.

Kakor zdravni-volonterji v ljubljanski bolnišnici, so tudi mariborski nehonorirani zdravniki prekinili za teden dni delo po raznih oddelkih mariborske bolnišnice. V zvezi s tem dogodkom smo od gospodov zdravnikov prejeli naslednje:

Z današnjim dnevom so v zvezi z zdravni-volonterji dravske banovine tudi mariborski nehonorirani zdravni-volonterji prekinili delo v bolnišnici.

Položaj mariborskih nehonoriranih zdravni-volonterjev je postal zadnji čas neznosen. Zaradi pomanjkanja honoriranih zdravnikov v splošni bolnišnici v Mariboru »maši luknje« tukajšnji gospod upravnik bolnišnice z nehonoriranimi zdravni-volonterji ter jih premešča proti njihovi volji iz oddelkov, kjer delajo predpisano šestmesečno prakso, ki je pogoj za banovinsko službo na deželi, oziroma delajo iz lastnega zanimanja in ljubezni do bližnjega za trpeče bolnike, na oddelke, ki trpijo na velikem pomanjkanju honoriranih zdravnikov.

Ze itak je znano slovenski javnosti, v kakšnih materijelnih neprilikah se nahajajo slovenski zdravni-volonterji. Večina njih za svoje požrtvovalno delo ne prejema niti hrane, niti stanovanja, drugi pa spijo še celo v podrešnih sobah, ki ne odgovarjajo higijskim zahtevam že itak skromnih umišljen, niti bolnikov, čeprav bi bilo mogoče jim nuditi higijska stanovanja.

Radi teh razmer in ker ni upanja, da bi država in banovina nastavila prepotrebno število zdravnikov, so bili primorani mariborski zdravni-volonterji prenehati s svojim požrtvovalnim delom v mariborski bolnišnici za sedem dni, da še bolj opozore javnost na svoj težak in žalosten položaj.

Vse merodajne činitelje pa prosijo, da se z vsemi sredstvi zavzamejo za njih utemeljeno in življenjsko zahtevo, da se nevdžnim razmeram naredi konec in nastavi prepotrebno število zdravnikov, da ne bodo trpeli bolniki.

Težave belokranjske vasi

Radovica, Bela Krajina.

Naše podeželsko ljudstvo je zadnja leta, posebnost še letos, izpostavljeno pravemu navalu potepuhov in delomrznih. Seveda, po mestih in trgih, tam, kjer so orožniki, tam si potepuh desetkrat premisli, preden bo postal nasilen, najraje pa se takim krajem umakne, zlasti odkar so jim policija in orožniki pričeli trdo stopati na prste. Zato pa so se zatekli v bolj odročne, zlasti hribovite kraje, kjer prav po rokovanjsko nastopajo in kradejo vse vprek ter tudi ropajo. Dopis o podobnih množičnih se primerih smo prejeli iz belokranjske vasi Radovice.

Radovica je lepa slovenska vas pod vzhodjem Gorjancev. Sosedje so ji grško-katoliški Zumberčani. Iz Radovice redko kdaj prodre v širši svet kakšna vest, ker manjka dobrih cest. Prebivalstvo težko čaka trgovcev z vinom, ki bi mu odkupili njihovo dobro vinsko kapljico, da bi ljudje imeli vsaj za sol in za davke. Tudi turistov ni v ta kraj in na cesti ne drdajo avtomobilov, ker je preveč vijugasta in prestrma. Zato pa ima Radovica druge, dosti manj zaželjene obiskovalce, namreč vse polno vandrovcev in postopačev, ki nadlegujejo mirno ljudstvo. Ti delomrzniki imajo v Radovici mnogo prilik za skrivališča in za rope in tatvine, ki so se zadnje čase zelo razmnožili. Po vseh

vaseh so tatovi napravili številne obiske ter izpraznili mnogo kurnikov. Odnegli so okoli sto glav perutnine. Tatovi so vlomili tudi v mnoge vinske hrame.

Pa tudi življenja niso ljudje več varni. V Radodah stanujejo v hiši št. 9 dve stari ženski. Pri njih je se zglasil neki vandrovce ter zahteval od njih denarja, vina, žganja in mesa. Vandrovce je bil dovolj predrzen, saj se je zglasil kar opoldne, toda hiša je na samem, tako da ženski nista mogli poklicati nikogar na pomoč. Ženski sta morali potepuha postreči ter sta mu dali zadnjih 9 dinarjev, ki so bili še pri hiši. Za pot sta mu morali napolniti še čutaro vina in steklenico žganja, samo da sta se ga ubranili in da sta si rešili življenje. Od Metlike do Kostonjca je razdalje 30 km in v vsem tem velikem okolišu ni vmes nobene orožniške postaje. Prebivalstvo zahteva, da oblasti preskrbe za varnost njegovega imetja in življenja pred nasilnimi postopači in zahteva zato po vsej pravici orožniško postajo. Znano je, da se prav ob mejah banovin skrivajo in potikajo najbolj nevarni elementi!

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Pismo z južne zemlje

Buenos Aires, 6. februarja.

Božič in novo leto sta nam pripravila prav prijeten dar, prav v pravem duhu božjega miru. V počitku božičnih praznikov je zorela in ob novem letu dozorela misel združitve obeh slovenskih tednikov.

»Slovenski tednik« in »Novi list« sta se združila v skupno glasilo vseh pametnih Slovencev in bomo odslej imeli tednik »Slovenski list«, katerega mu je v prvi številki napisal prav krepko besedo minister dr. Cankar. Vsa naša javnost je ta dogodek pozdravila z največjim zadoščenjem in tako smo res z veseljem upanjem stopili v novo leto.

Slovensko javnost pa opozorimo, naj si tole zapomni vsi tisti, kateri modrost naprej prodajajo, da se ne bo čez nekaj časa zgodilo, kot se je pred kratkim primerila »Jutru« prav neprijetna neveselost, da med našimi listi v Argentini imenuje »Jugoslavijo«, ki je že pred tremi leti zmrznila. Ki pripoveduje o dveh slovenskih listih v San Paolu v Baziliji, pa je že tudi dve leti, ko teh društev več ni. Zato naj bo dan prijateljski nasvet vsem, ki hočejo imeti besedo o Slovincih v tujini, naj ne iščejo poročil o tujini v svoji glavi, marveč naj se pozanimajo in napišejo tisto, kar je res, ne tisto, kar se jim zdi, da bi utegnili biti.

Glede Slovencev v Južni Ameriki naj se torej zanimajo tako, da bodo čitali naše tukajšnje liste, to je naš tednik »Slovenski list«, ki stane 2.50 dolarja letno in se naroči na naslov: Direccion Slovenski list, Gen. Cesar Diaz 1653, Buenos Aires, Argentina, ki je sedaj skupno glasilo vseh tukajšnjih Slovencev.

kaj stotin, toda kdo ve, koliko!

Gospod Doktorič se sedaj mudi v Montevideu (Urugvaj), kjer je tudi kakih 500 Slovencev. Hrvatov pa kakih 10.000. Odšel je tja 12. januarja in ostane tam nekaj tednov.

Na sam sveti večer je dobil odpravnik poslov dr. Stojanovič sporočilo, da je imenovan za generalnega konzula v Newyorku. Prestavljen je bil z njim tudi g. Brkljačič. Oba sta si v par mesecih bivanja pridobila obilo simpatij kot resna in vesna moža, vsak na svojem mestu, a tudi kot prijetna družabnika in prijatelja. Prav žal nam je za njima. Molče in skoraj na skrivaj so odhajali dosedanji javni delavci od tukaj. Dr. Stojanovič pa je prišlo ob slovesu pozdraviti gotovo čez sto prijateljev, tako, da je bila ladja polna obiskovalcev, ki so jih komaj izrinili iz ladje pred odhodom.

Dne 29. decembra je bil sprejet pri tukajšnjem predsedniku in akreditiran od vlade pri novim ministru dr. Izidor Cankar po oficijelnem ceremonijalu. V spremstvu vladne garde je prišel iz poslanstva in po evčanem aktu se je v poslanstvo spet vrnil z istim spremetvom. Kljub deževnemu vremenu se je zbralo mnogo naših da ministru častitavo Časopisje mu je naslednji dan spet posvetilo veliko pozornost.

Mirovna konferenca, ki se je tu vršila, ni rešila še spora glede Chaca. Paragvaj je zastopal zunanji minister Stefančič, ki je po rodu Hrvat. Te dni je spet odpotoval proti domu. Zadeva Chaca pa še vedno leži med Bolivijo in Paragvajem.

Sodi se, da je bilo govora na tej konferenci o borbi proti komunizmu. Napovedujejo v kratkem zelo radikalne korake, s katerimi hočejo zatreti vse tajne organizacije in vse tiste, kar ima kaj duha po komunizmu. Hladnik Janez.

Kaj pravite?

Sodbo naših škofov o sokolstvu je končno potrdilo tudi sodišče. Vsak zavezanec katoličan je itak vedel, da je bila škofova beseda resnična in se je po tem tudi ravnal. Kajpada je bilo mnogokrat težko javno pritrjevati škofov, zlasti niso mogli tega oni, ki so bili kako odvisni od JNS režima. Kako so leteli na vse strani oni nastojenci, ki so količič pokazali, da niso pritrjevali sokolstva, je ilak osem znano. Znano pa še ni, da so morali prosilci za državno službo podajati izjave, zakaj niso člani piteške organizacije. Tega sicer ni predpisoval noben zakon, nobena ministrska uredba. Take izjave so zahtevali ljudje, ki so takrat vodili po naših uradih. Meseca julija 1934 je prinesla mlada učiteljska abiturientka I. J. prošnjo za nastavitev na okr. načelstvo za ljubljansko okolico. Uradnik učitelji, ki je sprejemal prošnje, je pregledal prošnjo z vsemi prilogami, ki so predpisane in je zahteval o svojem sadističnem razpoloženju od nje še pismeno izjavo, zakaj ni članica Sokola. Je zahteval nekaj, kar ni bilo nikjer predpisano in je tako zlorabil svoj položaj. Izjavo je tudi dobil, kjer pa glavni vzrok le iz umernih razlogov takrat se ni mogel biti naveden. — Značilno pa je, da se dotična oseba še vedno greje na zabjeku, dekletce ki se je takrat treslo pred njim, pa še vedno čaka na službo.

Koledar

Sreda, 24. februarja: Matija (Bogdan), ap., Sergij, mučenec.

Novi grobovi

† Gospa Hedvika Eržen roj. Reich, vdova po davčnem kontrolorju, je v 77. letu starosti umrla 23. t. m. jutraj. Pogreb pokojnice bo v četrtek, dne 25. t. m. ob 4 popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice. Blagi pokojnici naj sveti večna luč! — Zalujoci gđu, hčerki in drugim sorodnikom naše iskreno sožalje!

† V Ljubljani je v visoki starosti 81 let mirno v Gospodu zaspala gospa Celestina Kunaver. Pogreb bo danes ob 3 popoldne. Naj ji sveti večna luč! Zalujoci naše iskreno sožalje!

† V Ljubljani sta umrli: gospa Albina Tratnik. Pokopali jo bodo v četrtek ob 2 popoldne. — Gospa Helena Plohl, vdova po profesorju in šol. svetniku. Pogreb bo v četrtek ob 3/3 popoldne. Blag jima spomin! Zalujoci naše globoko sožalje!

Osebnosti

— Iz vojaške službe. Upokojeni je inženjerski polkovnik Evgenije Mozetič. — Razrešeni so službe rezervne častnika in sicer na lastno prošnjo san. stotnik II. razr. dr. Tone Jamar; po potrebi službe pa peh. podporočnik Tibar Pojinar, topniški stotnik I. razr. Ivan Volč, peh. stotnik II. razr. Joža Zarn, peh. poročnik Rajko Rajer, peh. podporočnik Ivan Klajner in konjeniški podporočnik Koloman Mažuran. — Odlikovana sta z redom belega orla IV. razr. inž. polkovnik Evgenije Mozetič in z redom belega orla V. razr. nižji voj. kapelnik III. razr. Ivo Čížek. — Imenovan je za uradniškega pripravnika VIII. pol. skup. pri inženjerskem referentu štaba zetske divizijske oblasti arhitekt Miloš Kovarž.

— Izpit so napravili za rez. san. podporočnika kaplar dijak dr. Egon Valter, za peh. podporočnika narednik Jožet Hojnik, za topn. podporočnika narednika Stanislav Rotpar in Drago Govedarica, za zrakoplovnega podporočnika narednika Stanislav Vouk, Dušan Borčič in Otmar Lajih in za voj. pisarja IV. razr. peh. narednik vodnik III. razr. Milan Harmel.

Moderen način pranja

je pranje s pralnim praškom

PERION

Uporabljajte ga in Vaše perilo bo hitreje in lepo oprano.

— Pregled svetovne literature zahteva izobrazbe. V vsaki knjigarni zahtevajte knjigo na ogled.

— Nujna prošnja železniškemu ravnateljstvu. Kakor vsako leto, bo gotovo tudi letos v maju sprememba železniškega voznega reda. Ze sedaj se govori, da se jutranji brzovlak, ki privozi v Sevnico ob 6.12, in popoldanski, ki pride v Sevnico ob 13.33, ne bosta več ustavljala na postaji Videm-Krško. To pa bi bil zelo hud udarec za otroke, ki obiskujejo meščansko šolo v Krškem in se vozijo s tema brzovlakoma. Prošnjo za prošnjo smo posiljali na železniško upravo, po dolgem moledovanju smo vendar dosegli, da se od maja 1936 brzovlak ustavlja tudi na postaji Videm-Krško, zdaj pa naj bo to, kakor nas strašijo, zopet ukinjeno. Ubogi otroci bodo morali vstajati zopet vsaj o pol štirih, da bodo prišli pravočasno k osebnemu vlakcu. Da je to za otroke preveč mučno, bo gotovo vsak verjel. Ves dan so utrujeni in zaspani in učenje trpi pri tem. Dolgo se že obeta v Sevnici meščanska šola, in zadnje dni je bilo v »Slovenec« to zopet omenjeno. Za tako velik šolski okoliš s toliko šol. otroci, kot je sevnški in še boštanjski zraven, je dosega meščanske šole res pereča zadeva. Kdaj bo ta nujna potreba uresničena, je pa drugo vprašanje. Za zdaj pa nujno prosimo, naj nam ostane vsaj to, kar smo po mnogih prošnjah vendar dosegli, namreč, da se še nadalje ustavlja v postev prihajajoči brzovlak na postaji Sevnica in tudi Videm-Krško. Zrtvujte našim otrokom tisto minuto. V sedanjih razmerah nam ni mogoče plačevati drage mesečnine za otroke. Edina možnost za mnoge, da jih vsaj nekaj izšolamo, je, da se vozijo na meščansko šolo v Krškem, dnevno tja in domov, če je vozni red vsaj nekoliko ugoden. — Prizadeti starši.

— Šoferski izpiti za okraje Novo mesto, Črnomelj, Brežice in Krško, ki bi se imeli vršiti dne 3. marca 1937, so radi nastalih ovir preloženi na dan 4. marca 1937.

— Proti zaprtju so Leopile blago in zanesljivo učinkujoče odvajalo sredstvo iz samih rastlinskih sestavin, ki je popolnoma neškodljivo tudi pri trajni uporabi. Leopile so se izvršno izkazale celo v kroničnih slučajih. Dobiva se v vseh lekarnah. — Oglas reg. S. br. 31.430 dne 24. XII. 1935.

— Vremenska napoved. Evropa: Globok ciklon s središčem v gornjem Jadranu izživa burno vreme nad Sredozemskim morjem in na zahodni polovici Balkanskega polotoka. Nad srednjo Evropo je ciklon, ki izživa sneg na večji severni polovici Evrope. — Jugoslavija: Oblačno in deževno vreme, viharo po vsej kraljevini, posebno na zahodu. Temperatura se je dvignila po vsej kraljevini. Najvišja je zabeležena v Mostarju 16,

najnižja za v Caribrodu —3 stopinje. — Napoved za danes: V severnih krajih ob časa dež. Oblačno in dež v ostalih delih. Tu in tam sneg. Temperatura se bo znižala.

— Prirodopis rastlinstva za nižje razrede srednjih šol prof. Fr. Kapusa je izšel v 4. izdaji. Novi učbenik je metodično urejen točno po veljavnem učnem načrtu in ima v tekstu 253 slik velikega formata poleg 8 podob v barvotisku. Preurejen je tudi odstavek o herbariju. Knjiga je bila odobrena z odlokom ministrstva prosvete S. n. br. 46.529 od 14. XII. 1936 in stane 48 Din. Založba: Knjigarna Kleinmayr & Bamberg, Ljubljana, Miklošičeva cesta 10.

— Podružnica ZASK v Mariboru vabi vse absolvente kmetijskih in solventke kmetijsko-gospodinskih šol bivše Stajarske na zborovanje, ki bo dne 7. marca t. l. na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Udeleženci iz oddaljenih krajev naj pošljejo naslove, da se jim naroči skupno kosilo, na naslov: Drole Vinko, Vinarska in sadjarska šola, Maribor.

— Kvalificiranega mojstra strojnika potrebuje mehanična delavnica reflektorske skupine v Skoplju. Reflektanti ne smejo biti starejši od 40 let in so morali delati najmanj pet let samostojno v delavnici, zavodih ali ustanovah v vojski ali pa najmanj isti čas v privatnih tu- ali inozemskih podjetjih. Mesečna plača 1200 din. Prošnje je poslati na gornji naslov najkasneje do 10. marca tega leta. Sprejemni pogoji so razvidni iz Službenega vojnega lista stran 215—218, ki je interesentom na vpogled pri pristojnih vojnih okrožjih in na vseh orožniških postajah.

— Nove knjige: »Trigonometrija in analitična geometrija za višje razrede srednjih šol«, spisal Oton Sajovic, 60 din; »Determinizem in fizikalna slika sveta«, spisal Rihard Zupančič, 8 din; Bevk, »V mestu gorijo luče«, povest, 40 din; »Domača lekarna in zdravilna želišča«, 30 din; »Kako spoznamo spolne bolezni«, spisal dr. Joža Jakša, 30 din; »Kolar Gorishe Matice za leto 1937«, 12 din; Daniel Defoe, »Robinson«, 12 din; G. Verga, »Pastir Veli in druge novele«, 12 din; Čemažar, »Vesela zgodba«, 12 din; dr. Potrato, »Higijena mater«, 12 din; Kolenc, »Sirota Marjetica«, povest, 12 din; »Boljševiška načela«, 1 din; »Dela pričajo«, 1 din; Kalan Janez, »Nov križev pot«, 2 din; May, »Soboljar in kozaki«, 4. snopič, 13 din; Kapus, »Prirodopis rastlinstva za nižje razrede sred. šol«, 48 din; »Kronika slovenskih mest«, 4. zvezek — 1936, 30 din. Vse te knjige se dobe pri v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— Zveza za tujski promet v Sloveniji, Ljubljana, bo tudi letos prirejala družabne izlete z udobnimi razglednimi avtobusi v najzanimivejše in izletnikom priljubljene kraje. 27. II. 1937 izlet v Trst 105 din. Za veliko noč dvodnevni izlet v Crikvenico za ceno 270 din, in tridnevni izlet v Benetke za 450 din. V ceni je všteta vožnja, potni list in vsa preskrba, razen za Trst. Na svetovno razstavo v Pariz bo tudi več potovanj. Informacije pri Putniku v Gajevi ulici. (2511)

— Veliko aero-loterijo priredi letos v septembru naš aeroklub »Naša krila«. Vseh dobitkov bo 1555, cena srečke 10 din. Prvi dobitek je zlata moška ura z monogramom, dar našega mladega kralja, med drugimi dobitki je pa avtomobil, klavir, spalne sobe, radio aparati, kolesa foto-aparati, šivalni stroji, razne zlate in sreberne ure, letovanja na Jadranu, razne garniture, blago itd. Srečke se dobijo pri aero-klubu v Belgradu, Kralja Petra 36 in po vseh filijalkah v državi.

— Aktualni problemi na polju ultra kratkih valov. Drustvo za osnivanje instituta Nikole Tesle priredi javno predavanje 25. marca t. l. ob 18.15 v veliki dvorani inženjerskega doma, Belgrad, Kralja Ferdinanda 7. Tema: Razširjenje in poraba ultra kratkih valov. Predavatelj: višji inženjer g. Ullrich, dolgoletni raziskovalec v območju visoko frekventnih struj in sodelavec pariškega laboratorija Standard Electric koncerna. Vstop prost.

— PRI RAZPOKANI KOZI, ozeblinah, lišajih in izpuščajih evdovito deluje »OBLAKOVO KAMILČNO MAZILCO«.

Ljubljana

V sredo, 24. februarja.

Gledališče

Drama (začetek ob 8): Sreda, 24. februarja: »Kvadatura kroga«. Red Sreda. — Četrtek, 25. februarja: »Korajza velja!«. Red Četrtek. — Petek, 26. februarja: Zaprt — Sobota, 27. febr.: »Dre. Premierski abonma.

Opera (začetek ob 8): Sreda, 24. febr.: »Ples v maskah«. Izven. Gostovanje tenorista g. Josipa Rijavca. — Četrtek, 25. februarja: »Baletni večer«. Red A. — Petek, 26. febr.: Zaprt. — Sobota, dne 27. februarja: »Pikova dama«. Red B.

Rokodelski odel

Dvorana Rokodelskega doma, Komenskega ul. 12: V nedeljo 28. februarja ob pol 8 zvečer Nicodemijeva igra »Postržke« (Scampolo). Igra je povsod, kjer je bila vpriporjena, vzbudila veliko zanimanje.

Predavanja

Dvorana Rokodelskega doma, Komenskega ulica 12: Drevo ob 8 bo predavanje o važnih dolobah delovnega prava. Ničje naj ne zamudi pomenljivega predavanja!

Kršansko žensko društvo priredi v četrtek, 25. t. m. ob 20 v dvorani Akademikega doma predavanje. Govorila bo ga. dr. Jožica Žitkova o temi: »Žena in zdravje«.

Trnovski prosvetni dom (Karunova ul. 14). Na XIV. rednem prosvetnem večeru Prosvetnega društva Trnovo bo drevo ob 20 imel zanimivo skopitično predavanje g. dr. Valentin Meršolj: S prostovoljci v Rusiji in Dobružji.

Dvorana mineraloškega instituta na univerzi: O cvetlicah bo predavala ga. Andreja Klučenko, pod okriljem »Sadjarske in vrtnarske podružnice«, danes ob 19 zvečer.

Slovensko zdravniško društvo priredi XXXV. znanstveni sestanek v petek 26. februarja ob 18 v predavalnici internega oddelka obč. državne bolnišnice v Ljubljani. Predaval bo g. docent dr. Ivan Matko o patologiji kliniki in terapiji paratireoidnih afeleji III. del. Vabljeni vsi gg. zdravniki in medicinci!

Prireditve in zabave

Ljubljanska filharmonija priredi svoj redni IV. simfonični koncert z bogatim glasbenim sporedom 8. marca v uniojski dvorani. Koncert bo dirigiral slavni francoski dirigent in glasbenik Rhene-Baton.

Sestanki

Družtevna soba v Vzájemni zavarovalnici. Drevo ob osmih pevka vaja Prosvetnega društva »Ljubljana«-mesto. — Pevodnja.

Kino

Kino Kodeljevo: Jan Klepura v filmu »Ljubljene vse ženac in »Marija« (Gary Cooper). — Cene znižane.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa c. 41; mr. Trnkoczy ded, Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova ul. 7.

Kanalizacija Ljubljane

I. Letne dolžine izvršenih kanalov. Leta 1920: 930 m, 1921: 1020 m, 1922: 840 m, 1923: 1880, 1924: 1220 m, 1925: 1655 m, 1926: 1850 m, 1927: 2260 m, 1928: 3180 m, 1929: 2310 m, 1930: 4270 m, 1931: 7890 m, 1932: 3980 m, 1933: 2470 m, 1934: 1580 m, 1935: 1880 m, 1936: 2650 m, skupaj 41.860 metrov.

II. Celotna dolžina kanalskega omrežja: Mesto Ljubljana ima sledeče kanalsko omrežje: 1. starih kanalov pred l. 1880 7200 m, 2. novejših kanalov zgrajenih po l. 1880 21.260 m, 3. novejših kanalov zgrajenih od l. 1920 do incl. l. 1936 41.860 m, 3. inkorporacija občine Moste 6890 m, 5. inkorporacija občine Vič 7990 m. Celotno kanalizacijsko omrežje odvajalnih cestnih kanalov meri koncem leta 1936 skupaj 85.200 metrov.

III. Hišni kanali leta 1936: priključki pri 163 posestvih.

IV. Cestni jarki na Barju: očiščeni ali novozkopani 13.430 metrov.

I. Pogreb g. Janka Galoviča, kontrolorja drž. žel. na Jesenicah, bo danes ob 5 popoldne izpred župniške cerkve na Viču na viško pokopališče.

I. »Novinarski dom«, stavba in gospodarska zadruga, bo imela v četrtek, dne 4. marca 1937 ob 14 v kavarni Emona, I. nadst. svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Poleg tega se bo sklepalo tudi o spremembi pravil, za kar je potrebna navzočnost dveh tretjin vseh članov.

I. Razstava slik akad. slikarja Slavka Tomerlina je v Jakopičevem paviljonu in je odprta vsak dan od 9 dopoldne do mraka. Vsem, ki so doslej obiskali razstavo, se slike zelo dopadejo in so se zelo pohvalno izrazili o njih.

I. Prijatelj glasbenega naraščaja« sporočamo, da se društvo odslej imenuje: Društvo Glasbeno akademija v Ljubljani in bo pod novim imenom priredilo 2. koncert za abonente v petek 26. t. m. v frančiškanski dvorani. Abonentska izkaznica velja kot vstopnica. Če bi jo bil kdo založil, naj se javi v predproaji v Matici knjigarni, kjer dobi duplikat. Spored koncerta: Schumann, trio d-mol op. 63. Beethoven, trio b-dur op. 11. Smetana, trio g-mol op. 15. Na koncert pa opozarjamo tudi vse ostale ljubitelje glasbe, ki bodo na njem našli mnogo prvostanskega užitka. — Odbor.

Koncert slovenske duhovne pesmi. Kakor smo že sporočili, bo dne 1. marca v veliki dvorani hotela »Union« koncert slovenske duhovne narodne pesmi. Ta koncert bo izvajal Akademski pevski zbor pod vodstvom g. Franceta Marolta. Skrbno izbrani program bo poslušalstvu tudi to pot nudil užitek, ki ga je bilo vajeno že od prejšnjih nastopov naših popularnih akademikov-pevcev. Uvedel nas bo v glasbeno tvornost našega rojaka Jakoba Gallusa, v tvornost, ki jo Slovenci kar sramotno malo poznamo. Njegove kompozicije so sijajne in pač ne zaslužijo, da bi jih pustili kar tako v nemar. Drugi narodi poznajo dela svojih velikih mož — leto za letom posvečajo njihovi umetnosti koncertne večere; občinstvo so tam kulturni delavci že tako dobro vzgojili, da zanj religiozna glasba ne predstavlja nikdar kamena spodlitke marveč jo hodijo poslušati množice z isto pieteto kot druga dela proslavljenega umetnika. Če nečemo biti starokopitneži, moramo z istim plemenitim razumevanjem in z enako zrelost, ne malenkostnim okusom motriti tudi dela našega velikega mojstra Gallusa, s pазiljivim spoštovanjem prislunhiti častiljivim, rosnim glasovom Trubarja in Bohoriča. Koncert 1. marca, naj bo večer, ki bo med auditorijem našel vse prave Slovence brez razlike v političnih naziranjih, vse one ljudi, ki so prišli, da prislunhijo starim plemenitim zvokom tvorcev naše duhovne slovenske pesmi. Predprodaja vstopnic se je že pričela in sicer pri blagajni kina »Union«, in to: sedeži od 40 din navzdol, stojišča pa po 7 din. Dijaška stojišča so na razpolago samo pri univ. vratarju po 5 din. Priporočamo, da si interesi že za časa v predprodaji preskrbite vstopnice, ker je pričakovati velike udeležbe.

Celje

c Apologetični odsek DMK ima drevo sestane. Na dnevnem redu je predavanje: »Dekle v javnem življenju« (nadaljevanje).

c VII. prosvetni večer Katoliškega prosvetnega društva v Celju je bil v ponedeljek zvečer v veliki dvorani Ljudske posojilnice. G. predavatelj dr. Andrej Snoj iz Ljubljane nam je ob spremljavi lepih eksoptičnih slik, katere je sam posnel lanske leto, ko se je mudil v Sveti deželi, podal sliko nekdanje in sedanje Palestine. Pokazal nam je izkopenje avetopisemskih krajev iz stare zaveze in kraje, kjer je hodil in trpel Kristus. Predavanje je bilo zelo zanimivo in smo predavatelju za njegova izvajanja prav hvaležni.

c Ukinitve javnih električnih luči. V Sv. Petru v Savinjski dolini je do zadnjega časa razsvetljevalo več javnih električnih luči. Zvedeli smo, da je dobavitelj električnega toka sedaj, ko ne sedi več v upravi občine, dvignil ceno za dobavo toka od 10 na 40 dinarjev za eno pavšalno luč. Občinski upravi se zdi ta luč predraga, zato se odredila ukinitve vseh javnih električnih luči v Savinjski dolini.

c Smrtna kosa. Umrla je Prah Marija, 27 letna žena elektrotehnikarja iz Prečne ulice v Gaberju. Pogreb bo dne 25. t. m. v Zalcu, kamor je bila včeraj prepeljana. — V Tovarniški ulici je umrl 71 letni tesarski mojster Jože Verbnik; na Lavi št. 27 pa Hafner Franc, 69 letni višji poštni kontrolor v pokouju. Naj počivajo v miru!

c Okrožni odbor Obrtniških združenj v Celju je priredil v ponedeljek ob 2 popoldan v Obrtnem domu vzgojno predavanje za brivske in frizerske vajence. Tega predavanja se je udeležilo 45 vajencev in vajenk. Govorila sta tajnik Okrožnega odbora g. Koren in frizerski mojster g. Vožič Ivan. Taka predavanja so za današnjo mladino zelo potrebna in bi bilo želeli, da bi združenje priredilo še več takih predavanj.

c Sedlarji in tapetniki so imeli v nedeljo dopoldne v hotelu Pošta svoj redni letni občni zbor pod predsedstvom g. Zerovnika, sedlarskega mojstra v Celju. V združenju so organizirani sedlarji in tapetniki iz okrajev Celje, Gornji grad, Konjice, Smarje in Laško. Živahna razprava na zboru je pokazala težko stanje, v katerem se danes nahajajo sedlarji in tapetniki. Sprejeti so bili razni sklepi in resolucije na merodajna mesta, ki naj bi zaščitila sedlarsko in tapetniško obrt pred vedno večjim širjenjem šušmarstva. Zborovanja se je udeležilo 30 članov udruženja.

c Kino Metropol. Danes ob 16.15, 18.15, 20.30 »Vse za Veroniko« (Wien — ausferkauft!).

Poizvedovanja

Bela otroška boa se je izgubila na Kodeljevem. Pošten najditelj naj jo vrne proti nagradi — Slomškova 15, Kodeljevo.

Zatokel se je temnorjavi lovski pes »Tau«. Od dati ga je proti nagradi v Ljubljani, Tavčarjeva 5-I.

Togal

tablete

ugodno učinkujejo zoper:

- reumatizem,
- hriplo,
- bolezni vsled prehlada,
- protin,
- živčne bolezni,
- utor (Hexenschuss),
- lišas in glavobol.

Togal-tablete ne ublažujejo samo bolečin, temveč pomagajo izločevati tudi sečno kislino. Zaradi tega so bili doseženi odlični rezultati v zastarelih primerih. Ker več kot 6000 zdravnikov, med njimi mnogo profesorjev, predpisuje Togal-tablete, zato tudi Vi lahko z zaupanjem kupujete to zdravilo. Togal Vam bo pomagal, kakor je tisočim drugim. Neškodljive so Togal-tablete za želodec, srce in ostale organe, ako se jemljejo v predpisanih množinah. Vprašajte svojega zdravnika. Dobivajo se v lekarnah.

Odobreno S. br. 2082. 6/II. 1933.

Zadnja vest z Dunaia:

Uradno poročilo

Dunaj, 23. februarja. tg. Uradno poročilo o razgovorih med von Neurathom, Schuschniggom in Schmidtom pravi, da so se razgovori razvijali v ožračju popolnega prijateljstva in so se nanašali najprej na odnose med obema nemškima državama. Ugotoviti se je moglo, da se je pogodba z dne 11. julija 1936 izkazala kot sposoben temelj za vpostavljevanje zaupnih in prijateljskih odnosov in to v toliki meri, da zagotavlja koristno delo za bodočnost v tej smeri. S tem v zvezi se omenja dejstvo, da je bila dne 27. januarja sklenjena gospodarska pogodba, ki bo najbrž imela ugoden vpliv na vse gospodarske odnose med obema državama. V političnem in kulturnem oziru so bila obravnavana vsa vprašanja posebno tista, ki so nujna in ki se nanašajo na kulturno sodelovanje. Komisija, ki naj dela v tej smeri in ki je bila dogovorjena ob obisku g. Schmidta v Berlinu, se sestane dne 25. t. m.

Nato so bila izmenjana obojestranska mnenja o vprašanjih splošnega evropskega značaja, posebno o vprašanjih splošnega evropskega političnega značaja, posebno o tistih, ki se nanašajo na Srednjo Evropo. Uradno poročilo ugotavlja, da je v tem vprašanju bila ugotovljena popolna soglasnost glede smeri zunanje politike obeh držav, ki hoče ohraniti in ustaliti splošni mir.

Maribor

m Fantazije »Pravdinega« poročevalca. Veliko pozornost je vzbujal včeraj v Mariboru »Slovenec« s poročilom, katerega je posnel po belgrajski »Pravdi« o skrivnem sestanku Ljotičevcev, ki bi se naj vršil lanske leto v našem mestu. »Pravdi« je poročal o tem njen ljubljanski dopisnik, kateremu moramo priznati, da ima bujno fantazijo. Mariborčani smo se namreč zanimali, kdaj in kje naj bi bilo to skrivnostno zborovanje, katerega naj bi se po »Pravdinem« poročilu udeležilo kar 200 ljudi. Taka množica se v Mariboru pač ne bi mogla skrivnostno, brez vednosti oblasti in drugih radovednih ljudi sestati. Prišli smo potem do prepričanja, da se je ta eestanek pač le vršil v fantaziji ljubljanskega »Pravdinega« poročevalca, ki je hotel presenetiti svet z malo senzacijo. V Mariboru ni bilo o sestanku ne duha ne sluha, prav tako ni tukaj nobenih sledov za kakšno »Technische Union«, ki so jo kuhali zagrebški in belgrajski židje. — ((Enako poročilo kakor »Pravda« je prinesla tudi belgrajska »Politika«.)

m Mali harmonikarji se razidejo. V ponedeljek zvečer je zborovalo v prostorih kavarne Grajski kino Društvo malih harmonikarjev, ki mu načeljuje ga. Zora Ravnikova. Na občnem zboru je bilo sklenjeno, da se društvo razide.

m O Londonu in okolici bo predavala drevo v okvirju Angleškega društva učiteljica angleškega jezika mies Edith Oxley. Predavanje se vrši v pritličju realne gimnazije. Vstop prost.

m Zanimivi načrti mariborskih fotoamaterjev. Mariborski Foto-klub si je pod agilnim novim vodstvom zadal zanimiv program za letošnjo sezono. Ze sedaj je začel s pripravami za originalno fotografsko razstavo, kakršne pri nas še nismo imeli. Pod geslom »Pomen slovenske fotografije v svetu« bo razstavil vsa dela naših fotoamaterjev, ki so bila nagrajena na svetovnih inozemskih razstavah. V postev pride kakih 150 del. Ta razstava se bo vršila ob priliki Mariborskega tedna. V postev pridejo po večini dela članov ljubljanskega Foto-kluba ter dela dveh zagrebških Slovencev. Svojo jesensko razstavo pa bo Foto-klub priredi pod geslom »Narodna pesem v fotografiji« ter opozarja že sedaj vse fotoamaterje, da si izbirajo tozadevne motive.

m K skakalnim tekmam v Planici. Letos bodo mednarodne skakalne tekme v Planici dne 14. marca. »Putnik« v Mariboru priredi v Planico izlet z avtokarom, ki odhaja iz Maribora v soboto, dne 13. marca, povratek pa je v nedeljo zvečer.

m Neprijetne posledice hripe, Maribor je zopet zajel nov val hripe ter je obolelo v mestu na njej več sto ljudi. Posledice hripe se čutijo povsod, najbolj pa je prizadeto gledališče, ker morajo zaradi številnih obolenih igralcev skoraj vsak dan sproti spreminjati repertoar.

m V svinskih piti se je do smrti opekel. Usodna smrtna nesreča se je pripetila v Plitvici pri Apačah. Sest in pol letni Alojz Casar, ki je bil pri svoji teti v Plitvici; se je po prihodu iz šole na dvorišču igral, pri tem pa je padel v korito, ki je bilo polno vrele svinjske piče, pravkar skuhan v kotlu. Dobil je pri tem strahovite opekline po vsej polovici života ter mu niti v bolnišnici, kamor so ga takoj prepeljali, niso mogli več rešiti življenja. Naslednjega dne je umrl.

Mariborsko gledališče

Sreda, 24. februarja: Zaprt. Četrtek, 25. februarja ob 20: »Seviti Anton, vseh zobjubljanih patrona« Red A. — Gostovanje Pavle Udovičev.

Mošnje

Umrl je 17. februarja ugleden posestnik Franc Benedičič, Globoko 1. — Na Sp